

FLATTIVIESTI

2/2023 - www.flatti.net

PIDÄN SINUSTA HUOLTA ♥

**TUKEE AIVOJEN
JA AISTIEN
KEHITTYMISTÄ**

**SUOJAA
AIKUISIÄN
ATOPIALTA**

**100% LUONNOLLINEN
RASVAHAPPO-
VALMISTE PENNUILLE
12 KK IKÄÄN SAAKKA**

**VARMISTAA PAREMMAN
OPPIMISKYVYN**

**SOPII KAIKKIEN RUOKINTA-
VAIHTOEHTOJEN
TÄYDENTÄMISEEN**

Lue lisää www.nutrolin.fi

**KOIRASI
ELÄMÄNKUMPPANI**

Nutrolin® tuntee koirat ja osaa omegat.
Autamme sinua pitämään huolta
koirastasi koko sen elämän ajan.

WWW.NUTROLIN.FI

ESTD 2007

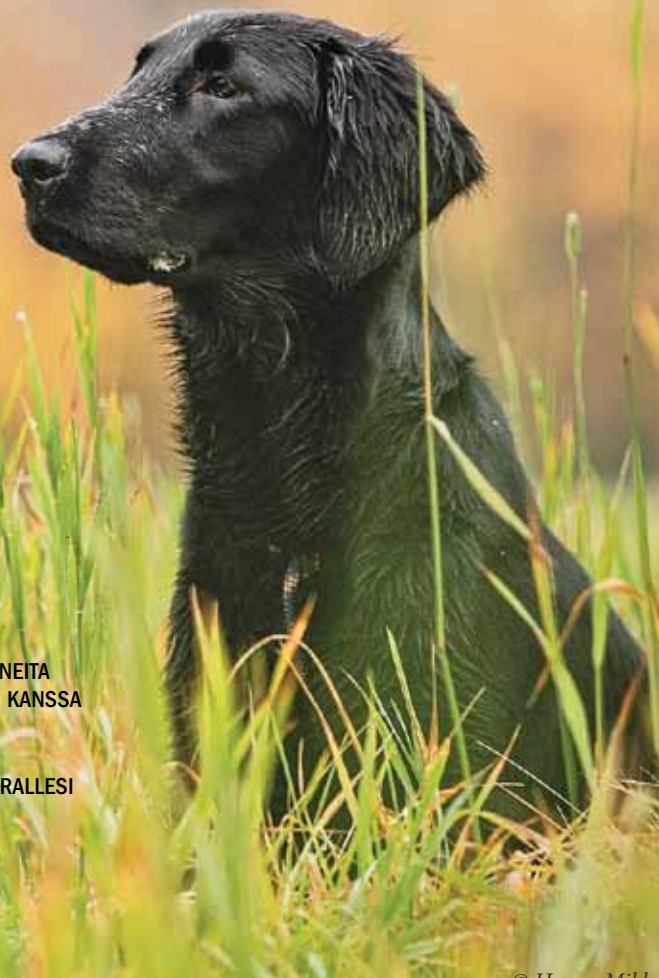
#NUTROLINLIFE

Flattiviesti 2/2023 sisältö

- 4 PUHEENJOHTAJALTA
- 6 TARVIKEMYNTI / DEEPSCAN - NÄYTEIDEN OTTO ERIKOISNÄYTTELYSSÄ
- 7 SPORTTIRAKKI
- 8 FLATTIMESTARUUS, JUNIORIMESTARUUS & KISÄLLI 2023
- 10 KOIRAN HENKINEN HYVINVOINTI
- 12 HAUN OPETTAMINEN KOIRALLE
- 14 UIMAAN!
- 16 RODUNOMAISTEN KOKEIDEN TUOMARIKOKOUS
- 17 TUOMARITOIMIKUNNAN TIEDOTE NOU/NOME-B KOKEIDEN RIISTOISTA
- 18 MUUTOKSIA TAIPUMUSKOEEN ARVOSTELUUN
- 19 NOUTAJIEN TAIPUMUSKOE, TAIPPARI ELI NOU-KOE
- 22 JALOSTUSPÄIVÄ LAHDESSA 25.3.
- 24 MUUTOKSIA AGILITY-SÄÄNTÖIHIN
- 28 VUODEN AKTIIVISIN KASVATTAJA 2022 - KENNEL PYYMÄEN
- 29 ALUETOIMINTA / FLATTIMESTARUUDEN TUKIKOULUTUKSET
- 30 SPONDYLOOSIKUVAUSTILASTOA
- 31 SPONDYLOOSIKUVAUSTUKI JATKUU / PENTUVÄLITYS
- 32 HAASTEJUTTU: MINUN POLKUNI FLATTIEN PARIIN - RIITTA JERAMO
- 34 FLATTIEN MEJÄ-KOKEET 2023
- 35 PAKASTESPERMALLA VAIHTOEHTOJA KOIRANJALOSTUKSEEN
- 37 TAPAHTUMAKALENTERI
- 38 KOIRA JA ERO
- 40 VAHI - VAHINGOITTUNEEN HIRVIELÄIMEN JÄLJESTYSKOE
- 42 FI JVA FI KVA-VAHI KORVEN AKAN HEMULIN MATKA KÄYTTÖVALIOKSI
- 44 KILPIRAUHASSEN VAJAATOIMINTA KOIRALLA
- 46 SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIT 2022
- 49 SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN KATSELMUS
- 50 VUOSIKOKOUSPÖYTÄKIRJA
- 51 FLATTIEN KESÄLEIRI
- 52 FLATTIEN KUOLINSYTYTILASTOT
- 53 DEEPSCAN DIAGNOSTICS KIITTÄÄ SYÖPÄTESTIN VALIDOINTIIN OSALLISTUNEITA
- 54 MINI-KOIRAN MEJÄ-HARJOITUKSIA: JÄLJESTYKSEN HARJOITTELU PENNUN KANSSA
- 56 CANICROSS ELI KOIRAJUOKSU
- 58 MÄNTÄN TALVINOMESSA MAALISKUUSSA
- 59 PIKKU-TREENI: KÄSIKOSKETUS / MUSH - KOTIMAINEN TÄYSRAVINTO KOIRALLESII
- 60 UUSIA VALIOITA
- 61 FLATTIEN WT-MESTARUUS 2023
- 62 VANHAT JA VIISAAT
- 64 KASVATTAJAILMOITUKSIA
- 66 JÄSENASIAT, TILITIEDOT JA FLATTIVIESTIN AIKATAULUT
- 67 JÄRJESTÖN YHTEYSTIEDOT
- 68 BOZITA ROBUR

© Henna Mikkonen

PÄÄTOIMITTAJA

Mari Mamia

TOIMITUSSIHTEERI

Jaana Kontto, flattiviesti@gmail.com

TAITTO

Elisa Pekki, flattiviesti@gmail.com

TOIMITUSKUNTA

Jalostus-, näyttely-, mejä-, nou/nome- ja har-
rastuslajien toimikunnat, hallitus sekä jäsenet.

KANNEN KUVA

Henna Mikkonen

FLATTIVIESTIEN MATERIAALI

flattiviesti@gmail.com

VALIOILMOITUKSET

flattiviesti@gmail.com

ILMOITUSKOOT

1/1 sivu 210 mm x 297 mm

1/2 sivu (vaaka) 186 mm x 133,5 mm

1/2 sivu (pysty) 90 mm x 273 mm

1/4 sivu 90 mm x 133,5 mm

1/8 sivu 90 mm x 64 mm

Kasvattajaboxi 88 mm x 50 mm

ILMOITUSHINNASTO JÄSENIILE

1/1 sivu 60€/lehti, 200€/vuosi

1/2 sivu 40€/lehti, 140€/vuosi

1/4 sivu 30€/lehti, 100€/vuosi

1/8 sivu 15€/lehti, 40€/vuosi

Kasvattajaboxi 15€/lehti, 40€/vuosi

Valioilmoitus normaali taittokoossa ilmainen

Ilmoitusmaksut Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n tilille: FI28 5620 0920 4247 50. Ilmoitusai-
neistot osoitteeseen flattiviesti@gmail.com. Il-
moituksen mukana tulee lähettää maksukuitti.

FLATTIVIESTI NRO 3/2023

ilmestyy: 28.9.2023, aineistopäivä: 29.8.2023

AINEISTOVAATIMUKSET

Tekstitiedostot Wordin doc/docx/rtf-muodos-
sa. Kuvat jpg/tif/pdf-muodossa, 300 dpi. Ma-
talaresoluutioiset kuvat menevät printissä sut-
tuiksi, emmekä valitettavasti voi käyttää niitä.

Toimitus huomauttaa, että artikkeleiden mieli-
piteet ovat kirjoittajien omia, eivätkä välttämät-
tä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n hallituk-
sen tai toimituksen. Flattiviestiin kirjoitetuissa
jutuissa on aina oltava kirjoittajan oikea nimi
ja yhteystiedot, jotka pyydyttäessä jäävät vain
toimituksen tietoon. Artikkeleiden ja kuvien
osittainenkin lainaaminen ilman toimituksen
ja kirjoittajan lupaa on kielletty.

PAINOAIKKA

Savion Kirjapaino Oy, Kerava

PUHEENJOHTAJALTA

– ROTURISTEYTYKSIÄ

Maaliskuun lopulla järjestetyn jalostuspäivän anti oli hyvä ja keskustelut mielenkiintoisia. Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan puheenjohtaja Kirsi Sainion luennolla keskusteltiin koiranjalostuksesta yleensä, mutta myös siitä tilanteesta, mitä tehdä, kun kaikki eväät on syöty. Tästä pääsimmekin aiheeseen roturisteytykset, joka on jalostuspäivien jälkeen nostanut esiin keskustelua flattiharrastajien keskuudessa. Rotujärjestön hallitus on myös keskustellut vilkkaasti tästä aiheesta.

Koiran jalostus on systemaattisella valinnalla ja risteytyksillä aikaan saatua eläinkannan laadun parantamista. Eli kääntäen ja karkeasti ottaen: jos eläinkannan laatu ei parane, ei ole kyse jalostuksesta. Jalostusta ei myöskään voida toteuttaa yhden sukupolven aikana, vaan siihen tarvitaan useampi sukupolvi. Eläinkannan laadun parantuminen yhdessä sukupolvessa on useimmiten puhdasta sattumaa tai perustuu mielipiteeseen.

Geenien monimuotoisuus koiraroduilla vähenee, josta johtuen erilaiset autoimmuunisairaudet ovat koirilla lisääntyneet. Esimerkiksi kilpirauhasen vajaatoiminta ja diabetes on voitu osoittaa autoimmuunisairauksiksi. On aina parempi, mitä laajempi rodun geenipooli on, sillä laaja geenipooli lisää geneettistä vaihtelevuutta ja kertoo populaation monimuotoisuudesta, tai monimuotoisuuden puuttumisesta. Flattien tapauksessa nimenomaan tästä jälkimmäisestä, sillä on tunnettua, että flateilla geenipooli on kapea.

Flateilla rotujärjestönä on voimassa oleva strategia, joka ulottuu vuoteen 2025. Uuden strategian päivittäminen ja uudistaminen onkin aloitettava lähitulevaisuudessa. Hallituksessa on keskusteltu tulevasta strategiasta ja roturisteytysprojektin lisäämistä yhtenä osana seuraavaan strategiakauteen pohdittu. Tämä vaatii kuitenkin laadukkaan esiselvityksen aloittamista hyvissä ajoin, sillä kyseessä on nimenomaan projekti, eikä mikään pieni ja vähäpätöinen sellainen.

Roturisteytyksen avulla pyritään ainoastaan parantamaan rotua. Esiselvitysvaiheessa on siis mietittävä tarkasti, mitä asioita flateissa halutaan parantaa ennen kuin voidaan tehdä päätöksiä minkä rodun, tai rotujen kanssa roturisteytys tulisi tehdä. On myös keskusteltava avoimesti miten roturisteytys voisi hyödyttää flattia rotuna, ja miten rotu-

”Roturisteytyksen avulla pyritään ainoastaan parantamaan rotua. Esiselvitysvaiheessa on siis mietittävä tarkasti, mitä asioita flateissa halutaan parantaa ennen kuin voidaan tehdä päätöksiä minkä rodun, tai rotujen kanssa roturisteytys tulisi tehdä. On myös keskusteltava avoimesti miten roturisteytys voisi hyödyttää flattia rotuna, ja miten roturisteytys voitaisiin toteuttaa. Esiselvityksessä on konsultoitava asiantuntijoita niin kotimaasta kuin ulkomailta, ja kerättävä oppeja jo olemassa olevista roturisteytyksistä Suomesta ja muualta maailmasta.”

risteytys voitaisiin toteuttaa. Esiselvityksessä on konsultoitava asiantuntijoita niin kotimaasta kuin ulkomailta, ja kerättävä oppeja jo olemassa olevista roturisteytyksistä Suomesta ja muualta maailmasta.

Roturisteytykseen tarvitaan projektisuunnitelma, johon kuuluu vahvasti myös suunnitelma projektin rahoittamisesta, jotta projektia yleensäkin voidaan viedä eteenpäin. Lisäksi tarvitaan yksittäisten, projektiin vahvasti sitoutuneiden kasvattajien panos. Jokainen pentue, joka roturisteytysprojektista syntyy, täytyy rekisteröidä jonkun kasvattajan kennelnimelle. Paitsi että valitaan jalostuspareja ja rotuja, jotka tulevat mukaan, on projektissa myös arvioitava syntyviä jälkeläisiä ja sitä, millä perusteella jälkeläisiä jatkossa jalostetaan. Kasvattajille roturisteytys merkitsee pitkää, erittäin suunnitelmallista sitoutumista rodun kehittämiseen useamman sukupolven ajan. Sekä kasvattajien että rotujärjestön on seurattava tiiviisti sitä, mitä ominaisuuksia roturisteytys mahdollisesti tuo rotuun. On myös muistettava, että roturisteytys ei välttämättä tuo mukanaan vain hyviä ominaisuuksia.

Hyviä kokemuksia roturisteytyksistä maailmalla on muun muassa dalmatiankoirien LUA-projekti (Low uric acid). 37 vuotta sitten ryhmä valistuneita kasvattajia päätti päästä eroon dalmatiankoiria vaivaavasta HUA-sairaudesta, jossa virtsaan kertyy ylimäärin virtsahappoa (High Uric Acid), uraattivirtsakiviä ja virtsateiden tukkeutumia. Nyt menossa on 15. sukupolvi alkupeiräisestä pointteriristeytyksestä ja syntyneet pennut ovat 99.98 % perimältään dalmatiankoiria ja ne tuottavat normaalin määrän virtsahappoa. Tämä on siis menestystarina roturisteytyksistä dalmatiankoirilla. Joskin osa kasvattajista on sitä mieltä, että nämä pointteriristeytyksistä syntyneiden koirien pilkut, dalmatiankoiran tunnusmerkki, ovat liian pieniä.

Myös Suomessa on tehty ja tehdään roturisteytyksiä. Juuri nyt on noutajien ja ylös ajavien koirien ryhmässä käynnissä roturisteytys kooikerhondjeilla, joita risteytetään parhaillaan metsästyslinjaisen cockerspanielin ja papillonin/phalenen kanssa.

Suurin syy roturisteytysten aloittamiselle kooikerhondjeilla on ollut niillä esiintyvät terveysongelmat, sekä koirien steriiliys, erityisesti uroksilla. Kooikerhondjen luonteen muuttaminen ei ole projektin päätavoite, mutta kuitenkin risteytyksiin on etsitty sellaisia rotuja, joilla on samanlaisia luonneominaisuuksia, joita kooikerhondjeilla jo on, tai rotuja joilla on ominaisuuksia joita kooikerhondjeilla toivottiin olevan enemmän, kuten sosiaalisuus, rohkeus, toimintakyky ja äänivarmuus. Kooikerhondjet ry toteaa roturisteytyksen olevan jatkuva projekti. Esiselvityksen jälkeen projekti tuotiin vuosikokouksen hyväksyttäväksi maaliskuussa 2019. Heillä on tarkoituksena tehdä kolmesta viiteen risteytyspentuetta eri rotujen kanssa viiden vuoden sisällä (2021–2026).

Flattiviestin 2/2020 artikkelissa ”Rodunjalostuksen uudet tuulet” kirjoittaja Ingemar Borelius toteaa: ”Nykyisin noutajiksi kutsumamme rotutyypit ovat olleet olemassa nykyisen kaltaisina hyvin pitkän ajan, joskin niitä on aiemmin kutsuttu vesikoiriksi tai vesispanieleiksi. Koirat on jo kauan historian kuluessa jaettu eri muunnoksiin, joilla oli eri tehtävät. Kaikkina aikoina on kuitenkin tiedetty, että eläimet samoin kuin ihmisetkin sairastuvat liian ahtaasta sisäsiitoksesta. Tästä syystä on katsottu parhaaksi risteyttää eri koiratyyppisiä, jotta koirien terveys säilyisi. Vaikka eri noutajaroduilla on yhteinen alkuperä, rotukirjoja alettiin Englannissa sulkea, koska haluttiin säilyttää eri muunnokset, joilla oli täsmälleen oikea ulkomuoto. Mahdollisuus risteyttää eri noutajarotuja säilyi kuitenkin Englannissa aina 1970-luvulle, ja nykyajassa on monia esimerkkejä siitä, miten roturisteytykset saivat suuren merkityksen rotujen kehitykselle. Kaikessa tavoitteellisessa koiranjalostuksessa on kyse valinnoista, mutta meillä on taipumus sulkea silmämme tältä totuudelta. Ennen kuin ahtaat rotumääritelmat vahvistettiin näyttelymaailman lapsuudessa, oli itsestään selvä, että kaikkia rotuja tulee risteyttää silloin tällöin, jotta ne säilyisivät terveinä. Tämä on ollut tabu viimeiset 70 vuotta. Matkaamme kuuhun, kehitämme itseohjautuvia autoja ja tekoälyä, mutta meidän on ollut vaikea omaksua niin itsestään selvä asiaa, että ro-

tuja voidaan ja tulee risteyttää keskenään silloin tällöin, jotta voisimme tuoda niihin uusia geenejä ilman että rotu itsessään muuttuu olemukseltaan.”

Samassa artikkelissa Borelius huomauttaa tosiasioiden puhuvan sen puolesta, että roturisteytyksiä on tehtävä myös sileäkarvaisissa noutajissa. Tärkeimpänä syynä hän mainitsee syövän ja sen, että sileäkarvaisten noutajien yhä kapeampi jalostuspohja on mitä suurimmalla todennäköisyydellä syynä syövän lisääntyvään esiintymiseen. Eläinvaikutusyritys Agrian julkaisema tilasto osoittaa, että rotu on yksi kaikkein eniten syöpää sairastavista roduista. Edelleen yksi tärkeä perustelu risteytysprojektin puolesta on se, että rodun metsästysominaisuudet ovat todennäköisesti huonontuneet. Metsästysominaisuudet ovat muovanneet rodun, joten niiden säilyttäminen täytyy olla keskeistä. Ja voimme selvästi nähdä, että aiemmat risteytykset ovat kohottaneet rodun metsästyksellisiä kykyjä, toteaa Borelius.

Suomessa on jo joukko risteytysprojekteja, sekä Suomen Kennelliiton tuki erilaisille roturisteytysprojekteille. Suomesta löytyy tietoa-taitoa niin rotujärjestöjen kuin kasvattajienkin keskuudessa, sekä erittäin pätevää tukea yliopiston ja geneetikkojen taholta. Rotujärjestön on kuitenkin otettava ensimmäinen askel ja pohtia esitetäänkö roturisteytystä seuraavalle strategiakaudelle. Kasvattajien näkemystä asiasta tulee kartoittaa, sekä mahdollisesti selvittää flatinomistajille suunnatun kyselyn kautta flattien piilossa olevia ongelmia. Emme myöskään voi jättää huomioimatta rodun alkuperämaata ja sen kantaa flatin roturisteytyksestä.

Lääketieteellisesti olemme jo ottamassa valtavaa harppausta yhteistyöllä DeepScan Diagnosticsin kanssa syöpätestin kehittämisessä. Syöpätesti on kuitenkin seurauksen hoitoa, tai oikeammin, sen avulla voimme diagnosoida seurauksen aikaisemmin. Mutta pääsisimmekö roturisteytyksellä vaikuttamaan suoraan juurisyyhyyn ja vähentämään merkittävästi syöpää flattien geeniperimästä?

- Mari

AUTA MEITÄ KOTIMAISEN KOIRIEN SYÖPÄTESTIN KEHITTÄMISESSÄ!

Otamme verinäytteitä flattien erikoisnäyttelyssä 20.5. klo 12-15.

Jos haluat, että otamme koirastasi verinäytteen, ilmoittaudu verkkolomakkeen kautta viimeistään su 14.5. niin, että ehdimme varata tarpeeksi näytteenottovälineitä mukaan.

Ilmoittautumislomake: www.flatti.net/jalostus/syopatutkimus-2023/

Näytteenotto

- Koira voi syödä ja juoda normaalisti, testiin ei tarvitse paastota
- Karvoja ei tarvitse leikata näytteenottoa varten
- Koiralta otetaan 5 ml verinäyte eturaajasta
- Näytteet lähetetään tutkimuslaboratorioomme Helsinkiin

DEEPSCAN DIAGNOSTICS

FLATTIEN TARVIKEMYYNТИ

Tarvikemyynnistä välineet noutajaharrastuksiin! Dummyt, taluttimet, pillit ja paljon muuta. Koko valikoiman ja tuotekuvat löydät osoitteesta: www.flatti.net/tarvikemyynti

Flatti-info

Flatti-info on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n julkaisema tuhti tietopaketti flattien omistajille ja flattipennun hankintaa harkitseville.

Flatti-infossa käsitellään asioita flatin hoidosta aina trimmauksesta ja kynsien leikkuusta ruokintaan asti, ensiapuohjeita unohtamatta. Lisäksi infossa kerrotaan vinkkejä ja neuvoja flatin pennun kotiutumiseen uuden perheen luokse ja pennun tarvitsemasta peruskoulutuksesta. Ja paljon muuta hyödyllistä tietoa.

Flatti-info tarvikemyynnistä 10 €/kpl, tarvike@flatti.net

**Kasvattaja! Tilaa Flatti-infot kasvattajaetuhintaan 5 €/kpl.
Ota yhteyttä jäsenihteeriin (jasenasiat@flatti.net) tilataksesi.**

Hintoihin lisätään postimaksut.

©Tanja Siltanen

AURINKOISTA KESÄÄ KAIKILLE!

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY

SPORTTIRAKKI.FI

FLATTIMESTARUUS

Flattikisälli ja Juniorimestaruus

4.-6.8. VIITASAARI

AIKATAULUT

Perjantai

- Flatti-Kisällin koeosuus (NOME-B ALO)

Lauantai

- Näyttelyosuudet
- Juniorimestaruuden koeosuus
- Flatti-Kisällin koeosuus (NOME-B ALO)
- Flattimestaruuden karsintakokeet (NOME-B AVO ja NOME-B VOI)

- Juhlailallinen
- Juniorimestaruuden palkintojen jako
- Flatti-Kisällin palkintojen jako
- Flattimestaruuden finalistien julkistus

Sunnuntai

- Flattimestaruuden finaali

- Flattimestaruuden palkintojen jako

TUOMARIT

Koetuomarit

- Juniorimestaruus: Susanna Purtola
- Flatti-Kisälli (ALO): Jouni Vimpeli ja Veli-Erkki Haataja
- Flattimestaruus (AVO): Vesa Hietikko
- Flattimestaruus (VOI): Petri Tuominen ja Niko Hiltunen
- Flattimestaruus finaali: Vesa Hietikko ja Niko Hiltunen

Näyttelytuomarit

- Juniorimestaruus: Tomi Nieminen
- Flatti-Kisälli: Mia Suppanen
- Flattimestaruus: Laura Rajakallio

ILMOITTAUTUMINEN:

Ilmoittautuminen koekalenterin kautta:
26.6. – 17.7.2023

TIEDUSTELUT:

Niina Parviainen, puh. 040 5473 493
parviainen_niina@outlook.com

LISÄTIETOJA:

Seuraa tiedotusta kotisivuilla: flatti.net sekä erityisesti [Facebook-tapahtumassa](#) ->

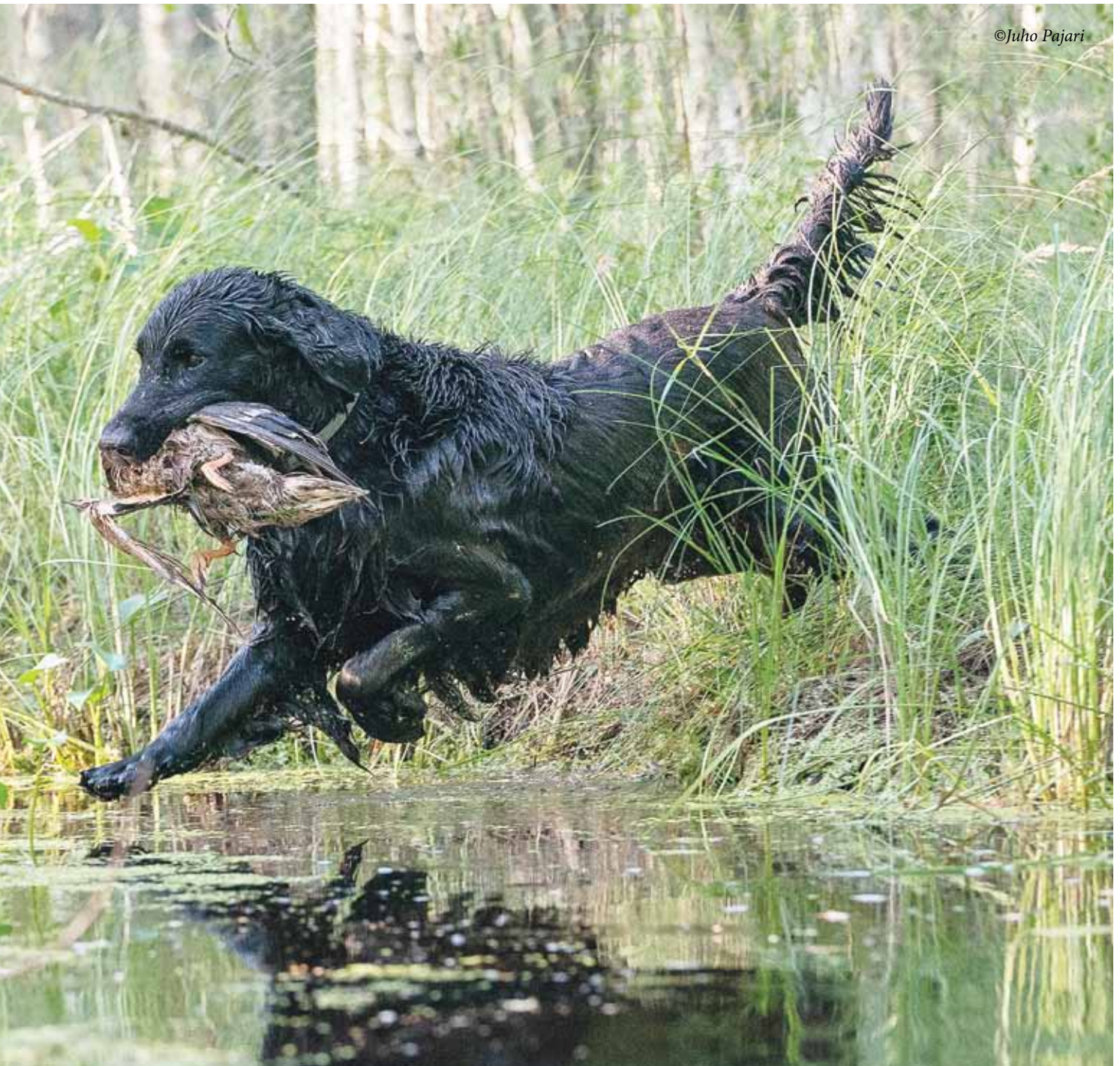

Mestaruuskilpailujen tarkoituksena on toimia sileäkarvaisten noutajien katselmuksena "dual purpose" -kehittämistyössä (dual purpose = sekä ulkomuodoltaan että käyttöominaisuuksiltaan rodunomainen). Niinpä kukin mestaruuskilpailu muodostuu kahdesta osuudesta: näyttely- ja käyttökoeosuudesta. Juniorimestaruuteen saa osallistua 9-24 kk ikäiset flatit ja sen koeosuus on epävirallinen, tasoltaan noin NOME-B alokasluokkaa vastaava.

Tervetuloa Keski-Suomen Viitasaarelle!

Tapahtuman keskuspaikkaan on tullut muutos. Alkuperäiseksi keskuspaikaksi kaavailtu Aikon kartano ha-
keutui konkurssiin, mutta uudeksi keskuspaikaksi on järjestynyt samalta paikkakunnalta Kartano Wiitatupa.
Koemaastoihin on tulossa jonkin verran muutoksia keskuspaikan siirtyessä noin 10 km. Talkoolaisten majoit-
tuminen pyritään turvaamaan ja korvaavaa yösijaa tulee löytymään Wiikin majatalosta ja lähialueelta. Infoam-
me myöhemmin, jääkö Wiikistä huoneita myös muulle mestaruusväelle. Seuraa tiedotusta tapahtumasivulla.

Flatti-Kisällin koeosuus on virallinen alokasluokan NOME-B -koe ja flattimestaruuden karsintaluokat ovat virallisia AVO- ja VOI-luokan NOME-B -kokeita. Flattimestaruuden finaali on metsästyksellinen epävirallinen kilpailu, johon valitaan parhaimmat koirat AVO- ja VOI-luokan karsinnoista. Näyttelyosuudet ovat epävirallisia ulkomuotoarvosteluita.

KOIRAN HENKINEN HYVINVOINTI

Koiran henkisen hyvinvoinnin tukipilarit ovat yleinen terveys, oikeanlainen ruokinta, sopiva aktiivointi ja liikunta sekä koirakaverit ja yhdessäolo omistajan kanssa.

Koiran elämän tulisi olla kivutonta ja lisäksi koiran ruokinnan tulisi olla sille sopivaa. Koiran yleishyvinvointi lähtee sen saamasta ruoasta: vatsa toimii, turkki kiiltää, koira on energinen. Ruokinta on hyvin koirakohtaista, kukin omistaja ruokkii koiraansa parhaaksi katsomallaan tavalla.

Yleisimmät ongelmat, mistä koirat kärsivät ovat korvien tönneminen, hilseilevä iho, ihottumat, anaali-/ulostamisongelmat, hii-vavaivat jne. Näitä ongelmia kohdatessaan omistajat joutuvat monesti muuttamaan koiriensa ruokintaa löytääkseen tasapainon.

Lisäksi koirilla on hyvin paljon ruoansulatus- ja suolisto-ongelmia, kuten närästystä tai refluksia. Refluksi on siitä katala vaiva, että vatsalaukusta nousevat hapot korventavat ruokatorvea. Koira oksentelee myös vatsan ollessa tyhjä ja sillä esiintyy ruokahaluttomuutta. Koira hapuilee suuhunsa lenkeillä heinää sekä nuolee toistuvasti esim. omia tassujaan tai lattiaa. Hieronnassa suolisto- ja ruoansulatushäiriöt näkyvät mm. vatsan fascioiden kireyksinä sekä vyöhykepisteissä (mm. selän alueella) kipuna ja jännitteinä.

Jos koira joutuu pitkään syömään sille sopimatonta ruokaa, sen yleiskunto heikkenee, turkki huononee, kynnet halkeilevat ja kakkaaminen hankaloituu tai tuottaa kipua tai vastaavasti koira on jatkuvalla ripulilla. Suoliston hyvinvointi on isossa roolissa koiran vastustuskyvystä puhuttaessa, ja jos suolisto prakaa, tulee koiralle herkästi tulehduksia, sairauksia, allergioita ym. Nämä kaikki ongelmat vaikuttavat myös koiran mielialaan.

Monesti hoidetaan myös koirien kroonisia kiputiloja, nivelrikkoa jne. Nämäkin vaikuttavat koiran mielialaan, krooniset kiputilat vaikuttavat koirien mielentilaan kuten meillä ihmisilläkin.

Pieneläinlääketieteessä tulisi myös keskittyä enemmän parantamaan kuin vain hoitamaan oiretta. **Anne Hielm-Björkman**, eläinlääketieteen tohtori ja dosentti, pyytää meitä koiranomistajia myös pohtimaan ehdotettuja hoitotoimenpiteitä siltäkin kannalta pyritäänkö koiran sairaus parantamaan

vai vain hoitamaan oiretta. Mm. ruokavaliolla voidaan iho-oireet saada paranemaan, lääkekuurilla vain helpottaa oireita. Toki oikean hoitomuodon löytäminen eläinten kanssa saattaa olla haastavaa.

Hielm-Björkman on väitellyt koiran kroonisesta kivusta, sen tunnistamisesta ja sen hoitamisesta, hän on myös tutkinut kliinisen tutkimuksen keinoin esimerkiksi ruokia, lisäravinteita ja kipulääkkeitä sekä niiden vaikutusta koiran hyvinvointiin.

KOIRAN MIELENTILA

Koirakouluyrittäjä ja vetohiihtoharrastaja **Krista Karhun** mukaan perusta koiraharastuksissa menestymiselle on hyvä arki koiran kanssa. Niin valmentajana kuin kisaajanakin Kristalle on tärkeää, että koira voi hyvin paitsi arjessa, myös siinä harrastuksessa, jota me ohjaajat koiriemme kanssa haluamme treenata. Hän uskoo, että koiran mielen treenaaminen on vähintään yhtä tärkeää kuin sen kropan, eikä tekniikan täydellinen hallitseminen riitä, jos koiran elämä ei ole tasapainossa. Lämmin, tasapainoinen ja luottavainen suhde koiran ja ohjaajan välillä on Kristalle tärkein tavoite.

Koiran ja ohjaajan välinen suhde on toki subjektiivinen kokemus, mutta jos helppous arjesta puuttuu, puuttuu myös yhteisestä elämästä iso palanen.

Koiran terveyteen vaikuttaa myös liikunta ja sen määrä, liikunnan tulisi olla monipuolista ja tapahtua vaihtelevissa maastoissa. Koiralle tulee tarjota myös vaihtelevia ja erilaisia virikkeitä sekä tekemistä. Toisaalta Kristan mukaan on hyvä muistaa tarjota koiralle riittävästi aikaa palautumiseen treeneistä ja liikunnasta.

Koira kertoo tekemiensä virheiden kautta ohjaajalleen, että hän ei vielä osaa ja hänelle ei vielä ole opetettu haluttua tehtävää oikein. Ohjaajan on tärkeää tuntea itse nöyryyttää ja kuunnella koiraansa treeneissä.

Riikka Manninen puolestaan on Suomen ensimmäisiä Trust Technique -ohjaajia ja työskentelee koirakkojen kanssa sekä Pir-

kanmaalla että etänä ympäri Suomen. Trust Technique on mindfulnessiin perustuva menetelmä, joka on erinomainen työkalu rauhallisen mielentilan löytämiseen sekä ihmisen että eläimen osalta. Harjoittelu tuo lisää levollisuutta, iloa ja itsevarmuutta sekä koiralle että omistajalle, parantaa vuorovaikutusta ja parantaa hyvinvointia kokonaisvaltaisesti.

Riikan työssä keskitytään siihen, miten tunnetilat välittyvät ihmisen ja eläimen välillä ja miten tätä tunnetta aletaan muuttaa rauhallisemmaksi. Harjoituksen sovellusmahdollisuudet ovat lähes rajattomat, sillä sopivassa mielentilassa ongelmatilanteiden purkaminen ja uusien käytösmallien oppiminen on kaikkein tehokkainta. Apua saavat mm. kiihtyvät harrastuskaverit, remmirähjääjät ja käsittelypelkoiset koirat.

Yleisesti Riikan treeneissä harjoitetaan ihmistä laskemaan omia kierroksiaan, jotta ihminen ei vahvista omilla tunnetiloillaan koiran epätoivottua käytöstä. Kun mieli on rauhallinen, epämiellyttävään tilanteeseen tulee enemmän aikaa reagoida ja ohjata käytös oikeaan toimintaan. Kun ensin saadaan koiran mieli rauhoittumaan, myös koiran vartalo saadaan rauhoittumaan ylivireystilasta. Kun koiran mieli pysyy sopivan rauhallisena, pysyy myös molemminpuolinen kuuntelu ja vuorovaikutus parempana.

Mindfulness-harjoitukset ovat myös koiralle osaltaan palauttavia harjoitteita. On hyvä etsiä tapoja olla rauhallisesti sekä samalla tehdä asioita yhdessä. Riikka totesi myös, että monesti koirakon yhteistyöhön syntynyt ongelma-yyhti saadaan ratkaistua kun ihminen saadaan rauhoittamaan mieltään ja päästään kouluttamaan rauhallisessa mielentilassa uusia asioita ja voidaan palata operanttiin kouluttamiseen.

Viimeisimpänä Riikka on syventänyt osamistaan eroahdistuksen ja muiden yksinolo-ongelmien purkamisessa. Yksinolo-ongelmien viimeisimmän tiedon mukaan koulutus perustuu koiran mielen rauhoittamiseen ja yksinoloon liittyvien asioiden opettelusta rauhallisessa mielentilassa.

©Juho Pajari

”Perusta koiraharrastuksissa menestymiselle on hyvä arki koiran kanssa. On tärkeää, että koira voi hyvin paitsi arjessa, myös siinä harrastuksessa, jota me ohjaajat koiriemme kanssa haluamme treenata. Koiran mielen treenaaminen on vähintään yhtä tärkeää kuin sen kropan, eikä tekniikan täydellinen hallitseminen riitä, jos koiran elämä ei ole tasapainossa. Lämmin, tasapainoinen ja luottavainen suhde koiran ja ohjaajan välillä on tärkein tavoite.”

Päivi Saarilahti, koirakokouluttaja, auttaa koirakoita jos usko itseän tai koiraan horjuu. Hän auttaa kohtaamaan paineita koiran toiminnassa, niin ettei se erottaisi koiraa ja ihmistä toisistaan tai estäisi koirakkoa kokemasta kutsuvia asioita.

Päivi keskittyy siihen, että meidän tulisi pysähtyä joka päivä kuuntelemaan itseämme ja katsomaan mitä koiran silmät kertovat tänään sinulle. Hänen mielestään tämä tutkistelu vie meitä kohti parempaa yhteistyötä ja suurempaa sekä parempaa olotilaa. Omista-

jan henkinen hyvinvointi liittyy myös koiran henkiseen hyvinvointiin ja näkyy koiran toiminnassa. Jos meidän herkkyytemme ei riitä kuulemaan koiran hienovaraisia viestejä, koira alkaa reagoida vahvemmin ja vahvemmin saadakseen viestinsä läpi. On tärkeä kehittää myös omaa kykyä olemaan henkisesti läsnä koiralle. Päivin mukaan tällainen yhteys rauhoittaa meitä, koiran kuuntelu on itsessään jo saumatonta yhteistyötä.

Tämän luennon perusteella siis vaikuttaa sille, että meidän omistajien on syytä rau-

hoittaa omaa mieltämme ja keskittyä omaan henkiseen hyvinvointiimme. Tämä tukee myös nelijalkaisten ystäviemme henkistä hyvinvointia. //

*Kuva Juho Pajari, teksti Miia Koski
Lähde sporttirakki.fi / Koiran henkinen
hyvinvointi -nettiseminaari ja
Marika Kuoppalan artikkeli ”Tarkastelussa
koiran hyvinvoinnin tukipilarit”*

HAUN OPETTAMINEN KOIRALLE

Noutajien rodunomaisissa kokeissa hakutehtävällä matkitaan metsästystilannetta, jossa tietylle alueelle on pudonnut useampia riistoja joiden tarkka sijainti ei ole tiedossa. Koira lähetetään alueelle, josta sen tulisi itsenäisesti ja järjestelmällisesti vainuaan käyttäen löytää riistat ja palauttaa ne ohjaajalle. Kokeissa varsinkin ylemmissä luokissa hakualue voi olla suurempi ja ohjaajan liikkuminen alueella rajoitettumpaa kuin todellisessa metsästystilanteessa, mutta hyvä hakukoira on metsästäjälle kullan arvoinen. Tämän vuoksi haun opettamiseen kannattaa kiinnittää huomiota jo koiran ollessa nuori.

KUINKA ALOITTAAN?

Hyvän hakukoiran koulutuksessa tärkeää on herättää koirassa suuri halu hakea ja metsästä. Ensimmäisissä harjoituksissa opetetaan pennulle, että seuraamalla vainuansa se löytää kivoja asioita. Nämä kivat jutut voivat olla pennun omia leluja, dummyja tai myös riistaa, jos niin halutaan. Jatkossa käytän dummy-sanaa, mutta voit käyttää noudossa haluamiasi esineitä tai riistaa. Dummyjen väreissä kannattaa huomioida koirien kyky erottaa värejä. Koirien voi ajatella olevan puna-vihersokeita eli punainen ja vihreä dummy näyttävät koiran silmissä samalta. Hakuharjoittelussa tätä voi hyödyntää niin, että ihmisen on helpompi löytää metsästä punaiset dummyt, mutta koira ei niitä kovin selkeästi maastosta erota. Keltaisen ja sinisen värin koira näkee hyvin samalla tavalla kuin ihminen.

Dummy piilotetaan helppokulkuiseen maastoon etukäteen pennun tietämättä. Jotkut kouluttajat tekevät maastoon lyhyitä jälkiä dummyillä ja jättävät ne jälkien päähän. Tämän jälkeen pennun kanssa lähdetään normaalille kävelylle mielellään niin, että tuuli käy dummyistä päin eli itse ollaan tuulen alapuolella. Näin pentu saa hajun dummyistä helpommin. Seuraa pennun käytöstä, mutta anna sen löytää dummy itsenäisesti. Tarvittaessa voit rauhallisesti rohkaista pentua, jos se vaikuttaa epäroivän. Kun pentu löytää dummyn, kehu sitä valtavasti. Jos olet käyttänyt lelua, voit nyt leikkiä sillä pennun kanssa. Riistasta kannattaa myös kehua vuolaasti, erityisesti, jos pentu ottaa sen suuhunsa. Tässä vaiheessa ei kuitenkaan kannata houkutella pentua riistan kanssa, jos se ei sitä oma-aloitteisesti poimi.

Vähitellen voit piilottaa alueelle useampia dummyja. Ole kuitenkin tarkkana niiden sijoittelussa. Liian lyhyet välimatkat voivat rohkaista pentua metsästäämään dummy suussa ja vaihtamaan, jos se löytää toisen dummyn palauttaessaan. Ennen vaikeampia harjoituksia varmista, että koirasi osaa luoksetulon ja luovutuksen. Hakua ei oikein voi harjoitella, jos koira dummyn tai riistan löytäessään lähtee rallattelemaan se suussa pitkin metsiä.

Edellä kuvattujen harjoitusten lisäksi voit käyttää myös näköärsykettä motivoimaan koiraa liikkumaan hakualueella.

Tässä mallissa noutoesineet viedään alueelle pennun nähden. Voit viedä dummyt yhdessä pennun kanssa tai se voi katsella alueen reunalla kun sinä tai avustajasi viette dummyt. Tässäkin harjoituksessa dummyja kannattaa piilottaa hieman, jotta koira oppisi, että sen pitää käyttää nenäänsä eikä silmiään. Eli dummyt laitetaan esimerkiksi osittain jonkun oksan alle, korkeampaan heinään tms. Liian näkyvillä olevilla dummyillä koira oppii helposti vain juoksemaan ja etsimään silmillään. Tällainen hakutyöskentely voi olla vauhdikasta ja jopa näyttävän näköistä, mutta tehokasta se ei ole.

Vähitellen näköärsykettä tulee vähentää niin, että koira oppii lähtemään alueelle ilman erillistä motiivointia. Tätä voit harjoitella vaikka tekemällä haun samalla alueella useampana päivänä peräkkäin. Pyydä avustajaa liikkumaan laajahkolla alueella ja jättämään sinne pari dummyä. Niiden paikat kannattaa merkitä vaikka kreppinauhalla seuraavan päivän harjoitusta varten. Lähetä koira hakuun. Jos harjoitus menee hyvin, lopeta sillä kertaa ja palaa seuraavana päivänä. Jos harjoitus ei suju toivomallasi tavalla, tee se uudestaan.

Seuraavana päivänä vie dummyt samoihin paikkoihin koiran tietämättä ja lähetä koira hakuun. Alue on nyt koiralle tuttu ja sen pitäisi innokkaasti edetä alueelle ja löytää dummyt.

Seuraava askel on viedä dummyt samalle alueelle, mutta eri paikkoihin. Tämän jälkeen voit siirtyä lähettämään koira samalle alueelle eri paikasta. Uuteen paikkaan siirtymäsi käy läpi nämä samat vaiheet. Jossain vaiheessa voit testata uudella alueella lähteekö koira hakuun pelkän suullisen vihjeen avulla ilman, että se on nähnyt dummyjen vientiä. Jos tämä onnistuu, voit luopua näköärsykkeestä kokonaan. Huolehdi siitä, että edellinen harjoitus onnistuu aina ennen seuraavalle tasolle siirtymistä.

LISÄÄ INTOA HAKUUN!

Varsinkin alkuvaiheessa on tärkeää, että haku on koiralle helppoa ja kivaa eikä se joudu puurtamaan etsiessään yhtä dummyä laajalta alueelta. Kokeneemman koiran tuki tulee siitäkin selvittää, mutta ensin tulee herättää koiran halu hakea. Seuraavaa harjoitusta voit käyttää lisäämään koiran intoa käyttäen vainuaan.

Harjoituksessa viedään paljon noudettavaa pienelle alueelle, esimerkiksi 15-20 dummyä 100x100m alueelle. Maaston tulee olla peitteistä, jotta koira löytää dummyt nenällään. Kun noudettavaa on paljon, pysyy harjoitus helppona. Muista huomioida myös tuuliolosuhteet. Tämän harjoituksen voi tehdä myös pellolla, jolloin monet koirat luontaisesti laajentavat hakua. Muista kuitenkin, että koiran tulee käyttää tehtävässä nenäänsä eikä silmiään.

”Hakuinto on yksi koiran luontaisista ominaisuuksista ja sen voimakkuus vaihtelee koirakohtaisesti. Hyvänkin hakukoiran työskentelyä voi kuitenkin harjoittelulla parantaa, ja taas heikompi ilman muuta kehittyä harjoittelun myötä.”

VESIHAUKU

Niin kokeissa kuin metsällä noutajan kanssa tulee tilanteita, joissa hakua on suoritettava vedessä, kaislikossa tai suolla. Vesielementin ei pitäisi olla ongelma noutajalle, jonka uimahalu ja hakuinto ovat kunnossa. Ensimmäiset harjoitukset vedessä on kuitenkin syytä pitää helppoina aivan kuten maallakin. Aloita heittämillä 10-15 dummyä pienelle alueelle. Lähimmät dummyt voivat tässä olla vaaleita eli koiralle erottuvia, kauempana olevat, tummat dummyt erottuvat vasta kun koira on uimassa. Haetuta alkuun vain muutama dummy, jotta koira ymmärtää ja oppii luottamaan siihen, että käyttämäsi käsky tarkoittaa samaa myös vedessä. Koiran kehityksessä harjoitusta on helppo vaikeuttaa lisäämällä noutojen määrää, pidentämällä matkoja, vaikeuttamalla maastoa, yhdistämällä maa- ja vesihakua. Ensimmäiset harjoitukset tehdään helpoissa sääolosuhteissa, mutta vaikeampiakin olosuhteita on syytä harjoitella.

HAKUTYÖN HAASTEITA

Joskus hakualueella tuntuu olevan kuin seinä, joka estää koiria etenemästä. Seinä voi olla maaston muutos pelloilta metsään tai päinvastoin, oja tai metsäautotie. Tällöin on kyse usein koiran kokemattomuudesta. Tämä tulisi ottaa huomioon harjoittelussa ja pyrkiä harjoittelemaan monipuolisesti erilaisissa maastoissa. Harjoittele alueilla, joissa koira joutuu ylittämään maastoesteitä. Aseta dummyjä maastoesteen eteen ja seuraavat aivan muutaman metrin päähän esteen toiselle puolelle. Tässäkin muista hyödyntää tuulen suuntaa! Näin koiran on helpompi saada vainu esteen toisella puolella olevista dummyistä ja sen hakuinto auttaa sitä tehtävän ratkaisemisessa. Tässäkin vaikeuta tehtäviä pikkuhiljaa ja harjoittele mahdollisimman monipuolisissa maastoissa.

Joskus koira on oppinut tulemaan pois hakualueelta tyhjänä. Tämä voi johtua opitusta tavasta tai koiran puutteellisesta hakuinnosta. Koiralla tulee myös olla riittävä fyysinen kunto jaksakseen tehdä hakua innokkaasti pitkiäkin aikoja. Jos tiedät varmasti, että koiralla on kaikki hyvin ja olosuhteet ovat hyvät, voit pysäyttää tyhjänä palaavan koiran ja lähettää sen takaisin hakutyöhön innostavalla käskyllä. Älä kuitenkaan ala toistella käskyä vaan tarvittaessa auta koira. Voit itse kävellä muutaman metrin hakualueelle ja katsoa lähteekö koira uudestaan tekemään hakua.

Ole tässä varovainen, ettei koirasi ota tavakseen tulla hakemaan sinua apuun. Joskus toisen, innokkaan koiran lähettäminen alueelle voi auttaa, kun koirasi joutuu kateellisena katsomaan vierestä kaverin noutaessa. Jollakin koiralla voi toimia harjoituksen lopettaminen siltä päivältä, olettaen että koira vielä haluaisi jatkaa. Kokeile mikä toimii oman koirasi kohdalla.

Dummyjen sijoittelulla ja hakuruudun muodolla voit ohjata koira hakemaan tehokkaammin haluamiltasi alueilta. Koira, joka hakee mielellään kaukaa voi hyötyä siitä, että enemmän dummyjä on sijoitettu hakuruudun etuosaan ja että hakuruutu itsessään on leveä ja lyhyt. Jos taas koira tarvitsee rohkaisua laajentaakseen hakua kauemmas, kannattaa suurin osa dummyistä sijoitella syvän ja kapean hakuruudun takaosaan.

Hakuinto on yksi koiran luontaisista ominaisuuksista ja sen voimakkuus vaihtelee koirakohtaisesti. Hyvänkin hakukoiran työskentelyä voi kuitenkin harjoittelulla parantaa ja taas heikompi ilman muuta kehittyä harjoittelun myötä. //

Aloita uintiharjoittelu matalassa vedessä aivan rannan tuntumassa. Ohjaajan on hyvä itse kahlata koiran mukana vedessä. Tällöin koira uskaltaa paremmin lähteä uimasilleen, onhan mukana turvallinen ja mitään pelkämätön oma ohjaaja. Mukana kahlatessaan ohjaaja pystyy tukemaan koiran uimista kevyesti koiran vatsan alta, jos ja kun nuoren koiran uima-asento on aluksi kovin pystyssä. Myös pelastusliivejä voi käyttää apuna oikein uintitekniikan löytymiseen. Ota mukaan myös hauska ja kelluva lelu, jota voit heittää pienen matkan päähän rantaviivalta. Lelun ansiosta koira ei välttämättä huomaa olevansa vedessä, vaan keskittyy leikkimiseen ja vedessä olemisesta tulee positiivinen kokemus. Muista kehua ja palkita rohkeaa koiraasi! Sopivan rannan puuttuessa voi uintiharjoittelun aloittaa koira-uimaloissa, joissa useissa saa varattua uintiohjaajan avuksi.

UIMAAN!

Suurin osa flateista rakastaa vettä ja uimista yli kaiken ja ryntää veteen heti tilaisuuden tullen. Uiminen onkin paitsi hyvää liikuntaa ja fyysistä harjoittelua flatille niin myös hyvä tapa viilentyä kuumana kesäpäivänä. Tässä artikkelissa listaamme muutamia vinkkejä, joiden avulla uiminen sujuu turvallisesti.

VETEEN JA UIMISEEN TOTUTTELU

Lähes jokainen flatti osaa uida luonnostaan, mutta silti uimaharjoittelun voi ja kannattaa aloittaa hitaasti ja edetä koiran omassa tahdissa. Hyvä paikka aloittaa on matala, hiekkapohjainen ranta, jossa koira voi kastautua omaan tahtiinsa. Koiran tulee päästä veteen ja vedestä pois helposti aina halutessaan. Älä siis aloita uimatreenejä liukkaalla kalliolla tai syvässä vedessä, josta koira ei pääse omin avuin ylös. Älä myöskään hyppäytä tai pudota koiraa ensimmäisellä kerralla laiturin päästä syvään veteen. Sen aika tulee paljon myöhemmin, useimmiten flattisi omasta halusta. Facebookissa onkin paljon videoita ja upeita kuvia flateista, jotka ovat keksineet hauskan vesileikin juoksemalla täyttää vauhtia laiturin päähän ja hyppäämällä valtavalla loikalla kauas veteen.

Aloita vesiharjoittelu matalassa vedessä aivan rannan tuntumassa. Ota mukaan hauska ja kelluva lelu, jota voit heittää pienen matkan päähän rantaviivalta. Lelun ansiosta koira ei välttämättä huomaa olevansa vedessä, vaan keskittyy leikkimiseen ja vedessä olemisesta tulee positiivinen kokemus. Muista kehua ja palkita rohkeaa koiraasi! Kun koira tottuu vedessä olemiseen, voit heittää lelun pikkuhiljaa aina kauemmaksi niin, että koiran tulee uida pieni matka päästäkseen leluun luokse.

Ohjaajan on hyvä itse kahlata koiran mukana vedessä. Tällöin koira uskaltaa paremmin lähteä uimasilleen, onhan mukana turvallinen ja mitään pelkäämätön oma ohjaaja. Mukana kahlatessaan ohjaaja pystyy tukemaan koiran uimista kevyesti koiran vatsan alta, jos ja kun nuoren koiran uima-asento on aluksi kovin pystyssä, etujalkojen kauhoessa pärskeyden vedenpinnan yläpuolella ja takajalkojen etsiessä tuntumaa pohjasta. Tätä vatsan alta tukemista ei flatti yleensä kovin pitkään tarvitse ennen kuin se jo saa käsityksen mukavasta ja tehokkaasta uima-asennosta. Useimmiten jo muutaman harjoittelukerran jälkeen voitte tehdä koiran kanssa pienen uimalenkin yhdessä. Muista kuitenkin pitää järki päässä, uiminen on raskasta, etenkin nuorelle ja aloittevalle uimarille.

Alusta asti on syytä opettaa flatillesi, mikä on uudessa oikea etäisyys ihmisistä, sillä uidessaan koiran raajat tekevät voimakasta uintiliikettä ja liian lähelle osuva raaja kynsineen sattuu kipeästi ihmiseen ja vaikeuttaa paljon ihmisen uimista. Lapset saattavat myös hätäntyä ja pelätä uivaa koira vedessä. Flatti voimakkaana uimarina voikin olla lapsille tahtomattaan jopa vaarallinen uidessaan. Älä siis koskaan jätä koiria ja lapsia valvomatta vesileikkeihin.

Voit houkutella koira veteen myös namien avulla. Jos uitte järivedessä ja namit kelluvat, voit ripotella niitä veden pinnalle. Tätä ei kuitenkaan kannata tehdä merivedessä, sillä herkkuja syödessään koira samalla nielee vettä ja meriveden juominen ei ole koiralle hyväksi.

Kaikki koirat, myöskään jotkut flatit eivät kuitenkaan pidä uimisesta ja silloin hauskin lelu tai herkullisinkin herkku ei välttämättä riitä houkuttimeksi, jotta koira lähtisi uimaan. Tällöin koira ei kannata pakottaa, vaan viettää rantapäivää kuivalla maalla varjossa ja antaa koiran niin tahtoessaan vain kahlata vedessä.

UINTIPÄIVÄN MUISTILISTA:

Missä koira saa uittaa? Koiria ei saa viedä yleisille uimarannoille, ellei niissä ole omaa, erillistä koirille sallittua aluetta. Selvitä siis ennen uimareissua missä on sinua lähin koirille sallittu uimapaikka. Esimerkiksi kaupunkien ja kuntien sivuilta löydät tietoa koirille sallituista uimapaikoista.

VARO SINILEVÄÄ!

Älä ikinä anna koiran uida vedessä, jossa on sinilevää tai jossa saattaa olla sinilevää. Sinilevävedessä uiminen ja sen juominen voivat aiheuttaa koiralle sinilevämyrkytyksen, joka on todella vaarallinen ja voi johtaa koiran menehtymiseen.

TARKKAILE KOIRAN JAKSAMISTA

Innokas vesipeto voisi uida ja leikkiä vedessä vaikka kuinka kauan, mutta uiminen ja vedessä leikkiminen ovat rankkaa ja väsyttävää liikuntaa. Muista siis pitää taukoja. Mene välillä koiran kanssa hetkeksi varjoon ja anna koiralle raikasta vettä juotavaksi.

Seuraa koiran jaksamista, äläkä päästä väsynttä koira uimaan liian pitkälle. Uupuneella koiralla hukkumisen riski on suurempi. Erityisesti pennun ja vanhan koiran kanssa pitää muistaa ottaa rauhassa.

KOIRAN PELASTUSLIIVIT

Uitettaessa koira soutuveneeseen perässä, esimerkiksi kuntoutus- tai kunnonkohotusmielessä, on koiralle syytä pukea päälle pelastusliivit. Muista kuitenkin totuttaa koirasi ensin pelastusliiveihin, jotta se tuntee olonsa miellyttäväksi ja turvallisiksi myös pelastusliivit päällä uidessaan. Jos koira on todella innokas uimari, joka saattaa lähteä pitkällekin uimalenkille lelu tai kepin perässä, sille kannattaa ehkä laittaa pelastusliivit uimisen ajaksi. Samoin, jos koira ui syvässä vedessä, kuten useimmiten veneiltäessä. Muutoinkin, pitkällä veneretkillä koiralla on turvallisuuden vuoksi aina hyvä olla pelastusliivit yllään, kuten ihmisilläkin.

Lähde: Agria eläinvakuutus, www.agria.fi

RODUNOMAISTEN KOKEIDEN TUOMARIT KOKOONTUIVAT VALKEALASSA 25-26.3.2023

Edellisestä tapaamiskokouksesta on vierähtänyt useampia vuosia. Covid-pandemian takia tuomarit ovat viimeksi tavannut toisensa vuonna 2018. He ovat kyllä kokoustaneet netin kautta, mutta kuten tiedämme tämä ei ole samaa, kuin se että tapaa kollegojaan.

Lisäksi tuomarikuntaan on tullut monta uutta jäsentä kuluneiden 4-5 vuoden aikana. Tämän vuoden kokous oli myös pitkstä aikaa kaksipäiväinen, jotta olisi aikaa keskusteluihin, uusien sääntöjen läpikäyntiin ja tutustumiseen.

Osallistuminen keskusteluihin oli vilkasta ja paikalla oli viikonlopuna kaiken kaikkiaan 39 tuomaria sekä etäyhteydellä 2. Tuomari-

listalla arviolukuja omaavia tuomareita on tällä hetkellä 48 (49. Anu Mikkola ei toistaiseksi, omasta pyynnöstään, hoida tuomaritehtäviä).

Aikaisemmin tuomarikunta valitsi aina vuosittain Tuomaritoimikunnan, mutta vuonna 2018 voimaan tuli uusi toimintaohje: ”Toimikunnan kokoonpano: 6 jäsentä ja sen puheenjohtajan valitsee tuomarikunta, joka toinen vuosi maaliskuussa keskuudestaan” – eli Tuomaritoimikunta toimii kaksi vuotta ja tuomarikunnan ei välttämättä tarvitse kokoontua joka vuosi, vaan välivuotena voidaan tarpeen mukaan järjestää lajikohtaisia täydennyskoulutuksia.

KOOTTUJA TIETOJA:

2016 Kevätkokous 19.3, Jyväskylä Hotelli Scandic

- Vuonna 2016 voimaan astuneiden uusien koesääntöjen pakollinen täydennyskoulutus järjestettiin NOME-B-, NOME-A- ja WT-tuomareille Jyväskylässä tuomarikunnan kokouksen yhteydessä 19.3.2016.

2017 Kevätkokous 25.3, Tampere Hotelli Scandic

- NOU-tuomareiden täydennyskoulutus järjestettiin kevätkokouksen yhteydessä Tampereella 25.3.
- WT-tuomareiden mock trial -täydennyskoulutus järjestettiin Espoossa 11.11.

2018 Kevätkokous 17.3, Asikkala Hotelli Tallukka,

jolloin seuraavat valinnat: 2018-2019 Puheenjohtaja Juha Tenhunen, varapuheenjohtaja Pekka Uusimäki, Miso Sipola, Petteri Hirvonen, Tomi Sarkkinen, Vesa Turunen sekä Tuija Hukkanen. Toimikunta kutsui sihteeriksi Anu Mikkolan. Yhteistyötoimikunnan kokouksissa tuomaritoimikuntaa edustaa puheenjohtaja. Hänen ollessaan estynyt edustajana toimii varapuheenjohtaja. FCI:ssä edustajana jatkaa Pauliina Ahola.

2019 Pj Juha Tenhunen, vpj Pekka Uusimäki, Petteri Hirvonen, Miso Sipola, Tuija Hukkanen, Tomi Sarkkinen, Vesa Turunen, sihteeri Susanna Salonen. Kaikkien tuomarien kevätkokousta ei järjestetty.

- NOME-B -tuomarien täydennyskoulutus pidettiin maastossa 27.-28.7 Kurikassa.
- WT-tuomareiden täydennyskoulutus pidettiin SNJ:n koulutuspäivien yhteydessä Asikkalassa 23.3.

2020 Kevätkokous oli tarkoitus järjestää Heinolassa, SNJ:n koulutuspäivien yhteydessä 21.3., mutta kaikki koiranäytelyt, kokeet ja kilpailut sekä Kennelliiton suunnittelemat muut tilaisuudet perutettiin ainakin 31.5.2020 saakka. Näin ollen

noutajien rodunomaisten kokeiden tuomarikunnan kevätkokous peruuntui. Toimikunta esitti noutajien rodunomaisten kokeiden tuomarikunnalle toimikunnan jatkoa vuoteen 2021 asti. Vallitsevan tilanteen vuoksi tuomarikunnan kokousta ei pystytty järjestämään ja siksi esitettiin nykyiselle toimikunnalle jatkoa. Ehdotus sai kannatusta ja näin olleen istuva toimikunta jatkoi sellaisenaan 30.4.2021 asti.

Vuoden 1.5.2020 - 30.4.2021 Tuomaritoimikuntaan kuului: Pj Juha Tenhunen, vpj Pekka Uusimäki, Petteri Hirvonen, Miso Sipola, Tuija Hukkanen, Tomi Sarkkinen, Vesa Turunen ja sihteeri Susanna Salonen.

- sääntömuutostyö aloitettiin tämän toimikunnan aikana

2021 Tuomaritoimikunnan kokoonpano 1.5.2021 - 30.4.2023 Tuomarikunnan vuosikokous järjestettiin Zoom-palvelussa 20.3.2021. Kokouksessa valittiin uusi tuomaritoimikunta: Pj Pauliina Ahola, vpj Tomi Sarkkinen, siht/jäsen Susanna Salonen, Jyrki Oikarinen, Mika Lappalainen, Vesa Turunen, Esa Schön.

- vuonna 2021 suorittivat NOU ylituomarikurssin: Timo Koskiahde, Pasi Puttonen ja Tommy Salonen ja NOME-B ylituomarikurssin: Jari Hartikainen, Susanna Salonen, Matti Tenhunen, Mika Toskala ja Katja Villikka
- FCI:n CACIT tuomarioikeudet on myönnetty Heli Siitarille
- vuonna 2022 aloitettiin muutaman NOME-A tuomarin ylituomarikoulutus
- sääntömuutostyö vietiin loppuun ja uudet säännöt astuvat voimaan 15.4.2023

Tuomaritoimikunnan kokoonpano 1.5.2023 -> 30.4.2025 Kokouksessa Valkealassa valittiin: Pj Pauliina Ahola, vpj Tomi Sarkkinen, Heli Siitari, Timo Koskiahde, Mika Lappalainen, Esa Schön. Sihteeriksi valittiin toimikunnan ulkopuolelta Maarit Saarinen.

Kuvassa vasemmalta alin rivi: Timo Luomanen (WT), Esa Schön (WT), Anu Mikkola (WT/B-koe, kts. varsinainen teksti), Tanja Tenhonen (NOU), Mervi Salo (WT), Pauliina Ahola (WT/ A-koe), Katja Villikka (NOU/B-koe), Petri Tuominen (NOU/B-koe), Ari-Pekka Fontell (NOU/B-koe, WT), Ari Huttunen (NOU), Niko Hiltunen (NOU/B-koe).

Keskirivi: Juha Tenhunen (NOU/B-koe), Tomi Sarkkinen (WT/A-koe), Pasi Puttonen (NOU), Heli Siitari (WT/A-koe), Matti Tenhunen (WT/B-koe), Vesa Hietikko (NOU/B-koe), Maarit Saarinen (WT), Tuija Hukkanen (NOU/B-koe), Veli-Erkki Haataja (NOU/B-koe), Tobina Nyman (NOU/B-koe), Vesa Turunen (NOU/B-koe), Pasi Majuri (NOU/B-koe), Mika Toskala (NOU/B-koe), Susanna Purtola (NOU), Sanna-Majja Rönty (NOU).

Takarivi: Jarmo Vaarala (NOU), Janne Ponsimaa (NOU), Jari Hartikainen (NOU/B-koe), Jyrki Oikarinen (NOU/B-koe), Taija Varis

(NOU), Timo Koskiahde (NOU), Pekka Uusimäki (WT/B-koe/ A-koe), Mika Lappalainen (WT/B-koe), Janne Lähteenaro (WT), Pekka Tuomi (WT), Jari Särkänlahti (WT), Reima Ronkainen (WT/A-koe).

Etäyhteydellä: Susanna Salonen (NOU/B-koe) ja Tommy Salonen (NOU). Kuvasta puuttuu Miso Sipola (WT/A-koe), joka oli paikalla.

Poissa: Jouni Vimpeli (NOU/B-koe), Tapio Sihvonen (NOU), Kari Silvennoinen (NOU/B-koe), Petteri Hirvonen (WT/A-koe), Heikki Nevalainen (WT), Taru Hiltunen (NOU/B-koe).

Kokouksesta puuttuivat myös Jyrki Halme (NOU), Ossi Kähärä (NOU/ B-koe) ja Timo Väisänen (NOU/NOME-B), jotka äskettäin ovat päättäneet jättää tuomarointitehtävät. Haluan heille, SNJ:n puolesta, esittää suurkiitokset vuosien uurastuksesta noutajien kokeiden arvostelamisesta ja monesta muusta avunannosta ja toiminnasta omalla alueellaan. KIITOS.

TUOMARITOIMIKUNNAN TIEDOTE 7.4.2023

NOU ja NOME-B -kokeissa käytettävistä riistoista

NOUTAJIEN TAIPUMUSKOEKESÄ (NOU) JA NOME-B

METSÄSTYSKOEKESÄ SUOSITELLAAN KÄYTETTÄVÄKSI SEURAAVIA RIISTOJA:

Noutajien taipumuskoekoe (NOU). Vesityö: harmaalokki, merilokki ja sinisorsa. Hakuruutu: varis, fasaani ja naakka. Jälki: kani.

Mikäli vesityössä käytetään muuta riistaa kuin loppia tai hakuruudussa muuta riistaa kuin varista, siitä tulisi ilmoittaa koekalenterissa.

NOME-B METSÄSTYSKOEKESÄ SUOSITELLAAN KÄYTETTÄVÄKSI SEURAAVIA RIISTOJA:

Harmaalokki, merilokki, varis, naakka, harakka, kesykyyhky, sepelkyyhky, kanadanhanhi, merihanhi, sinisorsa, tavi, telkkä, fasaani, peltopyy, metsäjänis, rusakko ja kani.

Korppia tulisi käyttää koelintuna ainoastaan kokeissa, jotka pidetään poronhoitoalueella. Jos korppia käytetään taipumuskoekesä tai NOME-B alokasluokassa, sen tulee olla käytettävissä odotuspaikalla tutustumista varten.

NOUTAJIEN RODUNOMAISISSA KOKEISSA EI TULISI KÄYTTÄÄ SEURAAVIA TAANTUVIA VESILINTULAJEJA:

Haahka, haapana, metsähänhi, jouhisorsa, lapasorsa, nokikana, tukkasotka ja isokoskelo.

Listaa koeriistoista päivitetään tarvittaessa.

MUUTOKSIA TAIPUMUSKOEEN ARVOSTELUUN JA KOIRIEN SIRUN TARKASTUSKÄYTÄNTÖÖN TAIPUMUSKOEEN YHTEYDESSÄ

TUOMARITOIMIKUNNAN TIEDOTE 27.3.2023

Taipumuskokeen sääntöihin ei tehty sääntöuudistuksen yhteydessä merkittäviä muutoksia, vaikkakin koemuotoa tarkasteltiin sääntötyön aikana kriittisesti ja todettiin, että taipumuskokeen arvostelutapa ei ole riittävällä tavalla puutunut koirissa havaittuihin puutteisiin (mm. arkuus, haluttomuus vesityöhön). Tuomaritoimikunta kuitenkin totesi, että vika ei ole säännöissä, vaan arvostelulinjauksissa. Lisäksi todettiin, että koiran sirunlukukäytäntö on vaihdellut tuomari- ja koekohtaisesti, myös tähän tehtiin selventävä linjaus.

ASIOIDEN KORJAAMISEKSI TUOMARIKUNTA PÄÄTTI 26-27.3.2023 PIDETYSSÄ TAPAAMISESSAAN SEURAAVAA:

Taipumuskoe on helppo koe, joka arvostellaan sallivasti. Tästä peruseriaatteesta ei ole syytä luopua, mutta samalla pitää tunnustaa taipumuskokeen keskeinen rooli noutajan perusominaisuuksien arvioinnissa. Noutajan avoin luonne ja halu työskennellä vedessä ovat asioita, jotka tekevät noutajasta noutajan. Näistä ominaisuuksista on pidettävä kiinni tinkimättä.

SOSIAALISEN KÄYTTÄYTYMISEN ARVOSTELU JA KOIRAN SIRUN LUKEMINEN

Taipumuskokeen sääntöjen mukaan "Noutajat ovat yhteistyöhaluisia ja luonteeltaan eri tilanteisiin sopeutuvia metsästyskoiria. Noutajat suhtautuvat myönteisesti vieraisiin ihmisiin ja koiriin. Arvostelussa on otettava huomioon noutajien rotumääritelmässä mainitut luonteenpiirteet. Selvästi pelokkaan, hyökkäävän, häiritsevästi äännelevän tai ylikiihkeän koiran sosiaalinen käyttäytyminen on hylättävä"

TUOMARIKUNTA linjasi sääntökohdan ARVOSTELUSTA SEURAAVAA:

1. Noutajan on päästettävä tuomari luokseen sosiaalisen käyttäytymisen arvioinnin aikana ilman suurempia suostutteluja.
2. Jos tuomari ei saa koiraan normaalia kontaktia, on koira hylättävä. Esimerkiksi, jos koira pyrkii pois sosiaalisesta tilanteesta ohjaajan taakse, eikä palaa kohtuullisella suostuttelulla tervehtimään tuomaria, on koiran suoritus hylättävä.
3. Myös koirien ylikiihkeään käyttäytymiseen on reagoitava. Koirat voivat olla levottomia ja äänekkäitäkin kokeen alussa, mutta niiden tulee tulla nopeasti tilanteeseen ja rauhoittua. Esimerkiksi koko sosiaalisen käyttäytymisen arvioinnin ajan jatkuva voimakas ääntely on hylkäysperuste.
4. Koiran sosiaalisessa käyttäytymisessä havaituista ongelmista on aina kirjattava arvostelulomakkeeseen (arkuus, levottomuus, jatkuva ääntely), vaikka negatiivinen käytös ei olisikaan niin voimakasta, että se johtaisi kokeen keskeyttämiseen.
5. Koirien sirun luku tehdään jatkossa aina kokeen alussa sosiaalisen tilanteen arvioinnin yhteydessä tuomarin valvonnassa. Lisäksi siru tarkastetaan onnistuneen jälkitehtävän jälkeen. Koiralle annetaan mahdollisuus tutustua sirunlukijaan ja sirunlukulaitteeseen, mutta tämän jälkeen koiran on annettava katsoa siru. Koiran ohjaaja ei voi itse käyttää sirunlukulaitetta.

UIMAHALUN ARVOSTELU

Sääntöjen mukaan "Noutajan tulee työskennellä mielellään vedessä. Koira, joka kieltäytyy uimisesta tai menee uimaan ainoastaan jatkuvista kehotuksista, on hylättävä. Suoritus on syytä toistaa, kunnes tuomari on vakuuttunut koiran ominaisuudesta. Vesityössä hylätty koira ei osallistu hakuun."

TUOMARIKUNTA linjasi sääntökohdan ARVOSTELUSTA SEURAAVAA:

1. Vesityön arvostelua on tiukennettava vastaamaan sääntöjen sisältöä.
2. On normaalia, että nuori koira empii hieman oudossa rannassa ja tilanteessa.
Tämän vuoksi kokeen ensimmäisellä vesinoudolla voidaan sallia kohtuullisen paljon tukea ja toistuvia kehotuksia.
3. Mikäli ensimmäinen nouto on vaatinut huomattavaa ohjaajan tukea, on toisen noudon sujuttava vaivattomasti.

NOUTAJIEN TAIPUMUSKOE, TAIPPARI eli NOU-KOE

Olen tässä artikkelissa yrittänyt tuoda esille asioita joihin taipumuskokeeseen osallistujan kannattaa kiinnittää huomioita. Suosittelen myös kaikille, käykää seuraamassa koetta tai tarjoutukaa auttamaan kokeessa, näin saa erinomaisen kuvan siitä mitä siellä tapahtuu ja ehkä osallistuminen jännittää vähemmän.

HISTORIA LYHYESTI

Noutajien taipumuskokeita on järjestetty syksystä 1969. Koe oli silloin melko toisenlainen kuin tänä päivänä. Samoja asioita kyllä arvosteltiin, mutta mukana oli paljon enemmän tottelevaisuutta.

Suurin muutos tapahtui vuonna 1984, jolloin koe muuttui hyvin samantapaiseksi kuin se on tänä päivänä. Silloin kokeessa käytettiin vielä sekä dameja että riistoja. Vuonna 1992 luovuttiin damien käytöstä ja sen jälkeen suuria muutoksia ei ole tullut.

Uusimmat noutajien rodunomaisten kokeiden säännöt astuivat voimaan 15.4.2023. Taipumuskokeeseen tuli hyvin vähän muutoksia. Joitakin sanamuotoja muutettiin ja

joihinkin asioihin kiinnitetään nyt enemmän huomioita kuin aikaisemmin.

Vaikka tuomarin rooli selvästi muuttui 1984 passiivisesta tarkkailijasta enemmänkin tukijaksi ja opastajaksi, koiran pitää kuitenkin näyttää, että se tekee oma-aloitteista työtä ja että sillä on halu suorittaa noutajalle tyypillisiä tehtäviä kuten hakea, uida mielellään, noutaa oma-aloitteisesti riistaa sekä vedestä että maalta, sekä suhtautua ihmisiin ja koiriin positiivisesti.

TAIPUMUSKOEEN TARKOITUS JA OSALLISTUMINEN

Taipumuskokeen tarkoituksena on todeta, onko koiran luonne kyseiselle noutajarodulle tyypillinen ja onko koiralla edelly-

tyksiä koulutettavaksi pienriistan talteenottoon ja noutajien metsästyskokeeseen. Koiria arvosteltaessa otetaan huomioon metsästysominaisuuksia koskevat jalostukselliset tavoitteet.

Osallistuminen ja ilmoittautuminen

Kokeeseen saavat osallistua noutajarotuiset koirat, jotka ovat vähintään 9 kk ikäisiä ja täyttävät Kennelliiton rokotusvaatimukset.

Lisätietoja löytyy säännöistä:
<https://yttmk.yhdistysavain.fi/noutajien-metsastyskokeet-2/saannot/>

Tiedot järjestettävistä taipumuskokeista löytyvät, sekä kokeisiin ilmoittaudutaan SNJ:n koekalenterin kautta: [koekalenteri.snj.fi](https://www.koekalenteri.snj.fi)

KOKEESSA ARVOSTELTAVIA ASIOITA, JOITA ARVIOIDAAN KOKO KOKEEN AJAN

Sosiaalinen käyttäytyminen, suhtautuminen vieraisiin ihmisiin ja koiriin. Eli arvioidaan, miten koira suhtautuu vieraita ihmisiä ja toisia, samaa ja eri sukupuolta olevia, koiria kohtaan.

Koirien sirun luku tehdään jatkossa aina kokeen alussa sosiaalisen tilanteen arvioinnin yhteydessä tuomarin valvonnassa. Lisäksi siru tarkastetaan onnistuneen jälkitehtävän jälkeen. Koiralle annetaan mahdollisuus tutustua sirunlukijaan ja sirunlukulaitteeseen, mutta tämän jälkeen koiran on annettava katsoa siru. Koiran ohjaaja ei voi itse käyttää sirunlukulaitetta.

UIMAHALU.

Tässä arvioidaan koiran omatoiminen veteen meno, sen halu uida ja työskennellä vedessä. Säännöistä: ”Koira, joka kieltäytyy uimisesta tai menee uimaan ainoastaan jatkuvista kehotuksista, on hylättävä.” Tähän tullaan kiinnittämään suurempaa huomioita koska noutajan vesi-into on yksi hyvin tärkeä ominaisuus.

Uimahalun arviointi tapahtuu vesinoutojen yhteydessä. Ensin on heitto maalta veteen ja sen jälkeen heitto veneestä noin 20m päähän rannasta. Veneestä tapahtuvan heiton yhteydessä ammutaan laukaus haulikolla. Mikäli koekalenterissa ei ole mainittu mitä riistaa käytetään, se on melko varmasti lokki. Sorosan tai muun vesilinnun käytöstä on yleensä maininta.

HAKUINTO.

Arvostellaan useimmiten melko avoimessa metsämaastossa. Pisin noutoetäisyys on noin 50 metriä. Alueelle viedään viisi lintua ja kuudes heitetään johonkin sopivaan kohtaan haulikon laukauksen yhteydessä. Koira saattaa nähdä osan kuudennen linnun heitosta, mutta ei välttämättä sen putoamispaikkaa. Mikäli koekalenterissa ei ole mainintaa mitä riistaa käytetään, se on melko varmasti varis. Fasaanin käytöstä yleensä mainitaan etukäteen koekalenterissa.

NOUTOHALU.

Kuvaa sitä miten koira tarttuu riistaan. Miettiikö sen talteenottoa, tarvitseeko hieman apua tai ottaako se riistan melkein vauhdissa. Onko riista sille mieluisaa.

RIISTANKÄSITTELY.

Kuvaa mm. minkälainen koiran ote riistasta on. Kantaako siivestä, päästä, pinnallisesti koko lintua. Onko riista hyvin suussa, onko ote tiukka, haluaako koira luovuttaa riistan helposti ohjaajalleen, onko ote mahdollisesti liian kova niin että riista vahingoittuu. Kieiriikö tai pissaaako riistan päälle tai yrittääkö piilottaa sen.

©Juho Pajari

©Juho Pajari

PALAUTTAMINEN.

Lähteekö koira palauttamaan riistan ohjaajalleen, kun se on sen löytänyt vai lähteekö pois päin ohjaajasta. Tuoko sen vain pienen matkan ja jättää siihen vai tuoko riistan ohjaajan jalkoihin tai suoraan käteen. Jääkö vesilintu kauaksi rannasta vai tulee ko k rantaveteen, rantaan tai ohjaajalle asti.

REAGOINTI LAUKUKSEEN.

Miten koira reagoi laukaukseen? Onko se kiinnostunut, epävarma tai haluaako se mahdollisesti paeta paikan päältä?

ITSELUOTTAMUS JA ALOITEKYKY.

Näitä arvioidaan kaikissa tehtävissä, eli vedessä, maalla ja jäljellä. Pystyykö koira tekemään asioita itsenäisesti vai tarvitseeko se tukea ohjaajaltaan. Kanilla vedetään maastoon

80 metrin jälki niin, että tuomari näkee aloituksen ja pystyy siirtymään niin, että näkee myös riistan talteenoton. Itse jäljestämistä ei arvioida vaan koiran itsenäistä työskentelyä, kykyä löytää kani jäljen päästä ja edetä vieraassa maastossa ilman tukea.

YHTEISTYÖ.

Tässä arvioidaan miten koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö on toiminut koko kokeen aikana. Onko se osoittanut yhteistyöhalukkuutta tai tekeekö asioita lähinnä oman tahdonsa mukaan.

YLEISVAIKUTELMA.

Tässä arvioidaan yleisesti koiran ominaisuuksia kaikissa arvosteltavissa kohdissa ja miten koira soveltuu metsästyskoiraksi ja minkälaisia taipumuksia se osoittaa.

MITÄ OHJAAJAN / OMISTAJAN OLISI HYVÄ AJATELLA ENNEN KOKEESEEN OSALLISTUMISTA

Periaatteessa taipumuskokeeseen ei tarvitse harjoitella, jos koiralla on luontaisia taipumuksia. Jos haluaa varmistua, miten koira suoriutuu eri tehtävistä, niin suosittelisin seuraavia asioita:

- tarkista miten koira suhtautuu vieraisiin ihmisiin ja koiriin vieraassa ympäristössä
- kokeile noutamista erityyppisissä maastoissa, erilaisilla rannoilla ja jos mahdollista miten koira reagoi veneeseen
- tarkista miten koira hakee alueelta riistaa ja miten se palauttaa sinulle
- kokeile noutaako koirasi ainakin varista ja loppia sekä uskaltaako se seurata kanin hajua vieraassa maastossa
- jos epäilet että koira on epävarma ammuttaessa – kokeile tätä hallitussa olosuhteissa – ei niin että menet jonnekin ampumaradalle tai sen läheisyyteen. Kysy kokeneilta, miten tätä kannattaa kokeilla etukäteen, jotta koira ei saa huonoja kokemuksia.
- koiran on oltava ohjaajan hallinnassa niin, että se tulee kutsusta luokse

Sääntöjä ei ole muutettu, mutta meitä tuomareita on tämän kevään yhteisessä kokouksessa ohjeistettu kiinnittämään enemmän huomiota mm. koirien käyttäytymiseen ja avoimuuteen. Säännöissä lukee: *”Noutajat suhtautuvat myönteisesti vieraisiin ihmisiin ja koiriin. Arvostelussa on otettava huomioon noutajien rotumääritelmässä mainitut luonteenpiirteet. Selvästi pelokkaan, hyökkäävän, häiritsevästi äänitelevän tai ylikiihkeän koiran sosiaalinen käyttäytyminen on hylättävä.”*

Toinen asia, josta myös keskustelimme, oli noutajien vesi-into. Veden pitäisi olla noutajille hyvin mieluisa elementti.

Taipumuskoe on mukava kokemus eikä hyviä ominaisuuksia omaava noutaja tarvitse paljon harjoitusta. Osallistu sinäkin oman koirasi kanssa. //

” Sääntöjä ei ole muutettu, mutta meitä tuomareita on tämän kevään yhteisessä kokouksessa ohjeistettu kiinnittämään enemmän huomiota mm. koirien käyttäytymiseen ja avoimuuteen. Toinen asia, josta myös keskustelimme, oli noutajien vesi-into. Veden pitäisi olla noutajille hyvin mieluisa elementti.”

©Tanja Siltanen

Jalostuspäivä LAHDESSA

Mitä tarkoittaa jalostuspäivä? Jalostuspäivä on tarkoitettu kaikille rodusta kiinnostuneille, kasvattajille sekä urosten omistajille. Päivän ohjelmaan kuuluu erilaisia luentoja päivän polttavista aiheista ja niihin liittyvää keskustelua. Näin ensikertalaisena sain huomata kuinka lämminhenkistä ja keskustelevaa ilmapiiri oli. Joten jos sinua joskus kiinnostaa tulla mukaan, niin voin suositella. Rohkeasti mukaan vain!

TOBINA NYMAN: KASVATTAJAN NÄKÖKULMA NOUTAJIEN KASVATUKSEEN

Tobina Nyman on ollut tekemisissä noutajien kanssa jo vuodesta 1970. Hän on myös työskennellyt kenneleissä sekä Ruotsissa, että Englannissa. Noutajien harrastustoiminnassa Tobina on ollut mukana jo aika lailla yli 50 vuotta ja nähnyt miten noutajat ovat muuttuneet vuosien varrella. Hän on myös toiminut noutajien taipumuskoe-tuomarina vuodesta 1983, metsästyskoe-tuomarina vuodesta 1991 ja WT-tuomarina vuodesta 2007. Kasvatustyön hän on aloittanut vuonna 2003 ja kasvattaa tänä päivänä labradoreja metsästyskäyttöön nimellä Chihunters.

Tobina tuli keskustelemaan meidän kanssamme kasvattajan näkökulmasta noutajien kasvatuksessa. Hän toi päällimmäisenä esiin muun muassa seuraavia asioita: jokaisella noutajarodulla on omat haasteensa, omassa rodussa on hyvä tiedostaa mitkä ovat rodun heikkoudet ja vahvuudet, ja samalla kannusti käyttämään vertaistukea kasvatustyössä, näkemyksissä ja ajatuksissa. Hän korosti kuinka tärkeää on ymmärtää rodun taustat ja yhdistelmän taustat niin nartun kuin uroksen osalta. Tobina neuvoi myös aina varautumaan mahdollomaan, koska aina tulee jotain vastaan, jossain vaiheessa, jollain tavalla. Hän totesi hyvin, että ”Sairauksien kanssa ei saa olla mustavalkoinen koska kaikkea ei voi välttää, riskejä on uskallettava ottaa. Flattien kanssa on tärkeää huomioida pieni populaatio ja monimuotoisuuden säilyttäminen.”

Tobina puhui paljon tiedon ”pääomasta”. Suunniteltaessa kasvatustoimintaa ja tulevia yhdistelmiä/pentueita on tärkeää tutkia nartun ja uroksen taustoista niin luonne, terveys, käyttöominaisuudet, olemassa olevat pentueet, sisarusparven taustat, että sukupuun taustat. Jokaisella suvulla on omat riskinsä, riskitöntä sukupuuta ei ole olemassa. Tärkeintä on pyrkiä ottamaan asiat huomioon ja tehdä parhaansa. On hyvä tutkia seuraavanlaisia asioita kuten millaisia yksilöitä he ovat olleet nuorena ja miten käyttäytyvät tänä päivänä eri tilanteissa (kotona, ulkona,

treeneissä jne). Kuten ihmisten kanssa, niin koirienkin kanssa ensivaikutelmalla on suuri merkitys.

Urosten käytössä Tobina neuvoi välttämään samojen urosten käyttöä ja seuraamaan mitä urosten pentueista tulee ennen kuin niitä käyttää uudelleen rodussa. On hyvä miettiä mitä uros on antanut pentueelle niin terveyden, luonteen kuin käyttöominaisuuksien suhteen. Kuitenkin pitää muistaa aina, että yhdistelmä on aina kahden kauppa, jossa uros sekä narttu vaikuttavat yhtä paljon.

”Suunniteltaessa kasvatustoimintaa ja tulevia yhdistelmiä/pentueita on tärkeää tutkia nartun ja uroksen taustoista niin luonne, terveys, käyttöominaisuudet, olemassa olevat pentueet, sisarusparven taustat, kuin sukupuun taustatkin. Jokaisella suvulla on omat riskinsä, riskitöntä sukupuuta ei ole olemassa.”

Kasvatustoiminta ei lopu siihen, että pentue on lähtenyt maailmalla. Jälkihoito on myös huomioitava. Tobina kertoi omassa toiminnassaan seuraavansa yhdistelmien edistymistä, luonteita, terveyttä ja käyttöominaisuuksia. Suositteli muun muassa järjestämään ensimmäisen pentuetapaamisen puolivuotiaana, jotta kasvattaja näkisi vielä pentueen ilman suuria ympäristötekijöiden ja koulutuksen vaikutuksia.

Lopuksi Tobinalta kysyttiin, että miten hän näkee meidän rodun nome-kokeiden valossa ja mitä vinkkejä hän haluaisi antaa meille. Hän sanoi näkevänsä jonkun verran hakuinnon laantumista ja toivoi, että siihen kiinnitettäisiin huomiota. Flatti on aina ollut hakuinnon rotu ja toivoisi rodun sellaisena pysyvän. Sanoi myös, että ”Antakaa rotunne olla hieman huvilivi, koska se kuuluu teidän rodun luonteeseen.” Tobina siis tarkoitti, että huolehtisimme siitä, että emme passivoi liikaa meidän energistä rotua ja pitäisimme sen pilkkeen siellä silmäkulmassa.

ANNE KOLSI: NOME-KOKEET HISTORIAN VALOSSA

Anne Kolsi toimii Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n NOME-toimikunnan puheenjohtajana sekä jalostustoimikunnan jäsenenä. Ammatiltaan Anne on eläinlääkäri ja toimii Päijät-Hämeen eläinlääkäriaseman toimitusjohtajana. Hänen erityiskiinnostuksen kohteet eläinlääketieteessä ovat pehmytosakirurgia, lisääntymistieteet sekä koirien käyttäytyminen ja käytösongelmat.

Anne kävi meidän kanssa läpi Tobina Nymän esityksen Nome-kokeet historian valossa. Samainen esitys oli myös mukana SNJ:n koulutuspäivillä. Esityksessä käytiin läpi miten vuosien varrella nome-kokeet ovat muuttuneet sääntömuutosten mukana. Nome-kokeita on järjestetty vuodesta 1970 lähtien ja sääntöjä on muutettu useaan kertaan vuosina 1977, 1986, 1991, 1997, 2016, 2023 vastaamaan sen hetken tarvetta. Sääntöjä voidaan muuttaa viiden vuoden välein ja nyt jäämme odottamaan miten uudet säännöt alkavat vaikuttamaan käytännössä.

KIRSI SAINIO: MITÄ PIENEN POPULAATION JALOSTUKSESSA TULISI HUOMIOIDA

Kirsi Sainiolla on ollut koiria vuodesta 1968 ja ensimmäinen skyenterrieri tuli vuonna 1974. Kirsi on perinyt Skyeline kennelin kuuluisalta skyenterrierikasvattajalta Hjördis Westerholmilta. Hän on ollut ulkomuototuomari vuodesta 1994. Kirsi työskentelee Helsingin Yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opettajana ja tutkijana, alanaan kehitysbiologia. Kaiken tämän lisäksi hän on Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan puheenjohtaja, PKU:n tieteellisen toimikunnan jäsen, FCI:n tieteellisen toimikunnan puheenjohtaja ja kansainvälisen International Partnership For Dogs (IPFD) yhteistyöjärjestön hallituksen jäsen.

Kirsi tuli keskustelemaan kanssamme pieneen populaation jalostuksesta. Hän lähti pohjustamaan keskustelua käymällä läpi DNA-rakenteen perusteita, miten geenistä muodostuu proteiinia, ilmiänsua eli fenotyyppiä, sukusoluja ja siitä mitä koirien DNA:sta

Jalostuspäivän luennoitsijat: Tobina Nyman, Anne Kolsi ja Kirsi Sainio.
Luentojen pohjalta koosteen kirjoittanut Katja Virtanen.

tiedetään tänä päivänä. Käytiin läpi myös sitä, miten geenit voivat muuttua eivätkä muutokset ole kovin harvinaisia. Esimerkiksi syöpä on mutaatioiden aiheuttama. Hän jatkoi käymällä läpi sitä miten koira on eriytynyt sudesta aina nykypäivän koiraroduiksi.

Perustietojen avulla saatiin hyvät lähtökohdat runsaisiin keskusteluihin.

Tänä päivänä tiedetään, että koiralla on 19.300 geeniä. Vuonna 2005 valmistui ”Nature – the Dog Genome” tutkimus jonka puitteissa eristetty DNA luettiin yhden koiran perimästä 99 % laajuudella. Voidaan ajatella, että geenit ovat koiran keittokirja johon sisältyy monia reseptejä.

Koiran geenit ovat käytössä eniten sikiökehityksen aikana joista monet eivät ole enää käytössä aikuisella koiralla. Aikuisella koiralla geenit taas voivat aktivoitua esimerkiksi stressin, kiiman tai sairauden aikana. Knoppitietona voidaan kertoa, että koiran 19.300 geenistä on löydetty 869 periytyvää ominaisuutta joista 300-350 voidaan testata. Uusia geenejä löydetään jatkuvasti ja niihin voi käydä tutustumassa osoitteessa: omia.org/home

Koira on rotuhistorialtaan noin 200 vuotta vanha ja se on eniten muunneltu eliölaji maailmassa. Rodut alkoivat lisääntyä viktorianisen ajan myötä ja vanhimmat rotukirjat ulottuvat 1870-luvulle asti. Koirarotujen sukupuu voidaan jakaa 23 omaan ”klaaniin” eli samansukuisiin rotuihin, jotka ovat muodostuneet aikojen saatossa 150 rodun risteytyksestä. Nykypäivänä maailmassa on jo nyt yli 400 koirarotua eikä loppua näy. Kirsi kävi läpi myös aihetta ”Mikä sitten on rotukoira?” Aiheesta voi lukea lisää osoitteessa: https://research.nhgri.nih.gov/dog_genome/study_descriptions/study-genomics_dog_breeds.shtml

Alustuksen jälkeen päästiin itse asiaan ja Kirsi nosti esille selkeästi ajatuksen sanoen: ”Jalostus on eläinkannan laadun parantamista, jos laatu ei parane, niin se ei ole jalostusta.” Jalostus on monen sukupolven ymmärtämistä. Yksi sukupolvi ei vielä kerro jalostuksesta juurikaan mitään. Hän toi esille myös sukusiitoksen ja sukukadon merkitystä sekä painotti että populaation sukusiitosaste

on yksi tärkeimmistä asioista vaalia. Mikäli populaation sukusiitosasteen kasvuvauhti on kova, johtaa se eittämättä haittoihin ja ongelmiin. Nämä ovat elintärkeitä asioita huolehtia lukumäärällisesti pienillä populaatioilla. Tästä esimerkkinä Isle Royale -susien tapaus, jossa populaatio koki täydellisen romahduksen 2010 luvulla.

”Jalostus on eläinkannan laadun parantamista, jos laatu ei parane, niin se ei ole jalostusta. – Jalostus on monen sukupolven ymmärtämistä. Yksi sukupolvi ei vielä kerro jalostuksesta juurikaan mitään.”

Jalostuksessa on tärkeää ymmärtää, että geneeillä ei jalosteta, koska niistä tiedetään loppujen lopuksi niin vähän. Kasvattajan tulee perehtyä niin hyvin kuin mahdollista terveyteen, luonteisiin ja käyttöominaisuuksiin koko sukupuun osalta. Uroksia kannattaa käyttää laajasti välttämällä samojen urosten liiallista käyttöä.

Kasvattajan tulee tehdä parhaansa, mutta realiteetti on se, että lopputulos ei ole ikinä

varmaa. Kaikilla roduilla on omat vikansa ja sairautensa. Se, että puhutaan geenilotosta, niin se tosiaan pitää paikkaansa.

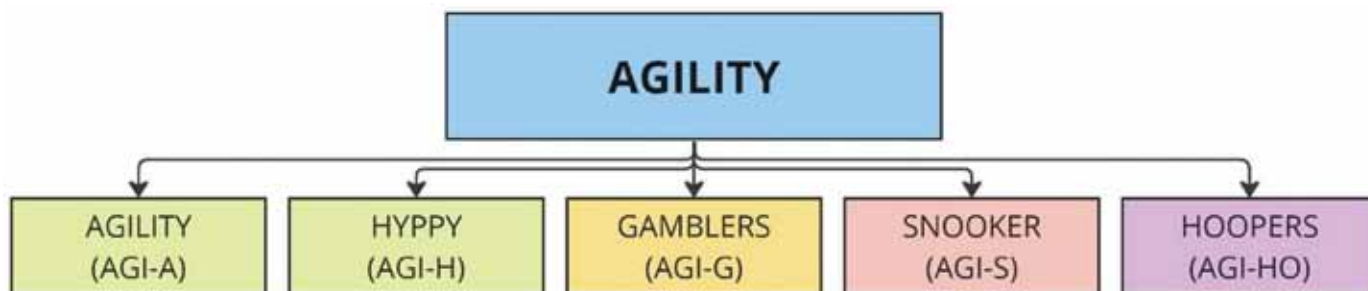
Luennon lopuksi keskustelimme yhdessä paljon roturisteytyksistä ja sen merkityksestä pienelle populaatiolle.

Roturisteytykset ovat nykypäivää ja niiden tarkoituksena on korjata olemassa olevia vikoja ja sairauksia, parantaa geenien monimuotoisuutta tuomalla uutta geenipohjaa käytössä olevaan jalostuspohjaan. Keskustelujen aikana Kirsi totesi, että roturisteytys asioissa on parempi olla ajoissa liikenteessä kuin liian myöhään. Hänellä on tästä oma-kohtaista kokemusta oman rotunsa osalta, jonka voitaisiin sanoa olevan jo häviämisen partaalla.

Näin osallistujan näkökulmasta voin sanoa, että päivän aikana olleet luennot nostivat esiin paljon kysymyksiä ja keskusteluja. Juttua olisi riittänyt vaikka iltaan asti, sen verran mielenkiintoisia asioita oli tapetilla. Uskon, että me kaikki saimme paljon ajateltavaa ja lisää sisältöä omaan tiedon ”pääomaamme”. Paikalla oli niin rodusta kiinnostuneita, kasvattajia kuin uroksen omistajia. //

MUUTOKSIA AGILITYSÄÄNTÖIHIN

Vuoden 2023 alussa agilityn sääntöihin ja ohjeisiin tuli paljon muutoksia. Yksi suurimmista muutoksista harrastajien osalta on se, että agilityn lajimuodot ovat eriytyneet. Yhteisnimitys kaikelle on agility, jonka alla on eri ”alalajeja”, joissa kilpaillaan itsenäisesti. Uusia lajeja ovat gamblers, snooker ja hoopers.

KOKOLUOKAT

Koirat kilpailevat kansallisissa kisoissa viidessä eri sākäluokassa. Koirat mitataan ennen kilpailun alkamista ja näin määritellään, mihin sākäluokkaan ne kuuluvat. Jos koira on ns. rajatapaus, mittaustuloksia tarvitaan useampia. Flatti on sen verran kookas rotu, että sen kokoluokan pitäisi selvitä yhdellä mittauksella (maksu L).

Kansallinen kokoluokka	Kansainvälinen kokoluokka	Sākäkorkeus	Hyppykorkeus yksittäinen aita
Pikkumini XS	Mini S	koirat, joiden sākäkorkeus on alle 28 cm	10–20 cm
Mini S	Mini S	koirat, joiden sākäkorkeus on vähintään 28 cm mutta alle 35 cm	20–30 cm
Medi M	Medi M	koirat, joiden sākäkorkeus on vähintään 35 cm mutta alle 43 cm	30–40 cm
Pikkumaksi SL	Intermediate I	koirat, joiden sākäkorkeus on vähintään 43 cm mutta alle 48 cm	40–50 cm
Pikkumaksi SL	Maksi L	koirat, joiden sākäkorkeus on vähintään 48 cm mutta alle 50 cm	40–50 cm
Maksi	Maksi L	koirat, joiden sākäkorkeus on vähintään 50 cm	50–60 cm

Hoopersissa on kaksi kokoluokkaa eli pienet ja avoin. Kokoluokan ”pieni” koiran ohjaaja/omistaja voi kilpailutapahtumakohtaisesti päättää, kummassa luokassa koira kilpailee.

Kokoluokka: pieni, sākäkorkeus: kokoluokat XS, S ja M (sākäkorkeus on alle 43 cm)

Kokoluokka: avoin, sākäkorkeus: kokoluokat XS, S, M, SL ja L (sākäkorkeudella ei ole väliä)

TASOLUOKAT

Kussakin lajissa kilpaillaan kolmessa tasoluokassa (1–3). Kun koira saa minimimäärän luokanvaihtoon oikeuttavia merkittäviä tuloksia, se saa vaihtaa ylempään luokkaan. Koira saa kuitenkin osallistua kilpailuun niissä tasoluokissa, joihin koira on saavuttanut osallistumisoikeuden. Eli esim. jos koiralla on kilpailuoikeus 3 luokkaan, se voidaan ilmoittaa kilpailuun joko 1, 2 tai 3 luokkaan. Samaan kilpailuun koira voi osallistua vain kertaalleen, eli kolmosluokan koira ei voi osallistua samassa kilpailussa kaikkiin luokkiin, vaan ohjaajan pitää valita jokin luokista.

Tasoluokka: 1→ 2, minimimäärä merkitseviä tuloksia: 3, tuomareiden määrä: 2

Tasoluokka: 2→ 3, minimimäärä merkitseviä tuloksia: 3, tuomareiden määrä: 2

AGILITYN "PÄÄLAJIT"

Agilityssä erotellaan nyt selkeästi agility eli AGI-A (sisältää kontaktiesteitä) ja hyppy AGI-H (ei sisällä kontaktiesteitä). Agilityradalla pitää olla vähintään kaksi kontaktiestettä eli puomi, A-este ja/tai keinu. Muita esteitä ovat hyppyste, okseri, muuri, pituushyppy, rengas, putki eli avotunneli ja pujottelu. Pussi eli umpitunneli on jäänyt agilitystä kokonaan pois. Radat suoritetaan numerojärjestyksessä ja tulos muodostuu koirakon tekemistä virheistä sekä suoritusajasta. Merkitsevä tulos on 0,00 virhepistettä.

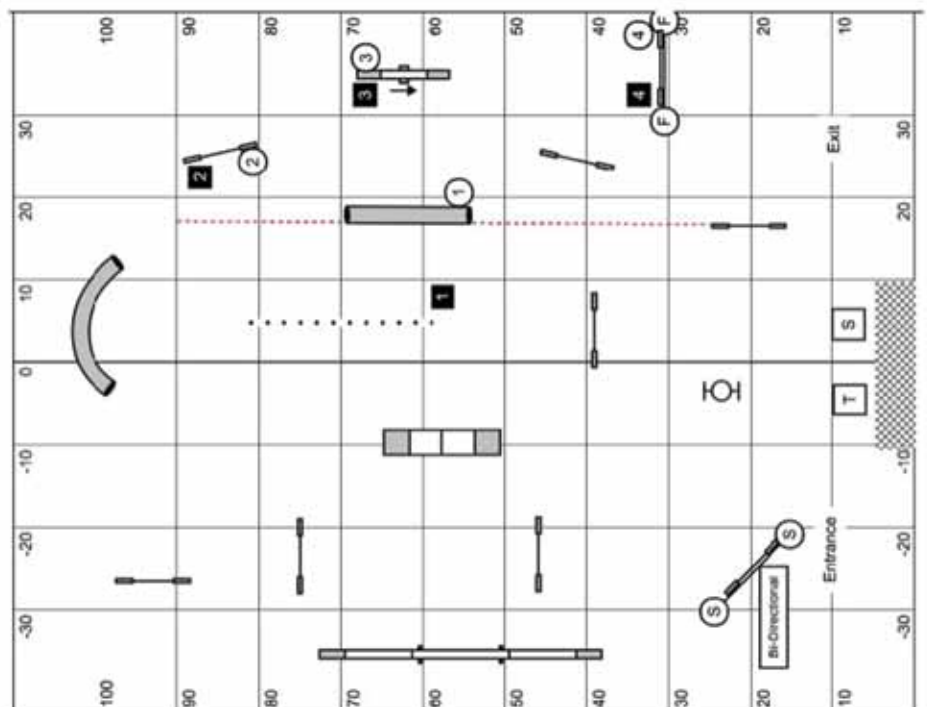
GAMBLERS

Gamblersissa on käytettävissä kaikki samat esteet kuin agilityssä sekä lisäksi games-pujottelu, jossa on normaalin 12 pujottelukepin sijaan 6 pujottelukeppiä.

Radalla on kaksi erikseen kellotettavaa osuutta eli alku- ja loppuosuus (gamble). Alkuosuudesta kerätään pisteitä esteitä suorittaen. Esteistä saa 1-5 pistettä riippuen estetyypistä (esim. hyppy = 1 piste, pujottelu = 5 pistettä). Loppuosuudella koiran on suoritettava ennalta määrätty estekuvio virheettömästi määrätyn suoritusajan puitteissa kerättäköseen loppuosuudelta saatavat pisteet.

Estekuvioita ovat mm. etäisyys-gamble, aika-gamble ja kerroin-gamblers. Gamblessa esteitä on 3-5. Voittaja on se koirakko, joka kerää radalta suurimman pistemäärän.

<https://www.agilitynerd.com/blog/agility/courses/misc/2021-cynosport-flyer-veterans/>

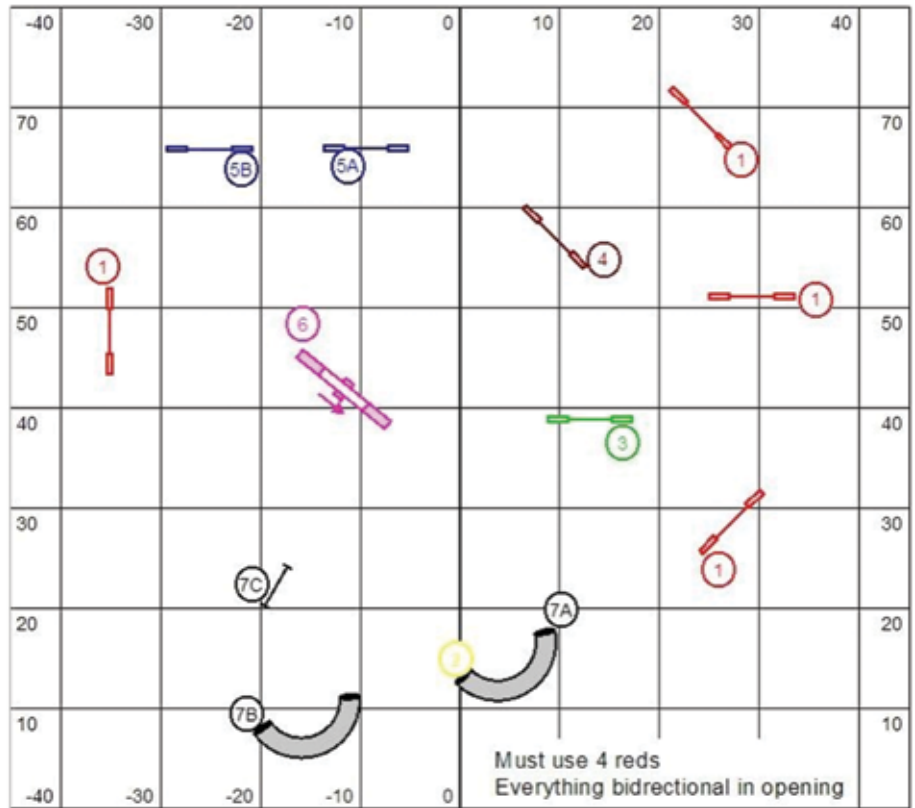
SNOOKER

Snookerissa on mukana samat esteet kuin gamblersissa. Tässäkin ratasuoritus on kaksiosainen ja tavoitteena on kerätä mahdollisimman paljon pisteitä kilpaillen aikaa vastaan. Voittaja on koirakko, joka saa eniten pisteitä nopeimmalla ajalla. Esteet merkitään eri väreillä, jotka kertovat, miten paljon pisteitä niistä saa.

Pistemäärä	Snooker-väri
1	punainen (hyppy)
2	keltainen
3	vihreä
4	ruskea
5	sininen
6	vaaleanpunainen
7	musta

<https://fluffy.com/2015/02/01/snooker-101-how-to-play-usdaa-snooker-with-flow-fun/>

Radan alkuosuudella suoritetaan vuorotellen punaisia hyppyjä (vähintään kolme) ja vapaavalintaisia esteitä. Loppuosuudella koiran tulee suorittaa vapaavalintaiset esteet niiden pisteiden mukaisessa järjestyksessä kahdesta seitsemään (2-3-4-5-6-7) sekä ylittää maalilinjan/-hyppyn ajan pysäyttämiseksi.

HOOPERS

Hoopersissa kilpaileminen alkaa aikaisintaan v. 2024, koska siihen liittyvä tuomarikoulutus on vielä kesken.

Tässä radalla on suoritettavana 10-24 estettä, jotka sisältävä hooppeja, hooopers-tunneleita, tynnyreitä ja veräjiä. Koiraa ohjataan ohjausalueelta eli ohjaaja ei saa juosta koiran kanssa koko rataa.

Ohjausalue on 15-25 m päässä kauimmasta esteestä ja ohjaaja saa liikkua siellä vapaasti (alueen koko vaihtelee 4x4 m ->2x2 m tai ympyrän muotoinen alue).

Tavoitteena on saada koiran suorittamaan esteet oikeassa järjestyksessä poistumatta ohjausalueelta.

Tulos muodostuu koirakon yhteisvirheistä sekä suoritusajasta. Merkitsevä tulos on 0,00 virhepistettä.

MERIITIT JA SERTIFIKAATIT

Koirille myönnetään tasoluokkakohtaisesti meriittejä, eli kuten monessa lajissa koulutustunnuksia.

Meriitti	Merkitsevien tulosten lkm	Tuomareiden määrä
AGI-A1 / AGI-H1/ AGI-G1/ AGI-S1 /AGI-HO1	6	vähintään 2 eri tuomaria
AGI-A2 / AGI-H2/ AGI-G2/ AGI-S2 /AGI-HO2	6	vähintään 2 eri tuomaria
AGI-A3 / AGI-H3/ AGI-G3/ AGI-S3 /AGI-HO3	10	vähintään 3 eri tuomaria

Sertifikaatteja myönnetään kunkin lajin ylimmässä luokassa nopeimmalle merkitsevän tuloksen tehneelle koiralle. Jos koira ei voi vastaanottaa sertifikaattia, siirtyy sertifikaatti seuraavalle koiralle koeohjeiden mukaisesti. Sertifikaattien perusteella jaetaan agilityvalioiden titteleitä.

AJATUKSIA MUUTOKSISTA

Kyselin agilityharrastajalta ajatuksia muutoksista agilityssä. Kirsi Kankaala kisaat flat-ti Pinnin kanssa agilityssä kolmosluokassa. Hänen mielestään on hyvä, että on erikseen hyppyagility ja ”tavallinen” agility. Koiran kanssa voi siirtyä esim. hyppyradoilla aikaisemmin ylempiin luokkiin, jos kontaktiesteet eivät ole kunnossa. Kontaktiesteet kuormittavat koiraa, joten kisaaminen ei nyt anna painetta niiden suorittamiseen tai jos haluaa kisata vanhemmalla koiralla.

Meriitit ovat uusia asia eikä Kirsillä ollut niihin erityistä mielipidettä, koska ajatuksena ei ole metsästää niitä, vaan sertejä ja valiotitelikin on mielessä. Uudet lajit voivat tuoda kivaa vaihtelua, ja ohjaaja pystyy hyödyntämään koiran/koirakon vahvuuksia rataa suunnitellussaan. Toisaalta se on myös riski,

että ohjaaja suunnittelee radan, jos ohjaaja ei osaa suunnitella koiralle turvallista rataa.

Kirsi pitää mukavana uudistuksena sitä, että ylempiin luokkiin siirtynyt koira voi osallistua mihin luokkaan tahansa. Esimerkiksi vanhemman koiran kanssa voi kisata alemmissa luokissa matalimmilla hyppykorkeuksilla tai kokematon ohjaaja voi lainata koiraa ja kokeilla kisaamista alemmissa luokissa.

Uusista lajeista ei ehkä tule yhtä suosittuja kuin vanhoista lajeista, epäilee Kirsi. Seuroissa tehdään aika paljon ratatreeniä, mikä ei tällä hetkellä vie koirakkoa sellaisenaan kohti esim. snookeria. Agilityssä on mahdollista käydä seurojen harjoituksissa tai valmennuksissa, joissa saa enemmän ohjausta esim. agilityn tekniikoihin.

Suomeen agility tuli v. 1986 ja laajemmasta mitassa sitä alettiin harrastaa 1990-luvulla. Suoritusmäärässä agility on ollut jo pitkään suosituin koiraurheilulaji Suomessa (lähes 100 000 suoritusta vuosittain).

Agility kokonaisuudessaan on kehittyvä laji: muutoksia tulee ja niissä kuunnellaan harrastajien mielipiteitä, tehdään kyselyitä mm. esteturvallisuudesta ja muokataan lajia tarpeiden mukaan. Suurimmat muutokset agilityssä ovat kuitenkin nämä nykyiset eli uusien alalajien mukaantulo virallisiksi kilpailumuodoiksi.

Mielenkiintoista onkin nähdä, mihin suuntaan laji menee uudistusten myötä. Vaihtelua ja vaihtoehtoja muutokset ainakin tuovat harrastajille. //

VUODEN 2022 AKTIIVISIN KASVATTAJA -KUNNIAMAININTA

Vuoden Aktiivisin kasvattaja -kunniamaininta tuli Pyymäelle nyt toista kertaa peräkkäin. Tästä saan kiittää pitkälti aktiivisia kasvatintajia, jotka ovat käyttäneet koiriaan virallisissa terveystarkistuksissa sekä näyttelyissä ja taipumuskokeissa. Toki myös korostan aina uusille pennunkyselijöille, että edellytän kasvateiltani näitä tuloksia.

Suomessa asuvista, yli kaksivuotiaista kasvateistani, on lonkka- ja kyynärkuvattu yhtä lukuun ottamatta kaikki.

Yli kaksivuotiaista kasvateistani 84 % on osallistunut taipumuskokeisiin ja 92 prosentilla on näyttelytulos.

Viimeisin pentue on täyttänyt vasta vuoden, joten niiden osalta tuloksia ei ole vielä ehtinyt kertyä. Kasvatustyöni on hyvin pieni-muotoista, 14 vuoden aikana pentueita on ollut viisi.

Itse pidän tärkeänä sitä, että saamme rodun yksilöistä mahdollisimman kattavasti tietoja tulevaa jalostusta ajatellen. Esimerkiksi se, että pentueen kaikki koirat on terveystarkastettu, kertoo huomattavasti enemmän kuin vain yksittäisten koirien tulokset. Mitä enemmän on tietoa, sitä varmemmalla pohjalla meidän kasvattajien kasvatustyö on. Paitsi, että tulokset kertovat miten itse on onnistunut kasvatustyössään, se toimii myös apuna muille kasvattajille heidän jalostusvalinnoissaan. Toivon, että osallistumiskynnys niin näyttelyihin kuin taipumuskokeisiin pysyisi jatkossakin riittävän matalana, jotta myös kokemattomammat harrastajat ja uudet omistajat uskaltautuisivat mukaan. Mielestäni olisi erittäin haitallista, jos kokeista ja näyttelyistä tulisi vain pienen aktiiviryhmän harrastus.

Kasvattaja voi itse järjestää pentuetapaamisia ja koulutuksia, mutta myös ohjata yhdistys-

ten järjestämiin tapahtumiin ja koulutuksiin. Meillä on pentueilla omat Facebook-ryhmät, joissa voi jakaa kätevästi tietoa esim. aluetoiminnasta, koulutuksista, kesäleireistä, syys-treffeistä, näyttelyistä ja muista tapahtumista. Porukalla lähteminen varmasti helpottaa uusien harrastajien osallistumista tapahtumiin.

Paitsi, että näistä tapahtumista saa oppia ja tietoa, usein myös uusia treenikavereita/tree-niporukoita, joiden kanssa on mukava jatkaa treenailua. Suosittelem uusia harrastajille myös talkoilua kokeissa ja muissa tapahtumissa, koska tällä tavalla pääsee tutustumaan lajiin aitiopaikalta.

Kesä ja aktiivinen harrastuskausi on ovelta, tavataan siis näyttelyissä, kokeissa ja muissa tapahtumissa!

- Kati Kallio, kennel Pyymäen

Aktiivisin kasvattaja -kunniamaininta

Kunniamaininta myönnetään kasvattajalle, jonka kasva-
teista prosentuaalisesti eniten on sekä käynyt lonkkaku-
vissa ja silmäpeilauksessa että osallistunut näyttelyyn ja
taipumuskokeeseen.

Laskentaan otetaan mukaan kaksi edeltävää sukupolvea
eli yhteensä kahdeksan (8) vuoden ajanjakso siten, että
kunniamaininnan myöntämivuonna ja sitä edeltä-
vänä vuonna syntyneitä pentueita ei lasketa mukaan,
jotta kasvateilla olisi riittävästi aikaa saavuttaa vaaditut
kriteerit.

Kasvattajan on laskenta-aikana ollut kasvatettava vä-
hintään kaksi pentuetta. Jokaisella mukaan laskettavalla
kasvattajan kasvattamalla koiralla tulee olla kaikki nämä
neljä tulosta: lonkkakuvaustulos, silmätarkastustulos,
näyttelykäynti, taipumuskoekäynti. Laskentaan ei oteta
huomioon ennen kahden vuoden ikää kuolleita eikä
ulkomaille myytyjä kasvatteja.

Flattimestaruuden tukikoulutukset

Vuoden 2023 Flattimestaruutta varten järjeste-
tään tukikoulutuksia eri puolella Suomea. Näiden
nome-koulutusten tuotoilla rahoitetaan ensi vuoden
mestaruustapahtuman järjestämiskuluja. Tulevia
koulutuksia:

27.–28.5. Korpilahti

- Lauantaina koulutusta kaiken tasoisille:
WT-tyyppisiä koulutusrasteja, lisäksi aloitteville
oma rasti.
- Sunnuntaina alokasluokan Nome-B -möllikoe!

3.–4.6. Ylivieska

- Koulutusta kaiken tasoisille.
- Huippumaastot vesityötreenejä ajatellen;
kannattaa lähteä kauempaakin!

Lisätietoja Facebookista ja flatti.net

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry Aluetoiminta

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n aluetoimintaa
järjestetään eripuolilla maata. Toiminta painottuu
rodunomaisiin lajeihin. Alueyhteyshenkilöiden yh-
teystiedot ja alueiden Facebook-sivut löytyvät inter-
netsivulta: www.flatti.net/jarjesto/aluetoiminta

Ole rohkeasti yhteydessä ja tutustu oman alueesi
harrastus- ja koulutusmahdollisuuksiin. Kasvattaja,
välitäthän tietoa aluetoiminnasta myös uusille pennun
omistajille.

Pidetään huolta flateistämme, tarjotaan peruskoulu-
tusta arkea helpottavaan hyvään yhteistyöhön ja mah-
dollistetaan koirillemme kaikkein mieluisin roduno-
mainen toiminta. Löydetään samanhenkisten seuraan
jakamaan kokemuksiamme, oppimaan ja iloitsemaan
meille niin rakkaasta rodusta.

Jos sinua kiinnostaa alueyhteyshenkilönä toimiminen,
ole yhteydessä: nina.onufriew@gmail.com, niin jutel-
laan lisää. Aina on tilaa myös uusille toimijoille!

Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä Koiran merkitseminen kuolleeksi

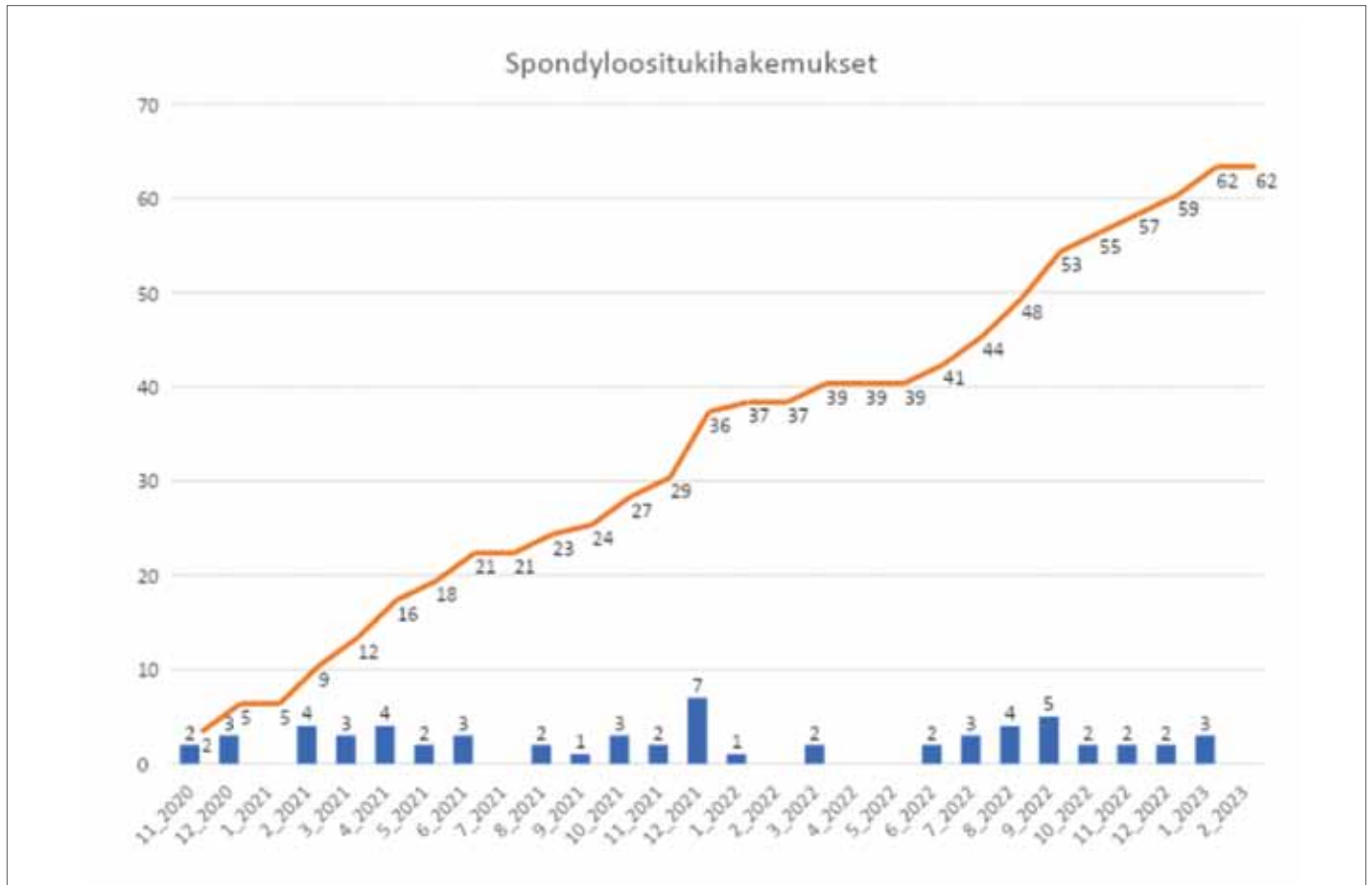
Jalostustietojärjestelmästä löydät sekä yksittäisten
koirien tietoja että rotujen terveys- ja jalostustilastoja.
Koiran omalla sivulla voit tarkastella sen sukutaulua,
sukusiitosastetta, terveys-, näyttely- ja koetuloksia,
jalostusindeksejä sekä sisarusten ja mahdollisten jälke-
läisten tietoja. Jo edesmenneistä koirista näet kuolin-
päivämäärän ja -syyn, jos koiran omistaja on antanut
nämä tiedot käytettäväksi jalostustietojärjestelmässä.

*Koiran tietoihin on hyvä lisätä tieto koiran kuolemasta.
Koiran kuolinsyy on tärkeä tieto rodun jalostuksen
kannalta niin kasvattajille kuin rotujärjestöillekin.*

Tieto koiran kuolemasta ei päivity automaattisesti
Kennelliiton järjestelmään. Koiran kuoleman ja
kuolinsyyn voi ilmoittaa Kennelliitton suoraan
Omakoira-palvelussa, Omakoira-mobiilisovelluksessa
tai vapaamuotoisena kirjallisena ilmoituksena. Lisä-
tietoja: www.kennelliitto.fi

Spondyloosikuvaustuki 2022

Spondyloosikuvaustukea on maksettu vuoden 2020 marraskuusta lähtien, ja tuen maksamista on päätetty jatkaa vuoden 2023 loppuun asti. Vuonna 2022 tukihakemuksia saapui 24 kpl, jotka kaikki täyttivät tuen ehdot ja tuki maksettiin. Edellisenä vuonna 2021 hakemuksia tuli 31 kpl, myös ne täyttivät ehdot.

Kennelliiton tietokannasta kuvaustuloksia löytyy vuodesta 2012 lähtien. Oheisessa taulukossa on listattuna talletetut kuvaustulokset kappaleina sekä prosentteina. Kuvauttaminen on vuosien mittaan lisääntynyt, ja vuonna 2020 kuvausten määrä jo tuplaantui edelliseen verrattuna. Vuonna 2021 oli nousua melkein 30% edelliseen verrattuna; tähän nousuun ehkä vaikutti maksettu kuvaustuki. Vuonna 2022 kuvausmäärät ovat edelleen nousseet, nousua 40% edelliseen vuoteen, vaikka yhdistyksen tukea ei ole haettu samaan tahtiin.

Vuosi	0	%	1	%	2	%	3	%	4	%	Yhteensä
2012	0	0	0	0	2	100	0	0	0	0	2
2013	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2014	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	2
2015	3	60	0	0	1	20	1	20	0	0	5
2016	8	73	1	9	2	18	0	0	0	0	11
2017	11	69	2	12	2	12	1	6	0	0	16
2018	9	69	3	23	1	8	0	0	0	0	13
2019	11	79	3	21	0	0	0	0	0	0	14
2020	25	89	0	0	3	11	0	0	0	0	28
2021	30	83	3	8	3	8	0	0	0	0	36
2022	42	95	0	0	2	5	0	0	0	0	44
Yhteensä	142	83	12	7	16	9	2	1	0	0	172

Spondyloosikuvaustuki

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry tukee sileäkarvaisten noutajien selän virallista spondyloositutkimusta. Tukea saadakseen koiran omistajan tulee olla rotujärjestön jäsen. Ennen tuen maksamista tutkimustulos tulee olla julkaistu Suomen Kennelliiton jalostustietokannassa. Tutkittavan koiran tulee kuvaushetkellä olla vähintään kaksi-vuotias (24 kk) ja korkeintaan kuusivuotias (72 kk).

TUTKIMUS ON TEHTÄVÄ SKL:N VAATIMAN TUTKIMUSPROTOKOLLAN MUKAISESTI

- * röntgentutkimus on tehty laillistetun eläinlääkärin valvonnassa
- * tutkimuksessa on otettu ohjeen mukainen, riittävä määrä laadukkaita kuvia
- * koiran tulee olla tunnistusmerkitty ja tunnistusmerkintä tulee tarkistaa tutkimuksen yhteydessä
- * koira on rauhoitettava tutkimusta varten
- * tutkimuksessa on käytettävä SKL:n virallista röntgenlähettä
- * tutkittavan koiran ikä tulee olla vähintään 24 kk
- * kuvat on lähetettävä SKL:oon lausumista varten

Tuen suuruus on 50€/koira. Tukea maksetaan 24.10.2020–31.12.2023 välisellä ajalla tehdyistä tutkimuksista. Tukea haetaan www.flatti.net/jalostus -sivulta löytyvällä lomakkeella.

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY:N

PENTUVÄLITYS

- * Hanna Hujanen 040 578 9523
- * Sanna Lahtinen 040 731 0831

Olemme toimineet pentuvälittäjinä vuodesta 2012 lähtien. Ota rohkeasti yhteyttä: pentu@flatti.net, tai tule nykäsemään hihasta kokeissa ja tapahtumissa, jos jotakin kysyttävää tulee mieleen.

Pentuvälityksen sivulta: www.flatti.net/pentuvälitys löytyy ohjeet kasvattajille pentueiden ilmoittamiseen pentuvälitykseen ja listat suunnitteilla olevista sekä astutetuista ja syntyneistä pentueista. Sivulta löydät ohjeita myös flattipennun ostajalle.

Kuva Juho Pajari

HAASTEJUTTU

MINUN POLKUNI FLATTIEN PARIIN – RIITTA JERAMO

Tässä artikkelisarjassa Wanhat Flatti-harrastajat kertovat hieman itsestään sekä polustaan tämän hienon rodun pariin. Toivon että saamme lukea monta mielenkiintoista tarinaa siitä, kuinka kukin on tämän rodun löytänyt. Toivottavasti näemme myös vilauksen vanhoista koirista ja harrastajista juttujen kuvissa.

Saatuani haasteen Turusen Vesalta, tulikin käytyä läpi lähes 40 vuotta omaa koirahistoriaani. Tässä minun tarinaani ja kuvia vanhoista flateista.

Lapsuuden kodissani maalla oli pystykorvia ja ajokoiria metsästyskäytössä. Mutta varsinainen oma koiraharrastukseni alkoi vuonna 1984, jolloin minulle tuli ensimmäinen oma koira. Rotu oli kultainennoutaja. En edes aluksi tiennyt, että se oli metsästyskoirarotu, mutta jostain ihmeen syystä olin puolivuotiaan koiran kanssa jo noutotreeneissä mukana. Sain sille NOU1-tuloksen ja näyttelyiden myötä tittelin C.I.B. Kultaisia meillä ehti olla kaikkiaan kolme, ennen kuin tuli ensimmäinen flatti vuonna 1994.

Toimin vuosia aktiivisesti Golden Ringin hallituksessa ja NOME-toimikunnan vetäjänä. Yhdistystoiminnassa jatkoin myöhemmin Suomen Metsästysnoutajien hallituksessa myös aika pitkään, toistakymmentä vuotta.

Metsästys alkoi kiinnostaa jo kultaisten aikaan. Järjestimmekin Golden Ringin NOME-toimikunnan puitteissa metsästäjätutkintoon tähtäävän kurssin ja tutkinnon. Saimme ison porukan metsästyksestä kiinnostuneita kursseille. Näitä samoja tuttuja kavereita tapaan metsästyksen ja jahtien merkeissä edelleen 30 vuoden jälkeenkin. Metsästäjätutkinto tarjoaa lajin yleissivistystä kaikille metsästyskoirarotujen harrastajille, vaikka ei itse riistaa ampuisikaan. Jos pääsee vaikka muiden jahteihin töihin koiransa kanssa, on hyvä tietää lajista enemmän. Suosittelen lämpimästi!

Järjestin GR:n puitteissa paljon kokeita, ja niissä tutustuinkin aivan ihanaan voittajaluokan flattiin Rokiin, FI MVA, FI KVA-B Flathatted Cherokee. Kuulin, että Rokilla oli pennut Snöbädans kennelissä. Pentueessa oli peräti 14 pentua. Sieltä valikoitui meille Remu, FI MVA Snöbädans Charmer. Olin käynyt jo kultaistenkin kanssa näyttelyissä ja NOU/NOME-kokeissa, ja aloittelimme siihen aikaan jo metsästästäkin. Mutta Remusta tuli meille ensimmäinen varsinainen metsästyks- ja NOME-koira.

Remu oli helppo kouluttaa ja etenimme melko vähällä vaivalla voittajaluokkaan. Tuloksina 5 x VOI2 ja näyttelyistäkin FI MVA titteli.

Ruotsista tuli jalostustoimikunnan edustajia Suomeen flattileirille. Heillä oli tavoitteena löytää uutta verta jalostusurosten muodossa. Voittajaluokan koiria kutsuttiin paikalle testattavaksi. Niinpä Remuakin sitten käytettiin Ruotsissa jalostukseen, ja sillä oli siellä neljä pentuetta. Toin Suomeen Remun pojan Börjen, FI MVA Gracehunters Bodyguard. Poikansa oli aivan erilainen, ja haastava kouluttettava, kokeissa paras tulos oli ALO2. Mutta Metsästyskoira se oli kyllä isolla M:llä! Kauniista Börjestä tuli muotovalio muutamassa näyttelyssä. Börje eli 13,5-vuotiaaksi, ja oli vielä 13-vuotiaanakin kanalinnumtamassa pohjoisessa. Remulla oli muitakin hyvin vanhoiksi eläneitä pentuja, yksi Suomeen tuoduista peräti 14-vuotias.

Sitten tulikin aika uuden pennun etsintään. Englannista löysin elämäni koiran Kevinin, FI KVA-B Waverton Dubonnet, vuonna 2003. Sen kanssa kaikki oli niin helppoa, treenit, kokeet, metsästys ja isot jahdit. Niinpä siitä tulikin minun ensimmäinen käyttövalioni. Siihen aikaan kävimme jo paljon isoissa kaupallisissa jahdeissa, ja niissä Kevin oli parhaimmillaan.

Harrastuksemme olikin jo tässä vaiheessa siirtynyt enemmän ja enemmän metsästyksen ja kaupallisiin jahteihin.

Seuraavissa koirahankinnoissa suuntasinkin Gilliam's Gold kenneliin Ruotsiin. Alex, FI MVA Gilliam's Gold Suomi Poika, olikin sitten meidän varsinainen jahtikoira yli 12 vuoden ajan. Sen vuosittaiset lintumäärät olivat sanoin kuvaamattomat. Se oli töissä aina elokuusta helmikuuhun. Parhaimmillaan se oli jälkihaussa. Kun torvi soi ampumisen päätyneeksi, lähti Alex itse perkaamaan maastoja. Se vaan kantoi ja kantoi lintuja, eikä sitä meinannut saada millään metsästä pois. Muut kaverit olivat jo jahdin jälkeen ruokalemassa, kun minä edelleen pillittelin Alexia. Se vaan tuli aina uuden linnun kanssa. Kokeissakin kävimme, tuloksena NOME B:stä AVO1.

Nykyiset koirat ovat Peetu, Golden Reed's Black Woodpecker ja Miska, Korven Akan Viirilintu. Peetu peri Alexin todella suuret metsästyskoiran saappaat täytettäväkseen. Mutta se on suoritunut tehtävistä ihan

”Flatti on erittäin sopiva metsästyskäyttöön. Se on pääsääntöisesti kestävä ja sitkeä, ja sillä on voimakas työskentelyhalu. Se tekee myös itsenäisiä ratkaisuja, joita metsällä tarvitaan. Ominaisuus ei ole tosin ihan ideaalinen koekoiran kouluttamisessa. Erityisesti haluan korostaa sen uimahalua ja kylmänkestävyyttä. Vaikka loppusyksystä rannat alkavat jo jäätyä, on flatti aina valmis lähtemään noutoon uudelleen ja uudelleen...”

mukavasti. Miska on vielä juniori, ja vasta aloittelemassa rodunomaisia lajeja.

Flatti rotuna on mielestäni erittäin sopiva metsästyskäyttöön. Se on pääsääntöisesti kestävä ja sitkeä, ja sillä on voimakas työskentelyhalu. Se tekee myös itsenäisiä ratkaisuja, joita metsällä tarvitaan. Ominaisuus ei ole tosin ihan ideaalinen koekoiran kouluttamisessa. Erityisesti haluan korostaa sen uimahalua ja kylmänkestävyyttä. Vaikka loppusyksystä rannat alkavat jo jäätyä, on flatti aina valmis lähtemään noutoon uudelleen ja uudelleen. Enkä usko, että kyse olisi vain turkin laadusta, se on flatin pää, joka haluaa noutaa. Tärkeä ominaisuus myöhäissyksyn merilinnustuksessa ja sorsajahdeissa.

Olen aina nauttinut suunnattoman paljon tästä noutajatoiminnasta. Siksi olenkin vuosien saatossa tehnyt paljon ”vapaaehtoistyötä” opettaen uusia noutajaharrastajia rodunomaisten lajien pariin. Olen ehtinyt pitää myös lukemattoman määrän taipumuskoekursseja esim. tuttuja kasvattajien pentueille, mutta myös yhdistyksille. Nykyäänhän on tarjolla paljon kaupallisia toimijoita, ja kursseja joka lähtöön. Joten toivoton uusia pennunomistajia rohkeasti vaan mukaan joko yhdistysten tai koulutusyritysten kursseille! Suomen sieläkarvaiset noutajat ry:n aluetoimintaakin on paljon lisätty, joten koulutuspalveluja on saatavilla edullisesti lähelläkin.

Seuraavaksi haluan haastaa Raija Gärdingin kertomaan omasta polustaan tämän hienon rodun pariin.

- Riitta Jeramo

1. FI MVA Snöbådans Charmer, Remu
2.-3. FI MVA Gracehunters Bodyguard, Börje
4.-5. FI KVA-B Waverton Dubonnet, Kevin
6.-9. FI MVA Gilliam's Gold Suomi Poika, Alex
10.-11. Golden Reed's Black Woodpecker Peetu

MEJÄ 14.5.2023 MIEHIKKÄLÄ

Ylituomari: Tuire Lindfors

Ilmoittautumiset: 1.4. – 1.5.2023

Heli Siikonen, meja@flatti.net, puh. 040 580 8144

Tiedustelut: Heli Siikonen

MEJÄ 20.7.2023 Jyväskylä

(KESÄLEIRIN KOE)

Ylituomari: Mikko Ahti

Ilmoittautumiset: 1.6. – 10.7.2023

Mari Mamia, meja@flatti.net, puh. 050 458 6770.

Tiedustelut: Mari Mamia

MEJÄ-MESTARUUS & HIRVIPÄÄ 27.8.2023 Jyväskylä, SURKEENJÄRVI

Ylituomari: Marko Saarni, muut tuomarit: Tuula Svan

Ilmoittautumiset: 10.7. – 17.8.2023

Mari Mamia, meja@flatti.net, puh. 050 458 6770.

Tiedustelut: Mari Mamia

VOI-luokkaan ilmoittautuvat flatit:

Ilmoittautumisen liitteenä tulee toimittaa kopiot / valokuva / ote jalostustietokannasta VOI-luokan tuloksista ajalta 29.8.2022 – 17.8.2023.

PAKASTESPERMALLA VAIHTOEHTOJA KOIRANJALOSTUKSEEN

Pakastetun sperman käyttö tarjoaa vaihtoehtoja koirien jalostukseen ja auttaa geneettisen monimuotoisuuden ylläpitämisessä. Sen avulla nartun siementämiseen voidaan käyttää kaukanakin asuvaa urosta tai lupaavan uroksen spermaa voidaan pakastaa myöhempää käyttöä varten. Pakaste säilyy nestemäisessä työssä käyttökelpoisena jopa ikuisesti, joten jalostusvalintoja voidaan tehdä koirasukupolvienkin päästä.

MIKSI PAKASTAA KOIRAN SPERMAA?

Kun puhutaan pakastespermasta ja keinosiemennyksistä, monille ei välttämättä tule koirien jalostus ensimmäisenä mieleen. Kyseessä on kuitenkin alati yleistyvää koirien lisääntymisen apuväline, ja spermankkipalveluille on enemmän kysyntää kuin koskaan.

Eri rotujen tiettyjä ominaisuuksia pyritään ylläpitämään vuosien saatossa, vaikka osa niistä voi kadota tai vaimeta. Pakasteesta sulattamalla voidaan virkistää ja palauttaa geenejä jopa vuosikymmenien takaa. Sukupolvien kuluessa on kuin toisi uutta materiaalia kantaan, koska sukulaisuusaste vähenee polvi polvelta. Pakastespermaa käytettäessä jalostusvaatimukset ovat samat kuin astutuksissakin terveyden ja käyttöominaisuuksien puolesta. Keruu- ja pakastuspäivämäärä vastaa siten käytännössä astutuspäivää.

Uroksen hedelmällisyys on parhaimmillaan noin 2–5-vuotiaana, ja sperman keruu ja pakastus on suositeltavaa tehdä sen ikäisenä. Vanhempienkin urosten spermaa voidaan pakastaa, mutta se ei välttämättä kestä prosessointia yhtä hyvin. Keruun yhteydessä tehtävä sperman laadun tutkimus antaa arvokasta tietoa hedelmällisyyden tilasta. Se voi paljastaa piilevän hedelmällisyysongelman, joka on saatettu aiemmin laittaa esimerkiksi epäonnistuneen astumisen piikkiin. Yhden keruukerran perusteella ei kuitenkaan kannata tehdä hätäisiä johtopäätöksiä, koska sperman laatu on luonnollisesti aaltoilevaa, ja tulos voi muutaman kuukauden päästä olla hyvinkin erilainen.

Yhdestä keruusta saadaan yleensä useita siemennysannoksia. Näitä voidaan säilöä spermankipissä ja käyttää sopivien morsianten löydyttyä, vaikka maailman toiselta puolelta tai vuosien päästä. Pakastesperman säilyminen mahdollistaa lupaavan uroksen sukulinjan jatkumisen esimerkiksi tapaturman tai muiden odottamattomien tapahtumien sattuessa.

Pakastesperma myös helpottaa geenivaihtoa ulkomaisten kasvattajien kanssa. Pakasteen kuljettaminen on huomattavasti kätevämpää ja sisältää vähemmän riskejä kuin koiran lennättäminen ulkomaille.

OPVET-SPERMAPANKIN ASIAANTUNTEMUS KÄYTETTÄVISSÄSI

OPVET tarjoaa sperman tutkimuksen ja pakastamisen lisäksi pakasteiden säilytystä ja kuljetuksia sekä Suomessa että ympäri maailman. Pankkimme perustettiin vuonna 2004 Opaskoirakoulun oman jalostuksen tueksi. Palveluita alettiin tarjota heti myös yksityisten kasvattajien ja henkilöiden koirille sekä hyöty- ja virkakoirille. Asiakkaiden luottamuksesta kertoo se, että nykyään ulkopuolisten säilytysten osuus on moninkertainen omiimme verrattuna. Hyödynämme pakastusmahdollisuutta omassa jalostustoiminnassamme koko ajan tehokkaammin, ja suurin osa Opaskoirakoululla syntyivistä pennuista on pakastepentuja.

OPVET-spermankki toimii Vantaalla, Näkövammaisten liitto ry:n alaisen Opaskoirakoulun tiloissa. Vastaanotollamme sinua palvelee aina asiantunteva eläinlääkäri ja henkilökunta. Spermankilla

on oma erillinen sisäänkäyntinsä, ja myös vastaanotto, kylmiö ja varastointi on eroteltu omiksi tiloikseen.

Spermapakasteiden säilytykseen käytetään yhtätoista vastikään uusittua varastotankkia, joita täytämme nestemäisellä tyypellä suoraan rakennuksen vieressä sijaitsevasta Linde Gas:n kaasuasemasta. Turvallisuudesta huolehditaan mm. useilla happikatmittareilla ja henkilökunnan asianmukaisella perehdytyksellä typen käytössä. OPVETin toimintaa valvotaan Aluehallintoviraston toimesta.

MITEN SPERMANKERUU TAPAHTUU?

Ennen keruuta pyydämme tarvittavat asiakastiedot ja lähetämme asiakkaalle kattavan tietopaketin luettavaksi. Jos asiakas ei omista keruuseen tuomaansa koiraa, hän tarvitsee omistajalta kirjallisen todistuksen koiran tai siitä saadun pakasteen käyttöoikeudesta. Kaikki asiakastiedot ja jalostusvalinnat ovat luottamuksellisia, eikä tietoja luovuteta kolmansille osapuolille ilman suostumusta.

Vastaanotolla koiran tunnistusmerkintä tarkastetaan ja eläinlääkäri tekee terveystarkastuksen ennen keruuta. Varmistaaksemme parhaan mahdollisen tuloksen käytämme keruutilanteessa aina houkuttimena juoksuaikaista narttua. Asiakas voi tuoda itse sopivan nartun paikalle tai me pyrimme löytämään sellaisen. Meidän lainaamamme nartut ovat labradorinnoutajia. Jotkin urokset voivat olla hyvin tarkkoja houkuttinnartun rodusta ja juoksun oikeasta ajankohdasta.

Opaspentu harjoitteluliivit yllään. Opaskoirakoululla syntyivistä pennuista noin 80-90% on pakasteesta.

Eläinlääkäri suorittaa keruun käsin stimuloimalla. Ensikertalaiselle urokselle tilanne voi olla outo, vaikka koira olisi astunut aikaisemmin. Keruun onnistumiseksi on tärkeää, että uros pystyy rentoutumaan ja keskittymään nartun haisteluun mahdollisimman paljon. Hedelmällisyys ja sperman saanti on aina yksilöllistä, ja tulokseen vaikuttaa moni asia. Tutkimusten mukaan parhaaseen lopputulokseen päästään nuoren, terveen, mahdollisesti jo astuneen, stressitöntä elämää viettävän koiran kanssa. Myös mahdollisilla lääkityksillä ja ravintolisillä voi olla vaikutusta.

Kun sperma on kerätty, eläinlääkäri tutkii mikroskoopilla siittiöiden määrän, elävyyden ja viallisten siittiöiden osuuden. Siittiötiheyden tarkistamiseen käytetään fotometriä. Elävien, eteenpäin liikkuvien siittiöiden osuuden tulisi olla tässä vaiheessa 60-90%. Joukossa on aina jonkin verran viallisia tai vaillinaisesti kehittyneitä siittiöitä, jotka eivät ole hedelmöityskykyisiä. Näitä saisi olla korkeintaan neljäsosa. Pakastusprosessi on siittiöille rankka, minkä vuoksi spermalta "vaaditaan" enemmän kuin luomuastutuksessa. Yhdellä kerralla saatavien siemennyserien määrä voi vaihdella paljonkin, ja tähän vaikuttavat sperman laadun lisäksi koiran koko, ikä ja kiihottumisen keräyhetkellä.

Keruuikäntiin varataan noin puoli tuntia aikaa, jonka jälkeen asiakas pääsee lähtemään. Itse keruuseen harvoin kuluu koko varattua aikaa, mutta ensikertalaisille uroksille ja ulkomaille lähettämistä suunnitteleville on hyvä varata aikaa asioiden läpi käymiseen. Tiettyin ehdoin spermaa voidaan kerätä saman päivän aikana toisenkin kerran.

Mikäli käy ilmi, että sperman pakastaminen ei ole laadun ja määrän puolesta kannattavaa, ei tietenkään veloiteta koko prosessin hintaa. Keruuikäntin hinta voi vaihdella siis noin 150 ja 600 euron välillä, riippuen siitä, päätyykö sperma pakkaseen, onko lainanartulle tarvetta ja onko keruita tehty useampi.

SPERMAN PAKASTAMINEN ON MONIVAIHEINEN PROSESSI

Kun sperma on todettu pakastuskelpoiseksi, aloitamme prosessin erottelamalla siittiöt muusta siemennesteestä sentrifugoimalla. Ylimääräinen neste poistetaan ja sperma laimennetaan pakastukseen tarkoitettulla CaniRep-liuoksella. Hyödynnämme myös aiemmin erotellun nesteen eli supernatantin tekemällä siitä oman sulatusaineen, jota voidaan käyttää kaikkien saman koiran pakasteiden kanssa.

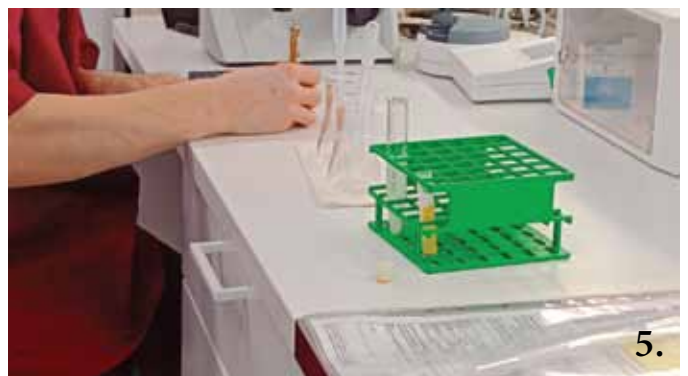
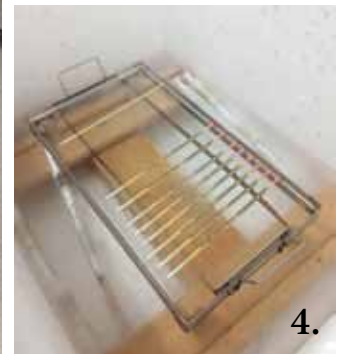
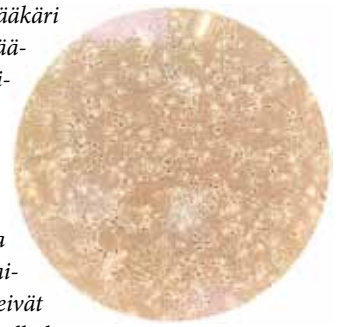
Laimennettu sperma viilennetään hitaasti ja pakataan kylmiössä "olkiin" eli puolen millilitran muovipilleihin, joihin on merkitty tarkoin koiran tiedot sekä keruupäivä ja -paikka. Jokainen olki tulee sisältämään noin 100 miljoonaa siittiötä. Olkia viilennetään typpihöyryssä, minkä jälkeen ne varastoidaan nestemäiseen tyypeen, jonka lämpötila on -196°C.

Myöhemmin pieni erä siementä koesulutetaan ja katsotaan miten kyseinen ejakulaatti on kestänyt prosessoinnin. Pakastusprosessin aikana kuolee aina jonkin verran siittiöitä, ja koesulatuksessa elävyys on yleensä matalampi kuin heti keruun jälkeen. Hyvälaatuisessa pakastespermassa eläviä siittiöitä on sulatuksen jälkeen vähintään 50%, mutta käyttökelpoisuuden alarajana voidaan pitää 40%. Elävyysprosentin perusteella lasketaan, kuinka monta olkea tarvitaan yhteen keinosiemennykseen, johon suosituksena on yleensä 150-200 elävää siittiötä. Eläinlääkäri saattaa suositella kahta siemennyskertaa parhaan tuloksen takaamiseksi.

PAKASTEEN KÄYTTÖ SUOMESSA JA ULKOMAILLA

Keinosiemennystä suunniteltaessa nartun kiimaa tulee seurata tarkasti progesteronitestien avulla. Niiden perusteella asiakkaan valitsema eläinlääkäri määrittää oikean ajankohdan siemennykselle.

Kun sperma on kerätty, eläinlääkäri tutkii mikroskoopilla siittiöiden määrän, elävyyden ja viallisten siittiöiden osuuden. Siittiötiheyden tarkistamiseen käytetään fotometriä. Elävien, eteenpäin liikkuvien siittiöiden osuuden tulisi olla tässä vaiheessa 60-90%. Joukossa on aina jonkin verran viallisia tai vaillinaisesti kehittyneitä siittiöitä, jotka eivät ole hedelmöityskykyisiä. Näitä saisi olla korkeintaan neljäsosa.

1. Koeolki sulutetaan 70 asteisessa vesihauteessa elävyystarkastusta varten.
2. Kuljetustankissa useammankin uroksen pakasteet matkaavat turvallisesti useamman viikon.
3. Pakasteet säilötään nestemäisellä tyypellä täytetyissä varastotankeissa.
4. Oljet odottavat telineessä typpihöyryssä 10 minuuttia ennen nestemäiseen tyypeen varastointia.
5. Sperman laadun ja määrän tarkastus heti keruun jälkeen.

Siemennyspaikan ja -ajan selvittyä sperman omistaja ilmoittaa meil-le pakasteen käytöstä, jonka jälkeen pakkaamme sovitun määrän kuljetussäiliöön odottamaan siirtoa. Jos pakaste on myyty toiselle henkilölle, hän tarvitsee omistajalta luovutustodistuksen siemennysannoksista. Suosittelemme tutustumaan Kennelliiton omaan keinosiennysohjeistukseen ja syntyvien pentujen rekisteröinti-vaatimuksiin.

Käytössämme on peräti kymmenen spermapakasteiden siirtoihin tarkoitettua kuljetussäiliötä, jotka pidetään aina kylminä ja valmiina lähtöön. Siten pakasteen saa noudettua lyhyelläkin varoitusajalla. Kuljetussäiliöt pitävät varastointikylmyyden (alle -120°C) parikin viikkoa, eli sperman laatu ei pääse muuttumaan matkatessa. Tankin kuljetus on turvallista, ja sen voi tehdä joko asiakas itse, hänen valtuuttamansa henkilö tai järjestämämme kuljetusfirma. Mukaan pakataan aina olennaiset spermaa koskevat lomakkeet.

Jos pakastetta haluaa lähettää ulkomaille, on huomioitava, että jotkin maat edellyttävät erilaisia verikokeita, muita terveystarkastuksia tai virkaeläinlääkärin allekirjoituksia papereihin. Me selvitämme vastaanottavasta spermapankista ajankohtaiset vaatimukset ja neuvoimme tarvittaessa asiakasta, jotta ne varmasti täyttyvät.

PAKASTESPERMAN TUONTI ULKOMAILTA

Joskus omiin jalostustarpeisiin sopiva uros löytyy ulkomailta. Tällöin kyseisen uroksen pakastesperman siirtäminen Suomeen voi olla kannattavaa. Sperma voi olla jo valmiiksi pakastettua tai sitä voidaan kerätä juuri tätä reissua varten. Ulkomailta tuotu sperma voi olla pakastettuna erilaisiin olkiin (straws) tai viaaleihin pelletteinä (vials/pellets) eli puristettuna pieniksi palloiksi. Kaikki ovat yhtä käyttökelpoisia.

Asiakkaat ovat ensin itse yhteydessä ulkomaisiin urosten omistajiin ja spermapankkeihin, koska he päättävät milloin, mistä koirista sekä miten paljon pakasteannoksia tuodaan. Meiltä voi kysyä neuvoa yleisissä pakastespermoja koskevissa asioissa, esimerkiksi sperman laatuun ja lomakkeisiin liittyen.

Pakasteen tuonti Suomeen voi lähtömaasta riippuen vaatia paljonkin erilaisia asiakirjoja ja toimenpiteitä. Me järjestämme kuljetuksen Suomeen, hoidamme vaaditut rajamuodollisuudet asiakkaan puolesta ja kommunikoimme asiakkaiden ja spermapankkien kanssa yhteissähköposteilla, jotta kuljetukset sujuisivat mahdollisimman jouhevasti. Lähetämme aina kuljetuksen seurantanumerot asianomaisille.

Teemme kaikille saapuville tankeille tulotarkastuksen ja varmistamme, että pakastetta on saatu sovittu määrä ja tankki on pysynyt kylmänä matkan ajan. Pääsääntöisesti emme tee muualta tulleille pakasteille koesulatuksia. Asiakkaat saavat kopiot kaikista mukana tulleista lomakkeista ja säilytys sopimuksen allekirjoitettavaksi. Saapunut sperma voidaan joko jättää OPVETiin säilytykseen tai pakata annokset valmiiksi nopeakin käyttöä varten.

OPVET / Opaskoirakoulu
Siltaniitynkuja 1, 01260 Vantaa
+358503684894 / 0103955911
spermapankki@opaskoirakoulu.fi
www.opaskoirakoulu.fi/fi/opvet-spermapankki
www.facebook.com/opvetsemenbank

Lisätietoja päivitetään osoitteeseen:
www.flatti.net/toiminta & Fb-sivuille

TAPAHTUMAT 2023

14.5.2023

MEJÄ-koe, Muurikkala

20.5.2023

Flattien päänäyttely (erkkari), Kouvola

27.-28.5.2023

Flattimestaruuden tukikoulutus, Korpilahti

3.-4.6.2023

Flattimestaruuden tukikoulutus, Ylivieska

17.6.2023

Taipumuskoe, Raasepori

18.6.2023

NOME-b ALO -koe, Raasepori

15.7.2023

Flattien WT-mestaruus, Orimattila

20.7.2023

MEJÄ-koe, Surkeenjärvi

20.-23.7.2023

Kesäleiri, Surkeenjärvi

29.-30.7.2023

Taipumuskoe, Korja

4.-6.8.2023

Flattimestaruus, Kisälli ja Juniorimestaruus, Viitasaari

26.-27.8.2023

MEJÄ-mestaruus, Surkeenjärvi

9.-10.9.2023

Nuorten koirien katselmus, Korja

28.-29.10.2023

Syystreffit, Kokemäki

28.10.2023

Syyskokous, Kokemäki

KOIRA JA ERO

Kun perheeseen hankitaan uusi koira, ollaan usein ruusunpunaisissa rakkausajatuksissa.

Mutta mitä tehdä, jos rakkaus yhtäkkiä päättyykin kaksijalkaisten välillä?

Huoltajuuskiistat lemmikeistä kun yleistyvät oikeussaleissa.

Ihmisiä ajatellen erotilanteessa iso merkitys on sillä, kenen nimiin koira on rekisteröity. Kuka osti koiran, kuka maksaa koiran kulut ja kuka hoitaa koiran. Olisikin hyvä miettiä jo etukäteen, kenelle koira tai koirat jäävät mahdollisessa erotilanteessa. Erotessa järkevimmistäkin ihmisistä saattaa nimittäin tulla ahdistuneita, vihaisia, katkeria ja toivottomia. Aivan kuten lastenkin kohdalla, myös koiran paras tulisi ottaa huomioon. Kummalla on enemmän aikaa hoitaa koira? Kumpaan koira on kiintyneempi?

Tilanteessa A perhe hankkii koiran. Perheessä tulee ero, ja toinen puoliso (A) muuttaa uuteen osoitteeseen. Perheen koiraa liikutellaan lasten mukana kodista toiseen vuoroviikoin. Väsynyt ja varaton A ottaa yhteyttä kasvattajaan ja sanoo, ettei ole kykenevä huolehtimaan koirasta. Hän pyytää kasvattajaa hakemaan koiran pois.

Kasvattaja on valmis tähän, mutta perheen toisen puolison (B) mielestä heillä ei ole ongelmaa ja kasvattajalle satelee uhkauksia. Lopulta B lupaa kokonaan huolehtia koirasta. A ottaa hetken kuluttua kasvattajaan uudelleen yhteyttä ja sanoo, että koira tuodaan hänelle edelleen, vaikka hän on sanonut, ettei hänellä ole aikaa tai mahdollisuutta huolehtia siitä. Hän on joutunut myös ajamaan hakemaan ja hoitamaan koiraan vuoroviikon ulkopuolella. Hän ei jaksa eikä hänellä ole varaa huolehtia koirasta. Hän vie koiran löytöeläintaloon, ellei kasvattaja hae sitä heti pois.

Koiran paperit ovat B:n luona, eikä hän suostu niitä A:lle luovuttamaan. Kasvattaja ajaa hakemaan koiraan. Kennelliitosta varmistetaan vielä, että koira on A:n nimissä, sillä omistajan tiedot ovat salaiset. Kasvattaja tekee kirjallisen ostosopimuksen koirasta A:n kanssa paikallisen löytöeläintarhan pihalla todistajan läsnä ollessa ja tämän allekirjoituksella. B tekee välittömästi rikosilmoituksen kasvattajasta ja sanoo tämän varastaneen koiran heiltä. Samalla hän soittelee uhkailupuheluita kasvattajalle ja lähettelee uhkailuviestejä. Rikosilmoitus kasvattajaa kohtaan kaatuu, sillä koira oli A:n nimissä. Jonkin ajan kuluttua tilanne rauhoittuu. Kasvattaja blokkaa B:n kaikista viestintäkanavista, sillä satunnaisesti hän saa vielä niin sanottuja lauantai-illan viestejä.

Kasvattaja uudelleen kouluttaa koiran, jolla huonoja käytöstapoja mm. ahdistuneisuutta, yrittystä karkailla, ja koira mm. repii kasvattajan ovet. Lopulta koira rauhoittuu ja koiralle löytyy uusi, rakastava koti.

Tilanteessa B pariskunta ostaa kasvattajalta koiran, ja he treenaavat koiran kanssa yhdessä paljon. Pari eroaa parin vuoden kuluttua. Kasvattaja ei saa kumpaankaan enää yhteyttä. Koira katoaa jäljettömiin.

Tilanteessa C pariskunta eroaa useamman kymmenen vuoden yhteiselon jälkeen. Puoliso, joka alun perin on halunnut koiran, ei enää sitä haluakaan, koska uusi puoliso ei pidä koirista. Perheen toinen puoliso, joka pitää koirista, ottaa koiran. Pian hänkin löytää myös uuden kumppanin, joka tämäkään ei koirista pidä. Koira muuttaa perheen aikuiselle lapselle.

Tilanteessa D pariskunta eroaa usean kymmenen vuoden yhteiselon jälkeen. Molemmat haluavat koiran. Kasvattajalta pyydetään apua. Koira menee sille, jonka nimissä koira on ja kumman nimi kauppakirjaan on merkitty.

Tilanteessa E perheessä on useampi koira. Erotilanteessa koirat menevät kaikki sille, jonka nimiin ne on kirjattu ja joka harrastaa koirien kanssa.

Kasvattajan kannattaakin näin ollen pyytää, että koiran myyntisopimukseen laitetaan vain toisen ostajan nimi. Laissa koira on edelleen esine ja esineen omistaa se, jonka nimi kauppakirjassa on. Toki koiran paras tulee ottaa myös huomioon.

Perheen lapsille koiran häviäminen kuivoista vanhempien erotessa on hyvin usein lisää ahdistusta aiheuttava asia, varsinkin, jos lapsella on läheinen suhde perheen koiraan. Koiralle kun voi kertoa kaiken sen, mikä mieltä painaa, eikä koira tuomitse tai arvostele tai kerro asioita eteenpäin. Erotilanteessa koira toimii aikuisellekin ihanan tasaavana, ja pitää kiinni elämässä: on pakko mennä ulos ja pitää kiinni elämän rytmistä.

Koiran kannalta ero on usein hämmäntävä. Varsinkin, jos perhe ei ole ennalta ollut

riitaisa. Koiran kannalta tilanne on usein uhkaava, sillä yhtäkkiä omistaja saattaakin olla hyvin lyhytpinnainen, hermostunut ja stressaantunut. Ihmiset ympärillä saattavat huutaa toisilleen ja itkeä. Edessä on myös usein muutto.

Riippuukin koiran iästä ja suhteesta omistajiin sekä perusluonteesta, kuinka koira tilanteessa reagoi. On normaalia, että koirakin saattaa olla ahdistunut, stressaantunut, levottomampi, jopa eroahdistusta saattaa ilmetä. Ja nämä kaikki siis, vaikka koiralle ei tiuskita tai koiraan kohtaan muuteta käytöstä.

Omassa erotilanteessani vanhin koirani ei reagoinut kovinkaan näkyvästi, nuorin ei tajunnut aluksi mitään tilanteesta ja keskimäinen alkoi haukkua joka kerta, kun ulko-ovi avattiin. Koira ikään kuin meni puolustukselle ja koki, että omistajan kokemasta stressiä johtui jostakin oven ulkopuolelta olevasta. Koiralle oli mukavampi mennä hetkeksi kaverin luokse. Ja tilanteessa kävi niin, että koiralla on nyt kaksi kotia, joista saa aina valita, kumpaan haluaa lenkiltä lähteä. Nuorin koirista tajusi sitten jossain kohden, että stressitasot nousivat aina, kun ex-mies tuli lähelle autoa, kun lapsi vaihdoissa siirtyi autosta toiseen. Erään kerran sitten leväytti kokokaluston irvistyksen ja murinan ex-miehelle tämän yrittäessä laittaa lapsen kassia takapenkille.

Erotilanne ei siis perheessä ole kenellekään helppo, joten ennakkoon asioiden miettiminen ja sopiminen on joskus paikallaan.

Joillakin pareilla toimii se, että koira vaihtaa kotia viikoittain. Tällöin koiran mukana kannattaa siirtää (ainakin aluksi) koiralle tuttuja tavaroita, esim. peti ja lempilelut. Koiraa helpottaa, jos kummassakin paikassa on lähes samalaiset rutiinit. Toki koirat ajan kanssa sopeutuvat eri perheiden elämään. Tapaukset, jossa kaikki menee hyvin, tosin ovat hyvin harvassa, sillä jos välit ovat tulehtuneet, koira huomaa sen, vaikka sanaakaan ei puhuttaisi.

Olisiko siis nyt kaiken varalta hyvä puhua asia kuntoon, kun kaikki on vielä hyvin?

VAHI

VAHINGOITTUNEEN HIRVIELÄIMEN JÄLJESTYSKOE

Vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeen tarkoituksena on selvittää koiran ja ohjaajan kyky seurata vahingoittuneen riistaeläimen jälkiä. Kokeeseen osallistuva koiranohjaaja antaa suostumuksensa siihen, että hän on viranomaisten käytettävissä vahingoittuneiden hirvieläinten jäljestämistilanteissa.

VAHI mielletään ns. näyttökokeeksi käytännön jälkityöhön. Vahissa sekä ohjaaja että koira osoittavat kyvykkyytensä toimia yhdessä haavoittuneen riistaeläimen jäljitystilanteessa, kun metsästyskoirien jäljestämiskokeissa (mejä) arvioidaan vain koiran toimintaa. Vahi ei myöskään ole varsinainen harrastuslaji. Siinä ei jaeta lainkaan pisteitä, eikä siinä järjestetä kilpailutoimintaa eikä arvokokeita. Itse kokeessa arvostelu on hyväksytty/hylätty.

Koiranohjaajana vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeessa voi toimia henkilö, joka omaa tarpeeksi hyvän fyysisen kunnon ja jolla on voimassa oleva metsästyskortti sekä metsästyslain ja aseuksen mukainen, hyväksytty suoritettu ja voimassa oleva ampumakoe.

Vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeen voi suorittaa kahdella tavalla, joko keinoverijäljellä tai oikeassa kolari- tai haavakkotilanteessa.

VAHINGOITTUNEEN HIRVIELÄIMEN JÄLJESTÄMISKOKEEN SUORITTAMINEN KEINOVERIJÄLJELLÄ

Vahissa tuomari tekee jäljen valmiiksi koirakolle. Jälki on 1,5-2 kilometriä pitkä ja siihen käytetään 1/3 litraa naudan tai hirvieläimen verta ja sen ikä voi vaihdella 2 tunnista 36 tuntiin. Jäljellä on neljä kulmaa joista kaksi on niin sanottuja katkokulmia. Jäljellä on viisi haavoitetun riistaeläimen makuupaikkaa, jotka on markkeerattu pienellä merkkikapulalla. Ohjaajan tehtävänä on kerätä jäljeltä nämä kapulat talteen ja esittää ne kaadolla tuomarille. Jälkeä ei merkitä maastoon mitenkään, makauksia markkeeraavia kapuloita lukuun ottamatta. Koiran ohjaajalla on kuitenkin oikeus merkitä itsenäisesti kulkemaansa jäljen osuutta.

Koira jäljestää kytkettynä jälkinarussa koko jäljen matkan, myös itsenäisen suorituksen osuuden. Vahi-kokeen alku on erilainen kuin mejässä. Koiran pitää niin

sanotusti nostaa jälki, eli löytää verijäljen alku itsenäisesti, kun taas mejässä jäljen alku osoitetaan selvästi alkumakuulla. Vahissa on tieosuudelle merkitty 100 metrin osuus, josta koirakko etsii itsenäisesti jäljen alun ja ilmoittaa sen tuomarille. Aikaa jäljen nostamiselle on 15 minuuttia, joka kuluttaa kokonaissuoritusaikaa.

Kun jälki on nostettu, koiran on aloitettava itsenäinen jäljestäminen. Kokonaissuoritus aika jäljen suorittamiselle on yksi tunti. Tuomari seuraa koirakon matkassa ensimmäiselle kapulalle asti ja palaa sitten takaisin jäljen alkuun. Koirakko jatkaa tästä jäljen loppuun itsenäisesti, jossa kaatona on hirvieläimen sorkka. Tuomari on kaadolla odottamassa koirakkoa ja arvostelee jäljen lopun. Tässä vaiheessa luovutetaan tuomarille merkkikapulat joita koirakon pitää löytää jäljeltä vähintään 2 kappaletta, sekä kaato.

Vahi-jäljessä on siis paljon samoja elementtejä kuin mejän voittajaluokan jäljessä. Se, mikä tekee vahista huomattavasti mejää vaativamman koemuodon, on juuri tämä koirakon yhteistyö ja toiminta itsenäisesti, ilman ulkopuolista apua.

VAHINGOITTUNEEN HIRVIELÄIMEN JÄLJESTÄMISKOKEEN SUORITTAMINEN TODELLISESSA KOLARI- TAI HAAVAKKOTILANTEESSA

Kun vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskoe suoritetaan loukkaantuneella tai haavoitetulla eläimellä on eläinsuojelulaki ja sen asetukset määrävä tekijä.

Ensisijainen tarkoitus on lopettaa eläin nopeasti tarkoituksenmukaisella tavalla. Toiminta tapahtuu viranomaisten ohjeiden mukaan kolaritilanteessa, tai lain mukaan, kun hirvieläin on haavoittunut metsästystilanteessa.

Halutessaan suorittaa vahi-kokeen käytännön jäljellä, pitää koiran ohjaajan ensin ilmoittaa vahi-tuomarille halunsa

suorittaa vahi käytännön tilanteessa. Itse koesuorituksen voi ottaa vastaan kyseinen vahi-tuomari tai jonkun muun metsästyskoelajin palkintotuomari tai ylituomari. Tuomari tietää siten olla valmiudessa 24/7, ottamaan vastaan koesuorituksen joko kolari- tai metsästystilanteessa.

Esimerkiksi hirvikolarin sattuessa, paikalle saapuvat ohjaaja koirineen, sekä tuomari ja aloittavat jäljestyksen. Koira jäljestää kytkettynä jälkinarussa koko jäljen. Jotta tällainen käytännön jäljestysehtävä voidaan hyväksyä vahi-suoritukseksi, on jäljestysmatkan oltava vähintään 500 m ja jäljitettävän eläimen pitää löytyä jäljittämällä menehtyneenä, tai jäljitettävä eläin lopetetaan jäljestyksen päätteeksi, tai haavoittunut eläin karkkooa ryhmän edestä.

Jos haavoittunut eläin karkaa jäljestäjiltä, on sitä pystyttävä todistettavasti jäljittämään vähintään saman matkan kuin vahi-kokeessa, eli 1,5 – 2 kilometriä. Jäljestyksestä täytetään pöytäkirja ja viikon sisällä se on käytävä läpi sovitun vahi-ylituomarin kanssa. Suoritus on joko hyväksytty tai hylätty. Suoritettuaan kaksi hyväksyttyä vahi-jäljestyä, koira ei enää saa osallistua vahi-kokeeseen.

KÄYTTÖVALIO, FI KVA-VAHI

Vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeesta koiralla on mahdollisuus saavuttaa käyttövalion, FI KVA-VAHI arvo. Käyttövalion arvoon vaaditaan, että koira on saavuttanut kaksi hyväksyttyä tulosta vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeesta ja yhden hyväksytyyn tuloksen hirvikoirien jäljestämiskokeesta. Lisäksi koiralla on oltava koiranäyttelystä vähintään laatuarvostelumaininta ”hyvä” koiran täytettyä 15 kk.

Hirvikoirien jäljestämiskokeeseen saavat osallistua muutkin kuin hirvikoirarodut, kun ne ovat saavuttaneet yhden hyväksytyyn tuloksen vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeesta. //

FI JVA FI KVA-VAHI KORVEN AKAN HEMULIN MATKA VAHINGOITTUNEEN HIRVIELÄIMEN JÄLJESTYKSEN KÄYTTÖVALIOKSI

Hekan ollessa nuori, kokeilin sen kanssa mejä-uraa parin kokeen verran ja totesin, ettei siitä taida jälkikoiraa tulla, koska hakuruutu oli vain mielessä verijäljelläkin. Väärässä kuitenkin oltiin. Nyt varttuneemmalla iällä toissa syksynä Heka pääsi uudelleen mejä-kokeisiin vähän kuin vahingossa täytekoirana, toisen nuoremman flattimme tilalle.

Ikä oli tehnyt tehtävänsä ja tuonut koiralle keskittymiskykyä, malttia ja tarkempaa nenäkäyttöä ja toukokuussa 7 koetta myöhemmin saatiin anoa FI JVA -titteliä.

Hyvin uudelleen käyntiin lähteneen mejä-uran ja koiran vahvan työmotivaation ja sitkeyden innoittamana heräsi itselle into päästä testaamaan koiran kykyjä enemmänkin, jonka seurauksena ajatus vahi-kokeista syntyi. Google esiin ja tutkimaan asiaa tarkemmin mitä kokeessa vaaditaan.

Vahi koemuotona poikkeaa mejä-kokeesta siinä määrin, että verijälki voi olla tuorempi kuin mejässä, mutta vastaavasti jäljellä on enemmän pituutta. Jäljellä ei ole minkäänlaisia merkkejä, kuten ei myöskään auki potkittuja makuita eikä alkumakuuta. Lähtö jäljelle tapahtuu tuomarin näyttämältä sadan metrin alueelta, josta koiran tulee nostaa jälki ylös itsenäisesti. Aikaa jäljen etsimiseen on 15 minuuttia, joka kuluttaa yhden tunnin mittaista suorituksen kokonaisaikaa.

Kulmia jäljellä on neljä, joista kaksi on veretöntä katkokulmaa. Muutoin jälki voi kulkea metsässä miten vain eli siinä ei noudateta mejä kokeen suorien linjojen kaavaa, vahi-jäljellä voi siis olla kiemuroita ja se voi mennä myös hyvinkin tiheiden paikkojen läpi. Jäljeltä löytyy 5 kapulaa sekä kaatona riista-eläimen sorkka, hyväksytyyn tulokseen vaaditaan vähintään 2 kapulan sekä sorkan löytyminen.

Jäljen alkupätkä ensimmäiselle kapulalle kuljetaan samoin kuin mejä-jäljelläkin; tuomari seuraa perässä ja koira ei saa ohjata. Sen jälkeen tuomari jää pois matkasta ja koirakon täytyy itsenäisesti suorittaa jälki loppuun. Tällöin koira voi ohjata, mutta mahdollisen hukan sattuessa apuja ei ole eli hukka täytyy pystyä selvittämään itsenäisesti.

Vahi-kokeessa tärkeimmät asiat onnistuneeseen suoritukseen ovat koiran ja ohjaajan hyvä yhteistyö, täydellinen luottamus koiraan ja koiran jälkitarkkuus. Myös ohjaajan maastontuntemus ja maastossa näkyvien jälkien havainnointi auttaa asiassa.

Vahi-jäljellä vauhti saa olla hieman nopeampi kuin mejä-jäljellä; useampi kulma syö huomaamatta aikaa nopeasti, kuten myös mahdolliset jäljeltä tippumiset ja takaisin paluut. Noutajankin kanssa saa kulkea kohtuullisen reipasta vauhtia.

Kesäkuussa 2022 sitten startattiin ensimmäiseen vahi-kokeeseen, ja heinäkuussa toiseen. Meillä Hekan kanssa sattui molemmilla koe-kerroilla lähes 30 asteen helteet, joten suoritus oli sinänsä melkoisen haastava ja vettä kului kokeen aikana useampi litra. Kokeessa koira saa ja kannattaakin juottaa matkalla, sillä maastosta ei välttämättä vettä löydy.

Itse jäljestys sujui normaaliin tyyliin; varmasti ja tasaisen sujuvasti. Hekan ehdottomasti parhaat puolet ovat sen 100 % työs-kentelymotivaatio, periksi antamattomuus ja into. Se tekee kaiken aina niin hyvin kuin vain kykenee ja kun se keskittyy johonkin, sitä ei häiritse mikään muu ja sitkeästi se jatkaa aina loppuun saakka, vaikka kuinka väsymys jo painaisi. Tämän vuoksi pystyin luottamaan täysin koiraan ja tiesin, ettei se jätä tehtävää kesken.

Molemmilla kerroilla päästiin maaliin sallitun suoritusajan puitteissa ja matkalta löydettiin neljä kapulaa sekä sorkka. Hukkia ei tullut. Tai jos tuli, niin koira selvitti ne huomaamattani. Itselläni kun menee metsässä suuntavaisto hyvinkin nopeasti sekaisin, jos yhtään pyöritään ympäri. Joten omalla kohdalla koesuoritus oli sinänsä hyvinkin helppo kun en voinut tehdä muuta kuin kulkea koiran perässä ja katsella maahan, etteivät kapulat jäisi huomaamatta, jos koira menee metrin-parin päästä niistä ohi.

Heka kun ei mejä-kokeissa makuita juurikaan merkkää, niin olin varautunut siihen, ettei se ehkä merkkaisi kapuloitakaan. Vahissa se kuitenkin merkkasi kapulat pysähtymällä ja nuuskimalla niitä. Liekö vereen dipattu kapula oli sitten erikoisempi kuin makuu.

Kun koira on suorittanut kaksi hyväksyttyä vahi-tulosta, sillä ei ole enää oikeutta osallistua vahi-kokeisiin. FI KVA-VAHI -arvoon tarvitaan kaksi hyväksyttyä vahi-koetulosta sekä yksi HIRV-J kokeen hyväksytty tulos. Yhden hyväksytyt vahi-kokeen jälkeen koiralla on oikeus osallistua hirven jäljestyksen kokeeseen.

Heka käy syksyisin tarvittaessa hirvijahdissa apuna niin sanottuna karkottavana koirana, mikäli susien osalta tilanne on sellainen, ettei hirvikoiria uskalla alueelle laskea. Joten myös terveiden hirvien jäljestäminen on sille tuttua puuhaa. Senpä vuoksi vahi-kokeiden jälkeen luonnollinen jatkumo Hekan uralle oli HIRV-J kokeeseen osallistuminen. HIRV-J kokeessa koiran tulee jäljittää vähintään tunnin ajan tervettä riistaeläintä. Hyväksytyt riistaeläimet ovat hirven lisäksi kauris, peura, karhu, ilves, villisika ja susi. Kokeessa testataan koiran halukkuus, taito ja sitkeys sekä sopivuus. Koira ei saa vetää liinassa eikä antaa ääntä, myöskään koiraa ei saa ohjata jäljestäessä.

Itse koesuoritus tapahtuu niin, että koiralle osoitetaan jälki jota pitää seurata. Jäljittävän eläimen jäljen tulee olla vähintään kaksi tuntia vanha.

Jälkeä jäljestetään 30 minuuttia, tai niin kauan kun tuomari pystyy varmuudella toteamaan, että koira pystyy jäljittämään kyseessä olevaa eläintä. Tämän jälkeen siirrytään jäljeltä sata metriä jäljen sivuun, jossa pidetään 30 minuutin tauko. Tauon jälkeen palataan takaisin kohtaan jossa jäljestys lopetettiin ja siitä jatketaan vielä toiset vähintään 30 minuuttia. Yhteensä koesuoritus kestää siis vähintään 90 minuuttia. Koko matka kuljetaan tuomarin kanssa ja tuomari tekee koko ajan havaintoja koiran työskentelystä ja siitä miten koira kestää osoitetulla jäljellä ja häiritsevätkö muiden eläinten jäljet koiran jäljestystä.

Odottelimme ensimmäisten lumien tuloa, jotta koiran arvostelu olisi helpompaa ja koesuoritus ei ainakaan sen vuoksi venyisi kovin pitkäksi. HIRV-J koetta päästiin suorittamaan marraskuussa, jolloin lunta oli satanut 0,5-1cm. Maksimi lumimäärä kokeessa saa olla 10 cm.

Hekalle koe-eläimeksi valittiin hirvi, koska se oli sille tutuin. Läksimme aamulla valoisan tullen etsimään sopivia jälkiä ja jonkin ajan kuluttua löydettiin yölliset emän ja vasan jäljet. Ylituomarille olimme jo edellisellä iltana ilmoittaneet, että koetta kokeillaan mahdollisesti seuraavana aamuna mikäli löydetään jäljet. Jälkien löydyttyä soitto ylituomarille ja kutsuttiin palkintotuomari paikalle. Hekalle osoitettiin jäljet tienylityksestä

josta se saman tien merkkasi jäljet ja jäljestys alkoi. Matkalle sattui runsaasti tuoreita jäniksen jälkiä sekä toisten hirvien jälkiä, mutta ne eivät häirinneet Hekan työskentelyä. Tässä koemuodossa auttaa se, että koira on jälkiuskollinen eli ettei se vaihda osoitettua jälkeä.

Puolen tunnin kuluttua oli selvää että oltiin edelleen samoilla jäljillä ja aloitettiin tauko. Tauon jälkeen jatkettiin jäljestystä vielä 40 minuutin verran ja voitiin todeta, että emä ja vasa alkoivat olla jo lähellä, joten jäljestys lopetettiin, koska aika oli jo täysi ja ei haluttu säilyttää eläimiä karkuun. Kokeen jälkeen palkintotuomari pisteytti suorituksen ja ajettiin ylituomarin luokse kokeen purkutilaisuuteen, sekä kuulemaan lopullinen tulos. Hekalla oli ajokoiramme tutkapanta kaulassa joten ylituomari oli voinut seurata koetta tutkan välityksellä kotoa käsin.

Saimme kasaan 44/50 pisteestä ja hyväksytyyn tulokseen vaaditaan 25 pistettä, joten seuraavana päivänä sainkin sitten alkaa anomaan FI KVA-VAHI -titteliä.

Näin tuosta vielä muutama vuosi sitten ilmapainuisesta, verijäljellä pelkkää hakua tekevästä ja edestakaisin sinkoilevasta koirasta kuoriutuikin yhden vuoden aikana jäljestystä rakastava ja siinä 100 % motivaatiolla työskentelevä kaksoisvalio.

Haavakoiden perässä olemme nyt jokusen kerran käyneet hirviä jäljestämässä hyvin tuloksin ja mejä-kokeissa meidän on tarkoitus Hekan kanssa vielä käydä harrastamassa ja SRVA- sekä haavakkotehtävissä jäljestämässä aina kun kutsu käy. //

Kilpirauhasen vajaatoiminta koiralla

Kilpirauhasen tuottamat hormonit säätelevät elimistön aineenvaihduntaa. Ne kiihdyttävät aineenvaihduntaa, lisäävät useimmissa kudoksissa hapenkulutusta, vaikuttavat katabolisesti lihaksiin ja rasvakudokseen, stimuloivat punasolujen tuotantoa sekä säätelevät kortisonisynteesiä ja hajoamista.

Kilpirauhashormonien yli- tai alimäärä johtaa elimistön hormoniepätasapainoon. Liikatoiminnan seurauksena aineenvaihdunta ja elintoiminnot kiihtyvät. Vajaatoiminta taas aiheuttaa aineenvaihdunnan hidastumista.

Kuten ihmiset, voivat koiratkin kärsiä kahdesta erilaisesta kilpirauhas sairaudesta: hypotyreoosista eli kilpirauhasen vajaatoiminnasta, jolloin kilpirauhashormonia ei tuoteta riittävästi tai hypertyreoosista eli kilpirauhasen liikatoiminnasta, jolloin kilpirauhashormonia tuotetaan liikaa. Hypotyreoosi vaikuttaa aktiivisuuteen, hidastaa elintoimintoja ja muuttaa koiran ulkonäköä.

Kilpirauhasen vajaatoiminnan taustalla on tavallisimmin immunologinen kilpirauhasen tulehdusreaktio, lymfosytaarinen tyreoidiitti. Vajaatoiminnalla on myös geneettistä taustaa – vajaatoiminta voi olla autoimmuunisairaus. Tämän vuoksi kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

MIKÄ ON KILPIRAUHANEN?

Kilpirauhanen on hormoneja tuottava rauhanen koiran ruokatorven lähellä kaulalla. Kilpirauhanen tuottaa hormonia, joka muun muassa säätelee koiran aineenvaihduntaa. Kilpirauhasta puolestaan säätelee aivoissa sijaitseva hypofyyysi eli aivolisäke. Kun kilpirauhanen toimii kuten sen kuuluukin, se vapauttaa kilpirauhashormonia verenkiertoon ja säätelee näin elimistön aineenvaihduntaa niin, että elintoiminnot toimivat halutusti. Kilpirauhashormonien puutteellinen taso veressä voi olla seurausta joko kilpirauhasen itsensä ongelmasta tai liian vähäisestä stimuloinnista aivolisäkkeen puolelta. Myös jotkin muut sairaudet voivat aiheuttaa kilpirauhasen vajaatoimintaa.

HYPOTYREOOSIN OIREET

Kilpirauhasen vajaatoiminta on koirien yleisin sisäelinsairaus, mutta samalla se on yksi eniten väärin diagnosoiduista umpieritys-sairauksista. Sen esiintyvyys on koirilla noin 0,2 – 0,8 %. Joillakin koiraroduilla vajaatoiminta on yleinen ongelma ja koira voi sai-

rastua jo nuorella iällä. Tyypillisesti vajaatoimintaa sairastava koira on kuitenkin iältään vähintään keski-ikäinen.

Kilpirauhasen vajaatoiminnan oireet ovat moninaisia ja ilmenevät yleensä hiljalleen. Ne voidaankin alussa helposti sekoittaa vanhenemisen merkkeihin. Aineenvaihdunnan hidastuminen voi aiheuttaa esimerkiksi väsymystä tai levottomuutta, liikkumishaluttomuutta, painonnousua ja karvan ohememistä, jotka ovat hypotyreoosin tavallisia oireita. Koira voi myös alkaa pudottaa karvaa kehon alueelta, usein karvattomat alueet ovat symmetrisesti jakautuneet keholle. Koira voi myös vaikuttaa palelevan normaalia helpommin.

Iho-oireita esiintyy noin 60 – 80 % potilaista. Hypotyreoosin aiheuttamia iho-oireita ovat esim. kuiva ja hilseilevä iho, turkin värimuutokset, ihon hyperpigmentaatio, karvattomuus, mustapäät sekä haavojen huono parantuminen. Lisäksi hypotyreoosista kärsivällä koiralla on taipumus saada uusiutuvia

ihon bakteeri-infektioita, kuten furunkuloo-
si, sikaripunkin aiheuttama demodikoosi
sekä ulkokorvan tulehduksia.

Harvemmissä tapauksissa voidaan havaita
myös muutoksia lisääntymisessä, hedelmäl-
lisyyden laskua, alentunutta sukuviettä sekä
neurologisia oireita. Nartuilla pidentynyt
kiimojen väli, abortit sekä lisääntynyt pen-
tukuolleisuus. Uroksilla sen sijaan voi olla
kivesten surkastumista, sperman tuotannon
häiriöitä sekä alhainen libido.

Myös maha-suolikanavan toiminnan voi-
daan kokea muuttuneen, sekä neurologiset
oireet, esimerkiksi yleinen heikkous, ja sy-
dänperäiset oireet, kuten hidas syke, ovat
mahdollisia.

Ennen kuin kilpirauhasen vajaatoiminta al-
kaa kunnolla oireilla, on usein jo noin 75 %
kilpirauhaskudoksesta tuhoutunut ja koira
saattaa olla ollut sairas jo useita kuukausia,
jopa vuosia. Harvoin vajaatoiminnan taustalla
voi olla myös aivolisäkkeen sairaus, jon-
ka takia TSH-hormonia ei tuoteta tarpeeksi
ja siitä seuraa kilpirauhashormonien vähäi-
sempi erityys.

DIAGNOOSI

Kilpirauhasen vajaatoiminta -diagnoosiin
päädytään yleensä oireiden ja verinäytteen
perusteella. Kilpirauhasen toimintaa mita-
taan erilaisilla testeillä. Yleensä käytetään
T4- ja TSH-pitoisuuksien määrittystä veres-
tä sekä muita laboratoriparametrejä. Usein
täytyy sulkea pois muita sairauksia, jotka
voivat aiheuttaa samanlaisia oireita, sillä on
olemassa muita sairauksia, jotka voivat las-
kea kilpirauhashormonien tasoa veressä,
vaikka itse kilpirauhasessa ei ole mitään vi-
kaa. Eläinlääkäri voikin määrätä myös muita
testejä, kuten virtsatestin, joiden avulla koi-
ran muut mahdolliset vaivat saadaan selville.
Röntgentutkimuksen avulla voidaan tutkia
kilpirauhaskudosta ja löytää siellä mahdolli-
sesti oleva kasvain. Kun taustasairaudet hoi-
detaan, voivat kilpirauhashormonien tasot
nousta takaisin normaaliin ilman, että itse
kilpirauhasta täytyy hoitaa mitenkään.

HYPOTYREOOSIN HOITO

Hypotyreoosin hoito koirilla on melko suo-
raviivaista, loppuelämän kestävä lääkytys kil-
pirauhashormonein. Yleensä hoitona käyte-
tään suun kautta nautittavaa T4-hormonia,
jota annetaan yleensä kaksi kertaa päivässä.

Oikealla hoidolla ennuste on erittäin hyvä
ja koira voi yleensä elää aivan normaalia
elämää. Hoidon alussa voidaan lääkityksen
tasoa joutua säätämään ja siksi alussa kont-
rollikäyntejä voi olla tiheään. Lääkityksen
oikean annoksen löydyttyä on kontrolleja
yleensä noin kerran vuodessa koiran loppu-
elämän.

HYPOTYREOOSIN OIREET KOIRALLA:

1. Turkin menetys tai oheneminen: Karvanlähtö alkaa usein hännästä tai kaula-
pannan lähellä olevista paljaista kohdista. Myös symmetriset kaljuuntuvat alueet
kehon alueelle, esimerkiksi koiran reidessä ovat mahdollisia oireita kilpirauhasen
vajaatoiminnasta.
2. Kiilloton turkki: Kiillon katoaminen turkista tai turkin kuivuminen ja karheutu-
minen voivat olla merkki kilpirauhasen vajaatoiminnasta.
3. Selittämätön painon nousu: Kiinnitä huomiota koirasi ruokailutottumuksiin ja
siihen, nouseeko koiran paino, vaikka koira nauttii tavallisen kokoisia ruoka-
annoksia.
4. Iho-oireet, kuten ihotulehdus, kuiva hilseilevä iho, ihon paksuuntuminen, tummia
läiskiä ihossa: Joidenkin koirien iho saattaa hilseillä sekä tuoksua ja tuntua rasvai-
selta. Koiralla voi lisääntyä taipumus saada uusiutuvia ihon bakteeri-infektioita.
Joillakin koirilla voi esiintyä ihon paksuuntumista, erityisesti kainalon alueella.
5. Uneliaisuus: Yleensä energisen koiran uneliaisuus ja voimattomuus ovat aina
huolestuttavia merkkejä.
6. Heikkous, sekä neurologiset oireet: Joskus harvoin sairaus vaikuttaa myös koiran
lihaksiin ja hermostoon. Tällöin koiralla saattaa ilmetä kävelyyn, juoksemiseen
ja leikkimiseen liittyviä vaikeuksia. Muutokset käytöksessä, esimerkiksi autossa
kuljettaessa saattavat olla merkki hermostollisista ongelmista. Jos huomaat
muutoksia koiran liikunnassa, tai käyttäytymisessä on tärkeää ottaa asia puheeksi
eläinlääkärin kanssa.
7. Paleleminen: Aineenvaihdunnan hidastuminen voi aiheuttaa sen, että koira vai-
kuttaa palelevan normaalia helpommin.
8. Maha-suolikanavan toiminnan muuttuminen.
9. Muutokset lisääntymisessä, hedelmällisyyden lasku, alentunut sukuvietti.

VOIKO KILPIRAUHASEN VAJAATOIMINTAA EHKÄISTÄ KOIRALLA?

Hypotyreoosia ei voi ehkäistä, mutta sen
sijaan on tärkeää olla tarkkaavainen koi-
ran energiatasojen, turkin laadun ja yleis-
voiminnan muutoksille. Jos epäilet koirallasi
hypotyreoosia, koirasi vaikuttaa normaalia
väsyneemmältä, sen paino nousee tai sillä
on jotain mainituista oireista, on hyvä olla
yhteydessä eläinlääkəriin.

KILPIRAUHASEN LIIKATOIMINTA ELI HYPERTYREOOSI

Kilpirauhasen liikatoiminta on hormonaal-
inen aineenvaihduntasairaus, joka on koi-
ralla hyvin harvinainen, mutta ikääntyvillä
kissoilla yleinen. Koirilla hypertyreoosin
taustalla voi olla kilpirauhasen karsinooma,
hypotyreoosin liian korkea lääkeannos tai
ruokinta. Mikäli koira syö kypsentämättö-
miä henkitorvia, niissä on usein kilpirauhas-
ta mukana ja koiran veren kilpirauhashor-
monien pitoisuus nousee.

Kilpirauhasen liikatoiminta johtaa kilpirau-
hashormonien liian suureen pitoisuuteen
elimistössä. Kilpirauhashormonien ylimäärä
taas johtaa elimistön hormoniepätasapai-
noon, jolloin aineenvaihdunta ja elintoimin-
not kiihtyvät.

Koska kilpirauhashormoneilla on suuri mer-
kitys aineenvaihdunnassa koko elimistössä,

kilpirauhasen liikatoiminnan oireet ovat
moninaisia. Kilpirauhashormonien liian
suuri määrä johtaa kiihtyneeseen aineen-
vaihduntaan, ja liikatoiminnan oireita voi-
vat olla esimerkiksi lisääntynyt juominen ja
pissaaminen, jatkuva nälkä ja jano, runsaasta
syömisestä huolimatta laihtuminen, levotto-
muus, karvanlähtö ja sydämen sykkeen nou-
seminen. Hypertyreoosi voi aiheuttaa myös
hyperaktiivisuutta ja jopa aggressiivisuutta,
sekä stressinsietokyvyn alentumista. Myös
lihasteikkous ja lihasten surkastuminen ovat
mahdollisia oireita.

Hypertyreoosi voi peittää munuaissairau-
den, joten munuaisten toiminnan arviointi
on suotavaa, kun kilpirauhasen liikatoiminta
on saatu hallintaan. Munuaisten vajaatoi-
minnan oireet ja laboratoriomuutokset voi-
vat ilmetä, kun kilpirauhasarvot ovat palau-
tuneet normaaleiksi.

Myös hypertyreoosin ennuste on hyvä tehok-
kaan hoidon jälkeen. Hoitamaton hyperty-
reoosi sen sijaan voi johtaa aliravitsemukseen,
vakaviin sydänperäisiin komplikaatioihin ja
jopa kuolemaan.

Kilpirauhasen vajaa- ja liikatoiminnan seu-
ranta vaatii jatkuvia kontrollikäyntejä eläin-
lääkärissä 1-2 kertaa vuodessa, jotta mm.
lääkeannos saadaan säädettyä oikean kokoi-
seksi. //

SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIT 2022

Vuonna 2022 rekisteröitiin kaikkiaan 31 pentuetta, joissa oli yhteensä 222 pentua. Pentueita oli kuusi vähemmän kuin edellisellä vuonna ja pentuja 64 vähemmän. Kolmea urosta käytettiin kutakin kahdessa yhdistelmässä. Kuudessa pentueessa käytettiin ulkomaista urosta, joista kaksi oli Ruotsista, kaksi Tanskasta ja yksi Iso-Britanniasta sekä yksi Norjasta.

Rekisteröidyistä pentueista 18 (58 %) täytti jalostustyöohjeen vaatimukset. Vastaava osuus vuonna 2021 oli 51 %. Niissä pentueissa, joissa vaatimukset eivät täyttyneet, oli syynä joko rodunomaisen koetuloksen puuttuminen toiselta vanhemmalta, puuttuva tai alhainen näyttelytulos tai liian korkea sukusiitoskerroin. Yksi pentue hyväksyttiin poikkeusluvalla ilman pevisan mukaisia terveystuloksia. Kuuden pentueen osalta ei ollut tehty jalostustiedustelua.

Uusia tuonteja vuonna 2022 rekisteröitiin kaikkiaan 18 kappaletta (edellisvuonna 13). Tuontimaat olivat Ruotsi (10), Tanska (2), Viro (2) sekä Puola, Venäjä, Saksa ja Tsekki, joista kustakin tuotiin 1 koira. Vuonna 2022 ilmoitettiin yksi vienti Ruotsiin. Ulkomaille vietyjä pentuja ei oteta huomioon Aktiivisin kasvattaja -laskelmassa.

Jalostustoimikunta käsiteli vuoden 2022 aikana 37 tiedustelua, joista 29 (78%) täytti jalostustyöohjeen vaatimukset. Tässä luvussa on mukana myös toimikunnan antamat urosehdotukset. Vaatimukset jäivät täyttymättä pääasiassa puuttuvan koetuloksen vuoksi; myös alhainen näyttelytulos tai puuttuva terveystutkimustulos olivat syinä.

*** täyttää jalostustyöohjeen vaatimukset, ### ei tiedustelua

Synt. 28.10.2022 Emkristina's ***

Isä FI28879/16 Noanarkin Fodiator Acutus

Emä FI20288/17 Emkristina's Ladybug

FI56343/22	Uros	Emkristina's Rallhäger
FI56342/22	Uros	Emkristina's Rapphöna
FI56344/22	Uros	Emkristina's Ringand
FI56345/22	Uros	Emkristina's Ringtrast
FI56341/22	Uros	Emkristina's Rördrom
FI56347/22	Narttu	Emkristina's Rosentärna
FI56346/22	Narttu	Emkristina's Rödfalk
FI56349/22	Narttu	Emkristina's Rödhake
FI56348/22	Narttu	Emkristina's Rörsångare

Synt. 25.10.2022 Majakkasaaren

Isä FI18388/19 Majakkasaaren De-Ka-Pteeni

Emä FI47735/16 Majakkasaaren Xante

FI55429/22	Uros	Majakkasaaren Nuotiokaveri
FI55431/22	Uros	Majakkasaaren Nuotiomestari
FI55430/22	Uros	Majakkasaaren Nuotiovahti
FI55435/22	Narttu	Majakkasaaren Nuotion Loimu
FI55432/22	Narttu	Majakkasaaren Nuotion Loiste
FI55433/22	Narttu	Majakkasaaren Nuotion Lumo
FI55434/22	Narttu	Majakkasaaren Nuotion Lämpö

Synt. 24.10.2022 Harvahampaan ***

Isä DK02237/2019 Starworkers Dear Mr. President

Emä FI51132/17 Harvahampaan Prissy Missy Heartbreaker

FI56622/22	Uros	Harvahampaan Unidentified Alien
FI56626/22	Uros	Harvahampaan Unidentified Comet
FI56623/22	Uros	Harvahampaan Unidentified Creature
FI56621/22	Uros	Harvahampaan Unidentified Flying Object
FI56624/22	Uros	Harvahampaan Unidentified Flying Saucer
FI56627/22	Uros	Harvahampaan Unidentified Foo Fighter
FI56628/22	Uros	Harvahampaan Unidentified Humanoid
FI56629/22	Uros	Harvahampaan Unidentified Rocket
FI56630/22	Uros	Harvahampaan Unidentified SpaceMonster
FI56625/22	Uros	Harvahampaan Unidentified Spacecraft
FI56632/22	Narttu	Harvahampaan Unidentified Extraterrestrial
FI56633/22	Narttu	Harvahampaan Unidentified Mystery
FI56631/22	Narttu	Harvahampaan Unidentified Phenome

Synt. 26.9.2022 Flat Power

Isä FIN28438/06 Flat Power Criminal Intent

Emä FI50798/18 Flat Power Unique Friendship

FI53181/22	Uros	Flat Power Lion Of My Life
FI53184/22	Uros	Flat Power Memory Of Smiling Lion
FI53182/22	Uros	Flat Power The Brothers Lionheart
FI53179/22	Uros	Flat Power Wild Like A Lion
FI53183/22	Narttu	Flat Power Golden Hearted Lion
FI53180/22	Narttu	Flat Power Lion In Your Dreams

Synt. 20.9.2022 Flatkiss ***

Isä FI12099/22 Gilliam's Gold That's What I Want

Emä FI15803/20 Flatkiss Kiss Kiss Bang Bang

FI52506/22	Uros	Flatkiss Life Is Like A Box Of Chocolat
FI52507/22	Uros	Flatkiss Living Life In The Night
FI52514/22	Narttu	Flatkiss Lady Of The House
FI52512/22	Narttu	Flatkiss Let It Be Me
FI52508/22	Narttu	Flatkiss Little Red Riding Hood
FI52511/22	Narttu	Flatkiss Looks Like An Angel
FI52510/22	Narttu	Flatkiss Lovable Rascal
FI52513/22	Narttu	Flatkiss Love Is Bang Bang
FI52509/22	Narttu	Flatkiss Love The Way You Lie

Synt. 3.9.2022 Dakotaspirit

Isä FI41450/19 Dakotaspirit Hulluuden Highway

Emä FI33070/17 Dakotaspirit Hurly Burly

FI50082/22	Uros	Dakotaspirit I Can Still Make Cheyenne
FI50081/22	Uros	Dakotaspirit My Tennessee Mountain Home
FI50083/22	Uros	Dakotaspirit Old Town Road
FI50077/22	Uros	Dakotaspirit Rocky Mountain High
FI50078/22	Uros	Dakotaspirit Sweet Music Man
FI50079/22	Uros	Dakotaspirit Take Me Home Country Roads
FI50076/22	Uros	Dakotaspirit Thank God I'm A Country Boy
FI50080/22	Uros	Dakotaspirit Whiskey Lullaby

Synt. 27.7.2022 Hulavuoren ***

Isä FI48705/14 Ninjatähden Black Smoke

Emä FI31868/16 Morrini Snowflakes Falling

FI45064/22	Uros	Hulavuoren Born To Be The Black Smoke
FI45065/22	Uros	Hulavuoren Born To Be The Local Hero
FI45063/22	Narttu	Hulavuoren Born To Be The Hungry Heart
FI45061/22	Narttu	Hulavuoren Born To Be The Snowflake
FI45062/22	Narttu	Hulavuoren Born To Be The Wish

SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIIT 2022

Synt. 12.7.2022 Flatout ***

Isä SE30205/2017 Engsboda Hope For Coke And A Smile

Emä FI20158/17 Velvet Hunters Sunshine Of My Love

FI48243/22 Narttu Flatout Kultraakin Kalliimpi

Synt. 19.6.2022 Heilurihännän ***

Isä FI38772/15 Wildzeal Turn This World Around

Emä FI20821/16 Finnflats Janet

FI44041/22 Uros Heilurihännän Against The Wind
 FI44038/22 Uros Heilurihännän Faster Than The Wind
 FI44039/22 Uros Heilurihännän Midnight Wind
 FI44040/22 Uros Heilurihännän Wind Waker
 FI44042/22 Narttu Heilurihännän Catch The Wind
 FI44046/22 Narttu Heilurihännän She's Like The Wind
 FI44047/22 Narttu Heilurihännän Whispering Wind
 FI44043/22 Narttu Heilurihännän Wind Beneath My Wings
 FI44045/22 Narttu Heilurihännän Wind Of Change
 FI44044/22 Narttu Heilurihännän Windflower

Synt. 29.5.2022 Beauty Flatstar ***

Isä SE23304/2015 Toffedreams Sapphire

Emä FI53174/14 Flatkiss Halloween Slickchick

FI36927/22 Uros Beauty Flatstar Choco Toffee
 FI36930/22 Uros Beauty Flatstar Hot Toffee
 FI36931/22 Uros Beauty Flatstar Licorice Toffee
 FI36932/22 Uros Beauty Flatstar Salmiac Toffee
 FI36928/22 Narttu Beauty Flatstar Caramel Toffee
 FI36929/22 Narttu Beauty Flatstar Chili Toffee

Synt. 26.5.2022 Majakkasaaren ***

Isä FI16837/18 Palokallion Thor

Emä FI21282/18 Majakkasaaren Be My Honey

FI34629/22 Uros Majakkasaaren Metsänpeikon Aarni
 FI34630/22 Uros Majakkasaaren Metsänpeikon Elo
 FI34632/22 Uros Majakkasaaren Metsänpeikon Kuisma
 FI34631/22 Uros Majakkasaaren Metsänpeikon Otso
 FI34633/22 Uros Majakkasaaren Metsänpeikon Pouta
 FI34634/22 Uros Majakkasaaren Metsänpeikon Touko
 FI34635/22 Uros Majakkasaaren Metsänpeikon Visa
 FI34626/22 Narttu Majakkasaaren Metsänneidon Kanerva
 FI34625/22 Narttu Majakkasaaren Metsänneidon Kielo
 FI34627/22 Narttu Majakkasaaren Metsänneidon Leimu
 FI34628/22 Narttu Majakkasaaren Metsänneidon Lilja

Synt. 22.5.2022 Rusty Rebel's ***

Isä FI38772/15 Wildzeal Turn This World Around

Emä FI28980/17 Toffedreams For Gold And Rust

FI37387/22 Uros Rusty Rebel's Mr World Wide
 FI37386/22 Uros Rusty Rebel's World Champion
 FI37388/22 Uros Rusty Rebel's World Gone Wild
 FI37384/22 Narttu Rusty Rebel's Girls Rule The World
 FI37383/22 Narttu Rusty Rebel's Set The World On Fire
 FI37385/22 Narttu Rusty Rebel's The World's Sweetheart

Synt. 21.5.2022 Korven Akan ***

Isä FI34369/18 Emkristina's Medeor Cordis

Emä FI27924/19 Korven Akan Krappakana

FI35336/22 Uros Korven Akan Jouhilintu
 FI35334/22 Uros Korven Akan Katajalintu
 FI35338/22 Uros Korven Akan Kellolintu
 FI35339/22 Uros Korven Akan Pohjanlintu
 FI35337/22 Uros Korven Akan Viirilintu
 FI35335/22 Narttu Korven Akan Liinapeippo
 FI35333/22 Narttu Korven Akan Punalintu

Synt. 18.5.2022 Blackpicks ***

Isä FI24929/18 Dantaran Flying Dream

Emä FI36641/19 Blackpicks Million Years Ago

FI35430/22 Uros Blackpicks Flying Ace
 FI35428/22 Uros Blackpicks Flying Finn
 FI35429/22 Uros Blackpicks Flying Fox
 FI35427/22 Uros Blackpicks Son Of Flying Dream
 FI35431/22 Narttu Blackpicks Fly Me To The Moon
 FI35432/22 Narttu Blackpicks Flying Angel
 FI35435/22 Narttu Blackpicks Flying Fancy
 FI35434/22 Narttu Blackpicks Flying Kiss
 FI35433/22 Narttu Blackpicks Flying Star

Synt. 9.5.2022 Majakkasaaren

Isä FI44301/19 Atomos Finlands Vita Ros

Emä FI48104/17 Majakkasaaren Zabrina G

FI32474/22 Uros Majakkasaaren Laineiden Loitsu
 FI32473/22 Uros Majakkasaaren Laineiden Luotsi
 FI32475/22 Narttu Majakkasaaren Laineiden Lahja
 FI32479/22 Narttu Majakkasaaren Laineiden Laulu
 FI32476/22 Narttu Majakkasaaren Laineiden Lemmikki
 FI32478/22 Narttu Majakkasaaren Laineiden Lumous
 FI32477/22 Narttu Majakkasaaren Laineiden Lupaus

Synt. 8.5.2022 Bånholmens

Isä FI30648/18 Oak Barrel's Prosecco

Emä FI31653/19 Bånholmens Aftonbön

FI33756/22 Uros Bånholmens Bästa Broder
 FI33753/22 Uros Bånholmens Bästa Charmör
 FI33754/22 Uros Bånholmens Bästa Diva
 FI33757/22 Uros Bånholmens Bästa Jägare
 FI33755/22 Uros Bånholmens Bästa Vän
 FI33752/22 Narttu Bånholmens Bästa Dröm
 FI33751/22 Narttu Bånholmens Bästa Primadonna
 FI33749/22 Narttu Bånholmens Bästa Solsken
 FI33750/22 Narttu Bånholmens Bästa Stjärna

Synt. 5.5.2022 Huntstars

Isä FI55604/17 Heilurihännän Solar Energy

Emä FI56747/15 Huntstars Arctic Light

FI36343/22 Uros Huntstars Flaming Moon
 FI36342/22 Uros Huntstars Flaming Warrior
 FI36344/22 Uros Huntstars Flaming Wind
 FI36348/22 Narttu Huntstars Flaming Angel
 FI36347/22 Narttu Huntstars Flaming Heart
 FI36345/22 Narttu Huntstars Flaming Love
 FI36346/22 Narttu Huntstars Flaming Spirit
 FI36350/22 Narttu Huntstars Flaming Star
 FI36349/22 Narttu Huntstars Flaming Sunlight

Synt. 16.4.2022 Biehkan ***

Isä NO42855/10 Waternuts High And Mighty

Emä FI16259/19 Biehkan Piipaa

FI31409/22 Uros Biehkan Erittäin Salainen
 FI31408/22 Uros Biehkan Pallosalama
 FI31410/22 Uros Biehkan Vaaran Vyöhykkeellä
 FI31413/22 Narttu Biehkan Kun Maailma Ei Riitä
 FI31411/22 Narttu Biehkan Kuuraketti
 FI31412/22 Narttu Biehkan Timantit Ovat Ikuisia

Synt. 9.4.2022 Dakotaspirit

Isä FI33065/17 Dakotaspirit U Got The Look

Emä FI22712/18 Dakotaspirit Ob-La-Di Ob-La-Da

FI38725/22 Narttu Dakotaspirit Hei Rakas
 FI38724/22 Narttu Dakotaspirit New Gold Dream For Edesse

SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIT 2022

Synt. 8.4.2022 Jay-Jay's

Pentue hyväksytty poikkeusluvalla ilman
Pevisan mukaisia terveystuloksia
Isä KCSB0656CI Gayplume Dream-Maker
Emä FI23343/19 Kevätniityn Country Lily

FI34973/22	Uros	Jay-Jay's Jack In The Box
FI34974/22	Uros	Jay-Jay's Jamiroquai
FI34971/22	Uros	Jay-Jay's Johnny Depp
FI34976/22	Uros	Jay-Jay's Just A Gigolo
FI34975/22	Narttu	Jay-Jay's Jezebel
FI34972/22	Narttu	Jay-Jay's Joan Jett

Synt. 30.3.2022 Oak Barrel's

Isä FI13749/18 Swallowsflight Pole Position
Emä FI30641/18 Oak Barrel's Chardonnay

FI26909/22	Uros	Oak Barrel's Fireman Spin
FI26905/22	Uros	Oak Barrel's Flash Back Roll
FI26908/22	Uros	Oak Barrel's Flying Peter Pan
FI26913/22	Narttu	Oak Barrel's Flamingo Pose
FI26907/22	Narttu	Oak Barrel's Flatline Scorpio
FI26906/22	Narttu	Oak Barrel's Flying Ballerina
FI26911/22	Narttu	Oak Barrel's Forward Spin
FI26910/22	Narttu	Oak Barrel's Front Attitude
FI26914/22	Narttu	Oak Barrel's Front Splits
FI26912/22	Narttu	Oak Barrel's Funky Grip

Synt. 26.3.2022 Blackpepon ***

Isä FI36637/19 Blackpicks Skyfall
Emä FI32412/16 Flatout Hirnu Tehokas

FI24806/22	Uros	Blackpepon Iittala Sky
FI24804/22	Narttu	Blackpepon Edinburgh Sky
FI24805/22	Narttu	Blackpepon Guildford Sky
FI24807/22	Narttu	Blackpepon Ipswich Sky
FI24808/22	Narttu	Blackpepon London Sky
FI24809/22	Narttu	Blackpepon Oxford Sky
FI24810/22	Narttu	Blackpepon Windsor Sky

Synt. 23.3.2022 Celtair

Isä FI44989/18 Almanza Simply Starstruck
Emä FI21451/19 Celtair West Side Story

FI26204/22	Uros	Celtair Perfect Foxtrotter
FI26205/22	Uros	Celtair Phantom Fox
FI26206/22	Uros	Celtair Piece Of Fox Action
FI26207/22	Uros	Celtair Pocketful Of Fox Luck
FI26208/22	Uros	Celtair Prime Time With Fox
FI26209/22	Uros	Celtair Proud To Be A Fox
FI26210/22	Narttu	Celtair Pandora's Fox
FI26211/22	Narttu	Celtair Pink Fox
FI26212/22	Narttu	Celtair Please Please Fox
FI26213/22	Narttu	Celtair Prairie Fox
FI26214/22	Narttu	Celtair Precious Fox
FI26215/22	Narttu	Celtair Ps I Love You Fox

Synt. 9.3.2022 Oak Islay ***

Isä DK20531/2016whizzbang's Just Let Them Talk
Emä FI29661/18 Oak Islay Letters In The Sand

FI25081/22	Uros	Oak Islay Northern Wind

Synt. 7.3.2022 Noanarkin ***

Isä FI34515/18 Batzi's Daimon Walle
Emä FI40910/15 Noanarkin Bucco Capensis

FI21899/22	Uros	Noanarkin Jacana Spinosa
FI21900/22	Uros	Noanarkin Jaculus Orientalis
FI21898/22	Narttu	Noanarkin Jabiru Myceteria

Synt. 2.3.2022 Xperiments

Isä FI22224/18 Blacfriar Tribesman
Emä FI53729/13 Mei Dan Moet Et Chandon

FI22845/22	Uros	Xperiments Goodliest Thing
FI22843/22	Uros	Xperiments Goodwilled Soul
FI22844/22	Uros	Xperiments Goodyear Extreme
FI22848/22	Narttu	Xperiments Good To Come
FI22846/22	Narttu	Xperiments Goodies And Candies
FI22847/22	Narttu	Xperiments Goodness In You

Synt. 9.2.2022 Pyymäen ***

Isä FI12099/22 Gilliam's Gold That's What I Want
Emä FI22401/18 Pyymäen Mustaa Magiaa

FI19432/22	Uros	Pyymäen Kultaa Ja Hopeaa
FI19431/22	Uros	Pyymäen Kultaa Tai Kunniaa
FI19430/22	Uros	Pyymäen Lapin Kultaa
FI19434/22	Narttu	Pyymäen Katinkultaa
FI19435/22	Narttu	Pyymäen Kimpale Kultaa
FI19433/22	Narttu	Pyymäen Kultahippu
FI19438/22	Narttu	Pyymäen Kultasiipi
FI19437/22	Narttu	Pyymäen Kultasydän
FI19436/22	Narttu	Pyymäen Puhdasta Kultaa

Synt. 8.2.2022 Mei Dan

Isä FI41491/18 Mei Dan Gustav Gräsand
Emä FI43941/19 Mei Dan Sea Champion

FI19264/22	Uros	Mei Dan Kafald
FI19263/22	Uros	Mei Dan Maldringur
FI19260/22	Narttu	Mei Dan Gaddur
FI19261/22	Narttu	Mei Dan Hjaldur
FI19262/22	Narttu	Mei Dan Ofanbylur

Synt. 1.2.2022 Emkristina's ***

Isä FI23337/19 Kevätniityn Country Field
Emä FI34370/18 Emkristina's Mea Puella

FI17228/22	Uros	Emkristina's Qual Primum
FI17229/22	Uros	Emkristina's Quasi Dictum
FI17230/22	Uros	Emkristina's Quit Est Veritas
FI17225/22	Uros	Emkristina's Quit Vento
FI17231/22	Uros	Emkristina's Quo Animo
FI17226/22	Uros	Emkristina's Quoquo Versus
FI17227/22	Uros	Emkristina's Quos Ego
FI17224/22	Narttu	Emkristina's Quam Proxime

Synt. 24.1.2022 Dantaran

Isä FI44989/18 Almanza Simply Starstruck
Emä FI27164/19 Dantaran No Mountain Too High

FI16107/22	Uros	Dantaran Born Under Lucky Stars
FI16106/22	Uros	Dantaran Lucky Strike
FI16104/22	Uros	Dantaran My Lucky Day
FI16105/22	Uros	Dantaran With A Little Luck
FI16103/22	Narttu	Dantaran Lucky In Love
FI16102/22	Narttu	Dantaran The Lucky One

Synt. 14.11.2021 Heilurihännän ***

Isä FI50987/16 Heilurihännän Autumn Wizard
Emä FI55600/17 Heilurihännän Sunny Surprise

FI10304/22	Uros	Heilurihännän Armando Salazar
FI10305/22	Uros	Heilurihännän Cutler Beckett
FI10306/22	Uros	Heilurihännän Davy Jones
FI10307/22	Uros	Heilurihännän Hector Barbosa
FI10308/22	Uros	Fi Jmva Heilurihännän Jack Sparrow
FI10309/22	Uros	Heilurihännän Joshamee Gibbs
FI10310/22	Uros	Heilurihännän Will Turner
FI10302/22	Narttu	Heilurihännän Elisabeth Swann
FI10303/22	Narttu	Heilurihännän Tia Dalma

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry

KATSELMUS

Paukun majalla Kouvolassa
(os. Hevossuonpolku 121, 45610 Kouvola)

ENSIKERTALAISET LA 9.9.23
AIEMMIN KÄYNEET SU 10.9.23

Katselmuksessa arvioidaan rodunomaista työskentelyä, sekä koiran rakennetta ja ulkomuotoa. Katselmukseen ovat tervetulleita myös kives- ja purentavikaiset koirat.

Koirat saavat kaikista osioista kirjallisen arvostelun.
Katselmuksen toteuttavat aktiiviset noutajakoiraharrastajat.

Rastit ovat:

ULKOMUOTO: Kirsi Nieminen (Kennel Heilurihännän)
ja Lena Hägglund (Kennel O'Flanagan) Ruotsi

MARKKEERAUS (damit): Ramin Miraftabi

JÄLJESTYS: Minna Vornanen

HAKURUUTU (riistat): Päivi Hietaharju (Kennel Hardrocks)

VESIRASTI: Christina Kiuru ja Marko Nikkonen (Kennel Flatkiss)

Hinta: jäsenet 50€ / ei-jäsenet 55€

Katselmuksen hintaan sisältyy yhden henkilön ruokailu ja kahvit.

Mahdolliset muut ruokailijat 10€/hlö, alle 10 vuotiaat lapset 5€/hlö

Ilmoittautumislomake: www.flatti.net/tapahtumat

Sitovat ilmoittautumiset 1.9.23 mennessä. HUOM! Mukaan mahtuu enintään 12 koirakkoa/päivä.

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry
Finska flatcoated retrieverklubben rf

PÖYTÄKIRJA
SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN VUOSIKOKOUS

Aika: 25.3.2023 klo 17.00
Paikka: Simolankatu 2, Lahti
Paikalla: 17 yhdistyksen jäsentä

1. **Kokouksen avaus**
Järjestön puheenjohtaja Mari Mamia avasi kokouksen klo 17.11.
2. **Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen**
Hyväksyttiin kokouksen työjärjestys lisäämällä työjärjestykseen yhdistyksen sääntöjen vaatima kohta 10. Käsitellään jäsenten tekemät esitykset ja aloitteet. Muita kohtia siirretään numeroinnissa vastaavasti yhdellä eteenpäin.
3. **Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri**
Ehdotettiin ja valittiin kokouksen puheenjohtajaksi Mari Mamia ja sihteeriksi Miia Koski.
4. **Valitaan kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa**
Ehdotettiin ja valittiin kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Christina Kiuru ja Minna Vornanen.
5. **Valitaan kaksi (2) ääntenlaskijaa**
Päätettiin, että pöytäkirjantarkastajat toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.
6. **Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
Kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Osallistujalista on liitteenä.
7. **Esitetään tilinpäätös, toimintakertomus, varainhoitokertomus ja tilintarkastajien lausunto**
Hallituksen puheenjohtaja Mari Mamia esitteli yhdistyksen toimintakertomuksen, tilinpäätöksen, varainhoitokertomuksen sekä tilintarkastajien lausunnon.
8. **Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä edellisen vuoden hallitukselle ja muille tilivelvollisille**
Vahvistettiin edellisen vuoden tilinpäätös sekä myönnettiin vastuuvapaus edellisen vuoden hallitukselle ja muille tilivelvollisille.
9. **Käsitellään hallituksen tekemät esitykset ja aloitteet**
Hyväksyttiin Agility Flatti -kiertopalkinnon sääntömuutos. Hyväksyttiin uusi kiertopalkinto Agility-tulokas. Molemmat päätettiin ottaa käyttöön takautuvasti 1.1.2023 alkean.
10. **Käsitellään jäsenten tekemät esitykset ja aloitteet**
Ei ollut.
11. **Käsitellään kokouksen hyväksymät muut asiat ottaen huomioon yhdistyslain 23§:n määräykset**
Ei ollut.
12. **Kokouksen päättäminen**
Kokouksen puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.58.

Mari Mamia
Kokouksen puheenjohtaja

Miia Koski
Kokouksen sihteeri

Christina Kiuru
Pöytäkirjantarkastaja

Minna Vornanen
Pöytäkirjantarkastaja

FLATTIEN KESÄLEIRI

Seuraa ilmoittelua
tapahtuman
facebook-sivuilla!

20.-23.7.2023 SURKEENJÄRVI, KORPILAHTI

Kesäleiri on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n vuosittain järjestämä tapahtuma, jossa tarjotaan koulutusta eri lajeissa torstaista sunnuntaihin. Leiri on tarkoitettu kaikille harrastajille vasta-alkajasta aina kokeneeseen konkariin, myös pennut ovat tervetulleita! Leirillä osallistut erilaisiin koulutuksiin yhdessä koirasi kanssa, täysin omien kiinnostustesi mukaisesti. Iltaisin vietetään flattihenkistä aikaa yhdessä muiden leiriläisten kanssa. Jos et ehdi leireillä montaa päivää, voit osallistua tapahtumiin myös päiväkävijänä.

KOULUTUKSET

Koulutuksia on tarjolla seuraavissa lajeissa: NOME, MEJÄ, RALLY-TOKO, TOKO, NÄYTTELY ja uutena NOSEWORK. Kouluttajat: rally-toko ja toko Tytti Lintenhofer, mejä Marko Saarni, Mikko Ahti ja Kari Grönman, nose Piritta Pärssinen. Nome-kouluttajat täydentyvät vielä, mutta tähän mennessä ovat vahvistaneet mm. Maarit Martikainen, Lotta Vuorinen, Vesa Turunen, Mika Toskala, Mika Sarekivi ja Kari Husso. Kouluttajaesittelyt löydät kevään aikana järjestön verkkosivuilta ja Facebookin tapahtumasivulta.

LEIRIN MUUT TAPAHTUMAT

MEJÄ-koe TO 20.7. / Jalostustarkastus PE 21.7.
Open Show LA 22.7. / Trimmauskoulutus

MAJOITUS

Matkailutila Surkeenjärvi on idyllinen paikka metsän keskellä, Surkeenjärven rannalla. Paikka on tunnettu myös erinomaisen maukkaasta keittiöstään. Majoitusmahdollisuuksia löytyy teltasta lomamökkiin ja kaikkiin sisämajoituksiin saat ottaa koiran mukaan.

ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella osoitteessa www.flatti.net.
Lomake on avoinna 19.5.-16.6. välisen ajan.

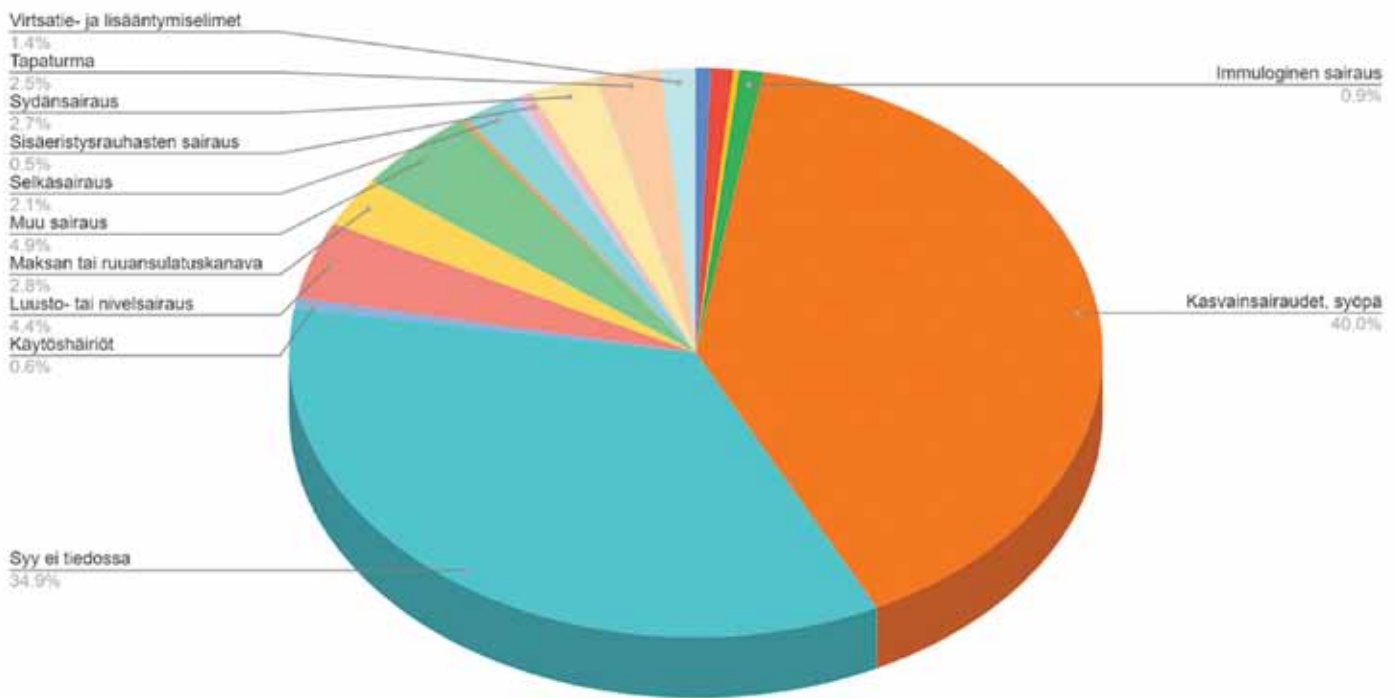
TIEDUSTELUT

flattileiri@flatti.net

FLATTIEN KUOLINSYYTILASTOT

Koirien omistajat voivat halutessaan ilmoittaa koiran kuolinajan sekä kuolinsyyntä Kennelliiton Jalostustietojärjestelmään. Huhtikuun puolivälissä 2023 sileäkarvaisten noutajien kuolinsyitä oli ilmoitettu yhteensä 1690, näistä valtaosa oli joko syövän takia lopetettuja koiria tai vanhuuteen kuolleita, lopetettuja tai ilman sairauden diagnosointia lopetettuja yksilöitä. Tilaston mukaan flattien keski-ikä on 9 vuotta 2 kuukautta, myös syöpään kuolleiden koirien osalta keski-ikä on 9 vuotta ja kuukausi. Tämän tilaston mukaan syöpä on toki rodun yleisin kuolinsyy, mutta ei laske merkittävästi rodun keski-ikää.

Flattien kuolinsyyjakauma KoiraNet Jalostustietojärjestelmän perusteella

Kuolinsyyt, syöpä ja kasvainsairaudet	9 vuotta 1 kuukautta	676
Hermoston kasvain	8 vuotta 3 kuukautta	10
Ihon tai ihonalaiskudoksen kasvain	9 vuotta 2 kuukautta	29
Kasvainsairaudet, syöpä	9 vuotta 2 kuukautta	255
Luun tai nivelten kasvain	8 vuotta 5 kuukautta	81
Lymfoma, imusolmukesyöpä	7 vuotta 11 kuukautta	42
Maksan, munuaisten tai suoliston kasvain	8 vuotta 9 kuukautta	59
Muu kasvainsairaus	9 vuotta 6 kuukautta	93
Pernan, sydämen tai verisuonijärjestelmän kasvain	9 vuotta 4 kuukautta	98
Nisäkasvain	10 vuotta 6 kuukautta	8
Virtsarakon kasvain	8 vuotta 8 kuukautta	1

Vertailussa flatti on hieman lyhytikäisempi useimpiin muihin noutajiin verrattuna, muiden noutajarotujen keskimääräinen elinikä jalostustietojärjestelmään ilmoitettujen koirien perusteella on:

- Labradorinnoutaja 9 vuotta 11 kuukautta (koiria 5837)
- Kultainennoutaja 10 vuotta 7 kuukautta (koiria 5189)
- Novascotiannoutaja 10 vuotta (koiria 1457)
- Kiharakarvainen noutaja 9 vuotta 10 kuukautta (koiria 326)
- Chesapeakekelahdennoutaja 8 vuotta (koiria 66)

Kun vertaillaan muita noutajia ja kuolleisuutta syöpään, flateilla syöpä on selvästi hallitseva syy koirien lopettamiseen. Muilla roduilla osuus on tyypillisesti suhteellisesti noin viidennes, kun flateilla se on 40% ja suhteellisesti selvästi korkeammalla tasolla.

Ohessa jaottelu erilaisten syöpätyyppien kesken flattipopulaatiossa Jalostustietojärjestelmän perusteella. Syöpätyyppien perusteella rodun keski-ikää näyttävät laskevan imusolmukesyövät, hermoston, luun tai nivelten kasvaimet, maksan, munuaisten tai suoliston kasvaimet sekä virtsarakon kasvaimet.

DEEPS CAN DIAGNOSTICS KIITTÄÄ KOTIMAISEN SYÖPÄTESTIN VALIDOINTIIN OSALLISTUNEITA FLATTEJÄ

Haimme aiemmin tänä keväänä vapaaehtoisia mukaan kotimaisen syöpätestin validointiin. Flatit ovat lähteneet mukaan mahtavalla joukolla ja haluamme kiittää kaikkia osallistuneita koiria sekä rotuaktiiveja, jotka ovat järjestäneet näytteenottoja pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Olemme saaneet Helsingissä sijaitsevaan tutkimuslaboratorioomme verinäytteet 73 koirasta:

- 31 narttua (syntyneet 2009-2021), joista 16 steriloitu
- 42 urosta (syntyneet 2009-2022), joista 8 kastroitu

Olemme saaneet näytteitä pääkaupunkiseudun lisäksi Lahdesta, Porista, ja Raahesta. Kiinnostusta näytteenottoihin on ollut myös Hämeenlinnassa, Turussa, Imatralla ja Seinäjoella ja pyrimme järjestämään nämä kevään mittaan mahdollisuuksiemme mukaan. Jos näytteenottajamme ovat saatavilla tai löydämme rotuaktiivien joukosta näytteenottajat, tulemme myös flattien erikoisnäyttelyyn Kouvolaan 20.5. ja kesäleirille 20.-23.7.

MITÄ TAPAHTUU SEURAAVAKSI?

Olemme testanneet näytteiden kertymistä odottaessamme erilaisia menetelmiä soluvapaan DNA:n eristämiseksi ja analysoimiseksi ranskalaisilla biopankkinäytteillä niin, ettemme tuhlaa tuoreita näytteitä testimenetelmien optimointiin. Nyt kun menetelmät on optimoitu, olemme alkaneet DNA-eristykset flateiltä kerätystä näytteistä ja analysoimme tuloksia. Palautamme tulokset lähiviikkojen kuluessa koirien omistajille.

Odotamme, että valtaosalle koirista testi on selvästi negatiivinen (soluvapaan DNA:n määrä verinäytteessä on hyvin pieni (nanogrammoja millilitrassa)). Jos soluvapaan DNA:n määrä on koholla, teemme lisätestiä sen selvittämiseksi, mistä kudoksesta tai kudoksista DNA on lähtöisin. Tarvittaessa ehdotamme omistajalle, että otamme koirasta uuden testin. Jos toinen testituloksena on ensimmäistä matalampi, koiralla on todennäköisesti ollut jokin ohimenevä infektio tai ruhje, joka on ehtinyt parantua. Jos toinen testituloksena on samalla tasolla tai korkeampi

kuin ensimmäinen, pyydämme omistajaa keskustelemaan koiran eläinlääkärin kanssa mahdollisista jatkoselvityksistä.

ETSIMME NYT KOIRIA, JOILLA ON SYÖPÄEPÄILY TAI VAHVISTETTU SYÖPÄ-DIAGNOOSI

Pystymme tekemään jo kerätyillä verrokinäytteillä alustavat analyysit, mutta algoritmimme toimii luotettavammin, jos näytejoukkoon kuuluu myös vahvistettuja syöpädiagnooseja. Jos koirallanne epäillään syöpää tai koiranne on juuri saanut syöpädiagnoosin ja olette valmiita osallistumaan syöpätestin validointiin, ottakaa yhteyttä tutkimusjohtajaamme Katja Kiviseen (050 3132384, katja@deepscandx.com). Lähetämme koiraanne hoitavalle eläinlääkärille tarkoitukseen sopivan veriputken ja maksumme näytteen otosta ja diagnoosin kirjaamisesta koituvat kulut.

MITEN VOIMME TUKEA FLATTIEN JALOSTUSTA?

Keskustelimme äskettäin Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n hallituksen kanssa, miten syöpätestimme voi tukea flattien jalostusta. Kyseessä ei ole perinteinen geenitesti, vaan sen hetkisen syöpätilanteen mittaava testi. Nähdäksemme testi voi tuoda esiin sukulinjojen välisiä eroja, mutta ennen kaikkea testi tulee antamaan suuntaviivat sen suhteen, minkäläisenä nartut ja urokset kannattaa testata syövän varalta ja onko steriloinnilla tai kastroinnilla tähän vaikutusta.

MILLOIN SYÖPÄTESTI TULEE MARKKINOILLE?

Jos syöpätesti on tarpeeksi herkkä ja luotettava, että siitä on hyötyä eläinlääkäreille, pyrimme tuomaan sen markkinoille jo tämän vuoden lopussa. Ratkaisemme parhaillamme seuraavia haasteita:

Soluvapaa DNA on hyvin epästabiili molekyyli ja sen kuljetukseen vaaditaan kalliit, ihmiselle suunnitellut näyteputket. Kehitämme koirille paremmin soveltuvia näyteputkia, jotka säilyttävät soluvapaan DNA:n huoneenlämmössä vähintään viikon ajan.

Biopankkinäytteillä tehtyjen kokeiden perusteella olemme varmoja, että testimme havaitsee lymfooman ja histiosyyttisen sarkooman, mutta näytejoukossa oli vain yksi melanooma ja yksi hemangiosarkooma eikä yhtään osteosarkoomaa tai pahanlaatuisia nisäkasvainta. Tarvitsemme lisää kaikenlaisia syöpänäytteitä nähdäksemme, miten suurta yksilöiden välinen vaihtelu on ja sen varmistamiseen, mille syöville testi toimii tarpeeksi luotettavasti, että sitä voidaan käyttää diagnoosin tukena.

Tavoitteemme on tuoda markkinoille niin kohtuuhintainen syöpätesti, että omistajilla on varaa ottaa se riskiryhmään kuuluville koirilleen vuosittain esim. rokotuksen yhteydessä. Osa käyttämistämme testimenetelmistä on kuitenkin tähän päästäksemme liian kalliita ja jatkamme näiden kehitystyötä tämän vuoden aikana.

Katja Kivinen, 050 3132384, katja@deepscandx.com, vastaa mielellään kaikkiin kysymyksiin ja auttaa näytteenoton järjestämisessä klinikoilla ja tapahtumissa. //

Mini-koiran MEJÄ-harjoituksia

– Kuinka pennun kanssa voi harjoitella jäljestämistä

Aivan ensimmäiset nenäkäyttöharjoitukset voi aloittaa jo aivan pienenpienenä pentuna.

Ne ovat monesti pennusta erinomaisen mukavia harjoituksia, sillä pennun harjoitusjäljet tehdään makkaralla!

Kuten muitakin lajeja, voi myös mejää harjoitella jo pennun kanssa sisätiloissa. Aluksi vedetään makkarapalalla lyhyt hajujälki olohuoneen lattialle ja jätetään makkara jäljen päähän. Sitten pennulle näytetään jäljen alku ja kehoitetaan ryhtymään töihin vihjesanalla, esimerkiksi ”etsi jälki”. Vihjesana kannattaa liittää heti jälkiharjoitukseen, jotta pentu oppii ymmärtämään vihjesanan ja hajuvan seuraamisen kuuluvan yhteen. Aluksi pentu ei varmasti ymmärrä mistä asiassa on kyse, mutta oppii kyllä nopeasti seuraamaan ihanan namipalan hajua, ja löytämään palkkiomakkaransa jäljen päästä. Jälkiä voi sisätiloissa vaikeuttaa ja pi-

dentää vetämällä hajuvan vaikka kulman taakse, tai toiseen huoneeseen.

Kun pentu osaa seurata jälkeä sisällä, voi tehtävää vaikeuttaa tekemällä samanlaisia leikkijälkiä pihanurmikolla. Ulos siirryttäessä on kuitenkin muistettava, että tilanne on pennulle nyt aivan uusi. Ulkona on paljon enemmän muita hajuja, häiritseviä ääniä ja paljon muuta mielenkiintoista. Ei siis liian pitkää tai vaikeaa jälkeä ensimmäisillä kerroilla, jotta pennulle tulee tästäkin leikkisästä harjoituksesta mukava kokemus. Liikaa ei myöskään voi korostaa kehumisen ja kannustamisen tärkeyttä!

SIIRRETÄÄN HARJOITTELU METSÄÄN

Pennun on syytä opetella kulkemaan metsässä, ennen kuin sille kannattaa tehdä ensimmäistäkään verijälkeä metsään. Onhan itsestään selvää, että synkkä metsä outoine äänineen ja hajuineen on pennulle aivan tarpeeksi jännittävä ilman sen suurempia vaikeusasteita ja kiihottavan, hiukan pelottavankin, veren hajua. Kun metsä on pennulle jo vanha tuttu, voidaan sille tehdä helppo ja lyhyt, kymmenen tai kahdenkymmenen metrin mittainen jälki. Ole kuitenkin järkevä ja tee ensimmäiset metsäjäljet pennulle helppokulkuiseen, samalleiseen tai ruohikkoiseen maastoon, johon

haju tarttuu hyvin. Kuivaan hiekkaan ja havunneulasiin ei haju niin hyvin tartu ja pentu saattaa hämmentyä vaikean haasteen edessä.

Myös metsään voi ensimmäisen jäljen vetää makkaralla, lihanpalalla, juustolla tai luulla, jotta pennulle saadaan ensimmäisestä, pelottavasta metsäjäljestä miellyttävä ja hyvän makuinen kokemus. Jäljen loppuun kannattaa laittaa esimerkiksi ruokakuppi, jolloin tehtävä on pennulle mieluisa ja yksinkertainen: seuraan hajua → löydän ruuan. Jäljen lopussa oleva ruokakuppi on myös selkeä osoitus pennulle siitä, että tehtävä on loppu. Jäljestäminen tehdään siis pennulle mieluisaksi tehtäväksi, jossa pentu yhdistää hajuvan seuraamiseen mahtavan palkkion.

Ensimmäiset aidolla verellä tehdyt jäljet metsässä eivät nekään saa olla liian pitkiä ja vaikeita, eikä pennulle kannata liian nuorena verijälkeä edes tehdä. On yksilökohtaista minkä ikäiselle pennulle verijäljen voi tehdä. Pikkuhiljaa jälkeen voi ruveta lisäämään pituutta ja kaadoksikin voi laittaa oikean sorkan. Kun pentu on hoksannut jäljestämisen idean, ei lisämatkakaan ole sille enää mikään ongelma. Mutta jos idea on vielä hukassa, on matkaakaan turha lisätä. Omistajan on siis tunnettava koiransa, eikä vaatia siltä liikaa.

ENTÄ NE MAKUKSET...

Mejä-kokeissa makaukset ovat hyvin tärkeässä roolissa ja myös käytännön jäljellä on hyvä havaita riistan mahdolliset makuupaikat, jotta haavakon kuntoa pystytään arvioimaan. Kokeessa koiran tulee osoittaa makaukset selkeästi, jotta tuomari pystyy arvostelemaan koiran makaustyöskentelyn. Makuut on siis hyvä ottaa mukaan jäljestämisharjoituksiin heti alusta pitäen ja opettaa pennulle, että makauksille kuuluu pysähtyä ja osoittaa makaukset selkeästi nuuhkimalla. Ja siinä onkin tempu, ja kuinka se tehdään. Mikä metodi toimii toisella koiralla, ei toimi toisella koiralla. Mielikuvitusta, yrityksiä ja erehdyksiä harjoitteluun tarvitaan.

Pennulle makuiden osoittamista voi harjoitella esimerkiksi yhdessä ohjaajan kanssa. Molemmat yhdessä etsivät makuuta ja osoittavat ne. Makauksille on voitu piilottaa makupaloja, joita yhdessä etsitään. Tarkoituksena on opettaa, että näitä potkittuja kohtia oikein erityisesti täältä metsästä ollaan hakemassa. Makuut tutkitaan ja kaivetaan yhdessä, niitä ihastellaan ja ollaan aivan ylettömän iloisia aina kun makuu metsästä löytyy. Joskus jollekin makuulle palataan

vielä uudestaan ihastelemaan ja hakemaan vauhtia uudelle osuudelle. Yhdeltäkään makuulta koiraa ei komenneta pois, vaan se saa viettää tarvitsemansa ajan jokaisella makuulla.

Mejässä, niin kuin missä tahansa muussakin asiassa pätee sama vanha totuus: Mitä paremmin pohjatyöt on tehty, sitä tukevammalle perustalle harrastusta rakennetaan ja sitä vaikeampien tehtävien suorittamiseen

on tulevaisuudessa edellytykset. Oikotietä onneen ei ole ja jonain päivänä täytyy vain peruuttaa takaisin perusasioiden pariin, jos on tullut siirryttyä liian nopeasti eteenpäin. Jonain päivänä pentukoirallegin kuitenkin tulee se ensimmäinen todellinen haaste. Haaste jota varten koiran kanssa on jäljestämistä yleensäkin harjoiteltu: Ihka oikean haavakon etsiminen – ja löytäminen, tai osallistuminen oikeaan kokeeseen.

”Jonain päivänä tulee se ensimmäinen todellinen haaste. Haaste jota varten koiran kanssa on jäljestämistä yleensäkin harjoiteltu: Ihka oikean haavakon etsiminen – ja löytäminen, tai osallistuminen oikeaan kokeeseen.”

CANICROSS eli KOIRAJUOKSU

CANICROSS TARKOITTA MAASTOJUOKSUA KOIRAN KANSSA. SANA "CANI" TULEE LATINAN SANASTA CANIS, eli KOIRA.

Canicross on huikkeen urheilullinen laji, jossa koira vetää juoksijaa tasaisesti, myös ylä- ja alamäessä. Koira kytketään juoksuvaljaista ja joustotaluttimesta ergonomiseen juoksuvyöhön ohjaajan vyötärölle. Juoksurata on pääasiassa vaihtelevaa maastoa, jossa nousut ja laskut haastavat koirakon huimiin suorituksiin. Koirajuoksu on tätä nykyä myös virallinen kilpaurheilulaji, mutta se käy mainiosti myös kuntoilijalle. Reippaaseen menoon tarvitaan vauhtia rakastava mieli ja tietysti – innokas koira. Mikä tahansa ulkoilu vetovaljaissa olevan koiran kanssa ei kuitenkaan ole koirajuoksu, sillä koirajuoksun ideana on, että koira vetää juoksijaa. Laji on kehittynyt valjakkokoirien harjoittamisesta sulalla maalla talvilajeja varten.

Koira ohjataan juoksuosuituksen aikana suuntakäskyillä. Myös jarrutuskäsky vauhdin hidastamiseksi on tarpeen, muutoin esimerkiksi vauhti alamäessä voi kiihtyä vaaralliseksi. Toisia ulkoilijoita ohitettaessa kohtelias harrastaja joko hidastaa vauhtia ja pyytää koiran sivulleen, tai opettaa koiran käskystä ohittamaan varmasti, huomioimatta toisia. Ohitustilanteet ovat sellaisia, joiden pitää sujua hyvin. Koira ei saa häiritä muita kulkijoita tiellä, eikä se saa olla kiinnostunut toisista koirista. Sen pitää olla aika neutraali, joten ohittamista täytyy monen flatin kanssa harjoitella.

Canicross-kilpailuissa arvostelukriteeri on nopeus. Kilpailuluokkien matkat ovat pääasiassa 1-7 kilometriä. Myös pitkän matkan kilpailuja järjestetään toisinaan, jolloin radan pituus saattaa olla esimerkiksi 10 km tai 14 km. Naiset ja miehet kilpailevat eri luokissa. Harrastajaluokkiin on kenen tahansa helppo lähteä mukaan mitteloimaan nopeudesta.

Laji on raskas niin koiralle kuin ohjaajallekin, ja molempien tuleekin huoltaa kehoaan. Ennen suoritusta lihakset lämmitetään ja suorituksen jälkeen tehdään palauttavaa, lihaksia "jäähdyttävä" liikunta. Koiran ravitsemuksesta ja nesteyttämisestä huolehditaan myös tarkasti.

Lajin kuormittavuuden vuoksi sitä ei suositella pennuille tai nuorille koirille. Juoksun tavoin Canicross sopii siis kaikille terveille, aikuisille koirille, rodusta ja koosta riippumatta. Ohjaajalta laji vaatii kohtuullista peruskuntoa ja malttia aloittaa harjoittelu lähtötason mukaan. Ohjaajan tulee myös olla perillä lihashuollon merkityksestä urheilijalle koiralle. Laji sopii erityisen hyvin koirakolle, joka nauttii itsensä haastamisesta ja kovasta treenaamisesta.

Kuvassa Heidi Toivari VuoksiCross-kisassa flattinsa kanssa, kuvaaja Roosa Kehrävu.

”Laji on raskas niin koiralle kuin ohjaajallekin, ja molempien tuleekin huoltaa kehoaan. Ennen suoritusta lihakset lämmitetään ja suorituksen jälkeen tehdään palauttava, lihaksia ”jäähdyttävä” liikunta. Koiran ravitsemuksesta ja nesteyttämisestä huolehditaan myös tarkasti.”

Canicrossia voi harrastaa myös ilman kilpailutavoitteita. Tällainen kunnonkohotuscanicross ylläpitää ja jopa parantaa niin koiran kuin ihmisenkin perushyvinvointia.

EI HELLELAIJ

Kuumalla ilmalla koira ylikuumenee helposti, koska se ei pysty hikoilemaan säädeläkseen elimistön lämpöä samalla tavoin kuin ihminen. Täten ilman lämpötila vaikuttaa paljon koiran suorituskykyyn. Kun ne juoksevat valjaissa, ne lämpenevät nopeasti.

Lämpötilan lisäksi kannattaa ottaa huomioon koiran turkin paksuus ja se löytyykö lenkkipolun varresta sopivia uima- tai kahluupaikkoja koiran juottamiseen ja uitamiseen. Kuumimpien kesäheleiden aikaan koirajuoksulenkin voi tehdä aikaisin aamulla tai myöhään illalla ja säädellä lenkin pituutta sään mukaan. Itse asiassa myös talvi on koirajuoksulle otollista aikaa.

KOUKUSSA KOIRAJUOKSUUN

Vetoharjoittelu kohentaa kestävyyttä, nopeutta ja voimaa sekä erityisesti lihaskuntoa, niin koiralla kuin juoksijallakin. Koiran pitää olla hyvin innostunut koirajuoksusta, sen pitää nauttia juoksusta ja vetämisestä.

Koirajuoksua voi versioda myös kävelymällä ja jos ottaa mukaan kävelysauvat, muuttuu koirajuoksu koirasauvakävelyksi. Vaeltaessa vetävästä koirasta saa puolestaan mainiota apua ylämäissä.

VÄHILLÄ VARUSTEILLA ALKUUN

Koiran ohjaajalle riittävät hyvin vaimennetut lenkkiosut, joten aloituskynnys koirajuoksussa on huomattavasti matalampi verrattuna vaikkapa koirahiihtoon. Koirajuoksuvarusteiksi käyvät vetovaljaat, avokoukullinen tai pikalukollinen leveähkö vetovyö ja joustava vetonaru. Narun jousto on tärkeää, ettei koiraan kohdistu selkää raskaita nykyisiä.

Lajia ensi kertaa kokeileva voi aloittaa lainaamalla varusteita ja ostaa valjaat, vyön ja vetonarun myöhemmin. Vetovarusteiden hinnaksi tulee uutena hankittaessa noin 100 euroa. Jalkojaan säästääkseen juoksijan kannattaa hankkia itselleen myös kunnolliset

lenkkarit. Kun sinulla on oikeanlaiset varusteet ja koirasi on täysikasvuinen, olet valmis aloittamaan koirajuoksun! Harjoitukset on hyvä pitää lyhyinä ja vauhti hitaana. Varmistaaksesi että koirasi oppii, lisää yksi uusi vaihe kerrallaan. Voit myös lähteä kokenemman koirakon mukaan harjoituksiin. Koirat mallioppivat toisiltaan ja yhdessä juokseminen voi olla erityisen motivoivaa!

KENELLE?

Jokainen voi harrastaa koirajuoksua – niin kokeneet juoksijat, kuin he, jotka eivät ole koskaan ennen harrastaneet juoksua. Yhdessä koiran kanssa juokseminen voi myös olla suurin motivaattori uuden juoksuharastuksen aloittamiseen! Muista, että koirajuoksu voi olla rankkaa kehollesi, varsinkin lujaa vetävän flatin kanssa. Kannattaa siis aloittaa varovaisesti omaa ja koirasi kehoa kuunnellen.

Kaikki eivät halua kilpailla ja koirajuoksu onkin mainio laji, kun haluat nauttia rauhallisesta metsästä. Kaikista paras asia on kuitenkin, että saat pitää hauskaa yhdessä koirasi kanssa!

Kaikki koirat voivat harrastaa koirajuoksua, kunhan muistat kunnioittaa koirasi rajoja. Ellei koirallasi ole vakavia terveysongelmia, koirajuoksu on turvallinen urheilulaji koirallesi ja loukkaantumiseriskit ovat pienet.

Koiran tulee olla täysikasvuinen, yleensä 12–18 kuukautta vanha, ennen kuin aloitat koirajuoksun tai muun fyysisesti rankan lajin harjoittelun. Aloita varovasti ja lisää harjoitusmääriä ja kestoja asteittain. Pidä koirajuoksu harjoitukset lyhyinä ja hauskoina ja lisää vaikeutta vähitellen. Näin saatte onnistuneita harjoituksia, jotka lisäävät itsevarmuutta, kuntoa ja kestävyyttä.

Sen lisäksi, että koirajuoksijat tekevät harjoituksia koiran kanssa vedossa, he myös harjoittelevat koiran kanssa koirapyöräillen, vapaana juosten ja muilla tavoin. Muista myös pitää lepopäiviä niin itsellesi kuin koiralle harjoituskauden aikana.

CANICROSSISSA TARVITTAVAT KÄSKYT

Suuntakäskyt ovat hyödyllisiä koiran kanssa

juostessa. Yleisimmät komennot koirajuoksussa ovat:

- * Paikka – odota paikallaan lähtökäskyä
- * Veto – lähde juoksemaan
- * Gee – käänny oikealle
- * Haw – käänny vasemmalle
- * Ohi – toisen tiimin tai tienkäyttäjän ohittaminen häiritsemättä heitä
- * Hidasta – vähennä nopeutta

On monia eri tapoja opettaa koirallesi komentoja kuten esimerkiksi ”gee” ja ”haw”, jotka ovat yleisesti valjakkourheilussa käytettyjä suuntakomentoja. Yksi tapa on tehdä sitä kävelylenkeillä hihnassa. Aina kun käännytte oikealle, sanot ”gee” ja palkkaat koiran kehuilla ja nameilla. Kun käännytte vasemmalla, sanot ”haw” ja palkkaat koiran. Voit vähitellen lisätä vaikeusastetta päästämällä koirasi kauemmas sinusta samalla tarjoten sille vähemmän tukea. Voit aloittaa tämän harjoittelun jo koirasi ollessa pentu.

REITTEJÄ JUOKSEMISEEN

Etsi mahdollisia koirajuoksureittejä esimerkiksi karttasovellusten avulla. Kun etsit hyviä reittejä juosta koirasi kanssa, huomioi nämä asiat:

Alusta: Etsi pehmeitä reittejä tai hiekkapohjaa. Kova alusta, kuten asfaltti tai jalkakäytävä, rasittaa niin koiran kuin juoksijankin niveliä. Kova alusta voi myös kuluttaa koirasi anturat rikki.

Liikenne: Suosi sellaisia reittejä ja ajankohtia, jolloin reitillä on vähemmän muita kulkijoita ja välttä teitä, joilla kulkee paljon autoja.

Lämpötila: Lämpimällä säällä valitse reitti niin, että koirasi pääsee vilvoittelemaan veten matkan varrella ehkäistäkseen koiran ylikuumenemista.

KOIRAJUOKSUKILPAILUT

Suomessa kaikki viralliset koirajuoksukilpailut järjestetään Suomen valjakkourheilijoiden liiton (VUL) alaisuudessa. Liiton nettisivuilta löytyy kilpailukalenteri, jossa on kilpailujen päivämäärät ja kilpailukutsut.

Lähteet: *Non Stop Dogwear ja Ylen verkkosivut*

MÄNTÄN TALVINOME 25.-26.3.2023

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry etsi heti alkuvuodesta innokkaita koiria ohjaajineen osallistumaan yhdistyksen joukkueeseen Mäntän Talvinomeen. Joukkueeseen valittiin kolme koirakkoa: Dakotaspirit Bam Bam Twist, Friida ja Niina Parvainen, Harvahampaan Tick Tock Time To Rock, Teuvo ja Emmi Kiviluoma sekä Champerin Last Missfire, Harmi ja Sanna Lahtinen. Friida ja Harmi (kuvassa) starttasivat lauantaina damikokeessa ja Teuvo sunnuntaina riistoilla.

Talvinome on epävirallinen noutajien metsästyskoe, joka on järjestetty vuodesta 1986 lähtien. Tänä vuonna koe järjestettiin alokasluokkaa mukailevana kokeena, johon sai osallistua koirakot, joilla ei ole oikeutta osallistua avoimeen luokkaan NOME-B- tai WT-kokeissa. Myöskään hyväksytyä taipumuskoetulosta ei vaadittu. Koe järjestettiin yksilökokeena ja joukkuekisaan osallistuminen oli vapaaehtoista.

Koe alkoi hakurastilla. Pienehköllä alueella oli viisi damia/riistaa ja hakuaikaa oli kolme minuuttia. Tavoitteena oli löytää mahdollisimman monta damia/riistaa. Monelle koiralle hakualue aiheutti haasteita juuri pienuutensa vuoksi. Myös syvä umpihanki vaikutti joidenkin koirien työskentelyyn, vaikka mitä pidemmälle päivä eteni, sitä selkeämpiä

polkuja alueelle tallaantui. Hakurastilta sekä Friida että Harmi ehtivät löytämään kaksi damia. Myös Teuville hakualue osoittautui ihan liian pieneksi ja aikaa kului, kun koiraa jouduttiin kutsumaan takaisin. Teuvo ehti löytämään kolme fasaania, mutta vain kaksi ehti tulla talteen ajan puitteissa.

Haun jälkeen siirryttiin markkeeraus- ja ohjausrastille. Rasti alkoi ykkösmarkkeerauksella. Ensimmäinen markkeeraus tuli rinteeseen laukauksen ja ränkätysten saattelemana. Matkalla piti ylittää puunrunko ja etenkin iltapäivästä alueelle johti selvä polku mikä haarautui hieman ennen pudotuspaikkaa. Markkeeraus oli selkeä, mutta jostakin syystä uran oikealla puolella oleva tiheämpi metsikkö veti koiria puoleensa. Lauantaina kokeen aikana puhuttiin ”flattilenkistä”, sillä

moni flatti ajautui pusikon puolelle markkeeraukselle mennessään. Tosin oli sinne kullekkin eksynyt myös muun rotuisia koiria. Sama pusikko houkutteli myös Friidan ja Harmin katsomaan mitä sieltä löytyisi.

Ensimmäisen markkeerauksen jälkeen tuli toinen ykkösmarkkeeraus. Jälleen markkeeraus oli hyvin selkeä ja helppo. Toisen markkeerauksen jälkeen vuorossa oli ohjaus ja ohjauspaikkana toimi ensimmäisen markkeerauksen putoamispaikka. Ohjaus oli siis aiemmalla markkeerauksella motivoitu. Ohjaus oli helppo ja olisi riittänyt, että koira juoksee uraa pitkin rinnettä ylös, hyppää puunrunnon yli ja jatkaa vielä hieman matkaa, mutta ainakin Harmi halusi tarkistaa vielä tiheämmän kuusipuskan uudelleen.

Friidan ja Harmin sijoituksilla ei lauantain jälkeen juhlistu, joten Teuville jäi mahdollisuuden työmaa sunnuntaille. Hienosti poika kuitenkin hoiti oman osuutensa ja ehkäisi sen, ettei meidän joukkueemme ollut porukan viimeinen. Teuvo teki nopeat ja suoraviivaiset markkeeraukset sekä hienon ohjauksen yhdellä käskyllä, ja keräsi niillä pisteitä sen verran että sijoitus joukkuekisassa oli kuitenkin 12/14, mikä ei ollut lainkaan sitä mitä tavoittelimme tai kuvittelimme.

Lauantain suoritusten jälkeen meitä onneksi lähinnä nauratti. Hyvät pisteet olisivat vaatineet suoraviivaisia suorituksia ilman ylimääräisiä lenkkejä, mutta koirat päättivät toisin. Toisaalta koirat on saatava päivän päätteeksi paremmuusjärjestykseen, joten myös pisteitä tiputetaan helposti ylimääräisistä kouke-roista. Niin koirien kuin ohjaajienkin olisi pitänyt olla paremmin hereillä. Mitään varsinaista selittävää tekijää ei lauantain epäonnistumisille ole, eikä koirat tehneet mitään selkeitä virheitä. Lauantaina vaan ei ollut Friidan eikä Harmin päivä.

Tapahtuma oli rento ja hyväntuulinen. Tehtävät olivat helppoja sekä selkeitä ja koiran olisi halutessaan saanut pitää lähetystilanteissa taippariotteessa. Hyvää harjoitusta tulevaa koekautta varten ilman sen isompia paineita. Rohkeasti siis mukaan taas ensi vuonna, jos yhtään talvinen päivä leikkimielisen koirakokeen parissa kiinnostaa. //

Pikku-treeni: Käteen tökkääminen

Käteen tökkääminen on tukitaito, jota voi hyödyntää erilaisissa tilanteissa ja erilaisten asioiden opettamiseen. Idea on, että koira tökkää kuonollaan kämmeneen.

Käteen tökkäämistä voi käyttää esim. nou-toharjoitusten käteen palautuksissa, lenkillä antamaan vaihtoehdoisen tehtävän ei-toivotun käytöksen sijaan, tai perusasennoissa parantamaan koiran ryhtiä. Käteen tökkäämistä voi hyödyntää joidenkin temppujen opettamiseen, sekä esimerkiksi venyttelyihin.

TEHTÄVÄN OPETTAMINEN ON HELPPOA JA SEN VOI ALOITTA A JO PENNUN KANSSA.

Vaihe 1. Ota peukalon alle nimi ja laita käsi koiralle kuonon korkeudelle. Kun koiran nenu osuu kämmeneesi, merkitse hetki palkkamerkillä (esim. ”jes”) ja siirrä peukalo, jotta koira saa namin. Nosta käsi toistojen välillä pois. Tee näin 5 toistoa ja pidä pieni tauko.

Toista sama toiseen käteen, 5 toiston verran.

Vaihe 2. Näytä käsi koiralle. Kun koiran nenu osuu käteen, merkitse hetki ja palkitse tökätävän käden suunnalta. Toista 5 kertaa. Ota käsi toistojen välissä pois. Pieni tauko. Tee samat viisi toistoa toiseen käteen.

Vaihe 3. Näytä käsi koiralle. Kun koiran nenä osuu käteen, merkitse hetki ja palkitse poispäin kädestä. Nosta käsi välillä pois. Tee jälleen 5 toistoa. Pieni tauko ja sama toiseen käteen. Jos koira ns. tilttää, voit tehdä väliin yhden helpon nimi peukun alla -toiston (kuten vaiheessa 1).

Vaihe 4. Voit nyt nimetä tehtävän esim. ”tökkää”. Koiran kannalta tehtävässä on jo ”nimi”, sillä ilmestyvä käsi on koiralle vahva signaali. Tee jälleen 5 toiston settejä ja taukoja.

Vaihe 5. Kokeile eri käden korkeuksia.

Vaihe 6. Keston rakentaminen. Voit opettaa koiran pitämään nenää pidempään kämmenessä. Tämä tapahtuu muuntelemalla tökkäysten määrää ennen palkkiota. Aluksi koira sai siis yhdestä tökkäyksestä palkkion. Kestoa rakentaessa muuntele tuleeko palkkio vasta kahden, kolmen, yhden jne. tökkäyksen jälkeen (koira tökkää samaa kättä useammin). Yleensä viimeistään viitisen kertaa tökittyään koira alkaa pitää nenää paikoiltaan kauemmin.

Vaihe 7. Treenaile eri paikoissa ja erilaisissa häiriöissä. Lähde uudessa paikassa/häiriössä ensimmäisillä kerroilla liikkeelle vaiheesta 1.

Vaihe 8. Hyödynnä erilaisiin haluamiisi kohteisiin.

Treeni-iloa!

MUSH VAISTO
PARASTA KOIRALLES - LUONNOLLISET RAAKANA

KOTIMAINEN RAAKAPAKASTETTU TÄYSRAVINTO

Koiramme ovat kehittyneet saalistamalla ja syömällä erilaisia eläimiä – raakana. Koira on lihansyöjä! Tämä mielessä olemme MUSHilla kehittäneet koirille raajan täysravinnon, Vaiston.

MUSH Vaisto-sarjan tuotteissa on kolmea erilaista proteiininlähdetä monipuolisen aminohappokoostumuksen takaamiseksi ja se täyttää kaikki koirasi ravitsemukselliset tarpeet luonnollisesti ilman mitään lisa- tai täyteaineita. Raakapakastetut Vaistot valmistetaan omalla tehtaallamme Pietarsaaressa!

LUE LISÄÄ: MUSH.FI

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI10002/22, s. 9.8.2021
LT JMVA FI JMVA LV JMVA BALTJV-22
Rise and Shine Oasis of Peace

i. SE U(U)CHCHCZ CHSK CHPL ClubCHCZ GrandCHCZ
JCHAT JCHSK JCHCZ JCW-18 CW-19 GJW-17 WSS-21
WSS-22 Diamante Blue Nella Mia Stanza
e. SU(U)CH GrandCH CZ CH CZ JCH CZ JCW-19 CW-19
WSS-20 Herbstsieger, Bundessieger Prague's Winner Let the
Sun Shine Oasis of Peace

Kasvattaja: Alzbeta Vrubleová & Pavel Vrubel
Omistajat: Satu & Jonna Saarinen & Piia Piiparinen

JUN SERTIT LIETTUA

27.01.2023 Kaunas Erikas Piskunovas
28.01.2023 Kaunas Julija Aidietiene
29.01.2023 Kaunas Olga Sinko

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI121767/21, s. 23.2.2021
LT MVA FI JMVA LT JMVA Huntstars Live N' Love

i. FI MVA EE MVA LV MVA LT MVA BALT MVA RU MVA
PL MVA RKFV Backseat Of trans Am Optimus Canis

e. FI MVA SE MVA (N) Huntstars Koh - I - Noor

Kasvattajat: Satu & Jonna Saarinen & Piia Piiparinen
Omistajat: Juha & Satu Saarinen

SERTIT LIETTUA

27.01.2023 Kaunas Erikas Piskunovas
28.01.2023 Kaunas Julija Aidietiene
29.01.2023 Kaunas Olga Sinko

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI24622/20, s. 23.3.2020
FI MVA LT MVA Huntstars Wind of Change

i. FI MVA Flatkiss Gambler Man
e. FI MVA LV MVA Huntstars Arctic Wind

Kasvattajat: Satu & Jonna Saarinen & Piia Piiparinen
Omistaja: Niina Leppä

SERTIT

30.07.2022 Pori Niemelä Riitta
17.09.2022 Hyvinkää Lehtonen Vesa
27.01.2023 Kaunas Erikas Piskunovas
28.01.2023 Kaunas Julija Aidietiene
29.01.2023 Kaunas Olga Sinko

Valioilmoitukset

Valiopalsta on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n jäsenille ilmainen. Lähetä painokelpoinen vaakakuva ja ilmoitustiedot lehden aineistopäivään mennessä: flattiviesti@gmail.com. Flattiviestiin numero 3/2023 tulevat valioilmoitukset viimeistään 29.8.

Lähetä painokelpoinen, rajaamaton vaakakuva mielellään .jpg-muodossa. Kuvan tulee olla mahdollisimman suuri (300 dpi, vähintään 1 Mt). Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi niitä valitettavasti käyttää.

Lähetä kuvan lisäksi valiokoirastasi seuraavat tiedot:

- koiran sukupuoli, tittelit ja virallinen nimi
- koiran rekisteritunnus ja syntymäaika
- koiran isän tittelit + virallinen nimi
- koiran emän tittelit + virallinen nimi
- koiran kasvattajan nimi ja koiran omistajan nimi
- ko. valioarvoon vaadittavat tulokset: pvm, paikka, tuomari
- voit ilmoittaa myös koiran korkeimman tuloksen muista lajeista, esim. nome-B ALO1, toko ALO1

Pidätämme oikeuden siirtää valioilmoituksen julkaisun seuraavaan lehteen. Kansainväliset valionarvot julkaistaan vasta vahvistamisen jälkeen.

WT-MESTARUUS

15.7.2023

ORIMATTILA, MALLUSJOKI

Kokeen tuomarit: Pekka Tuomi, Pekka Uusimäki,
Miso Sipola ja Janne Lähteenaro

Ilmoittautuminen koekalenterin kautta: 16.6.-3.7.2023

Lisätietoja: koekalenteri.snj.fi

Tiedustelut: Kirsi Launomaa, puh. 040 7255354

Sileäkarvaisten noutajien WT-mestaruudessa jaetaan seuraavat palkinnot:

Alokasluokassa parhaan tuloksen saavuttanut sileäkarvainen noutaja saa vuoden WT-Kisällin arvon. Mikäli parhaan tuloksen saavuttaa kaksi tai useampi koirakko samalla koepalkinnolla ja samoilla pisteillä, valitsevat kokeen tuomarit WT-Kisällin näistä koirakoista.

Voittaja saa vuodeksi haltuunsa kiertopalkinnon.

Avoimessa luokassa parhaan tuloksen saavuttanut sileäkarvainen noutaja saa vuoden WT-Haastajan arvon. Mikäli parhaan tuloksen saavuttaa kaksi tai useampi koirakko samalla koepalkinnolla ja samoilla pisteillä, valitsevat kokeen tuomarit WT-Haastajan näistä koirakoista.

Voittajaluokassa parhaan tuloksen saavuttanut sileäkarvainen noutaja saa vuoden WT-Mestarin arvon. Mikäli parhaan tuloksen saavuttaa kaksi tai useampi koirakko samalla koepalkinnolla ja samoilla pisteillä, valitsevat kokeen tuomarit WT-Mestarin näistä koirakoista.

Voittaja saa vuodeksi haltuunsa kiertopalkinnon.

Mikäli yksikään sileäkarvainen noutaja ei saa edellä mainituissa luokissa hyväksytyä palkintosijaa, jätetään palkinto/palkinnot kyseisenä vuonna jakamatta.

VANHAT & VIISAAT

Vanhoista flateista on lista Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n kotisivuilla: www.flatti.net/jalostus/lista-vanhoista-flateista. Listalla ovat yli 13-vuotiaiksi eläneet flatit. Onko oma Vanha ja Viisaasi jo listalla? Haluatko kertoa koirasi tarinan? Jos tiedossasi on yli 13-vuotias flatti, joka ei ole listalla, niin kerro se meille. Kiitos! Ota yhteyttä: virpi.peltonen@turkuflati.net tai laita yv Facebookissa. Toivomme myös lehteen lisää tarinoita vanhoista flateista. Juttuja voitte kirjoittaa yli 10-vuotiaista koiristanne.

FLATTS KELLYS INVISIBLE, 'MÖRKÖ' s. 23.3.2012

Meidän Mörkö on yksi kolmentoista pennun pentueesta Benita Björklundin Flatts-kennelistä. Sieltä olemme saaneet kaikki neljä aikaisempaakin flattiämme. Kasvattajalta on saatu hyvät neuvot koirien kanssa elämiseen, josta suuri kiitos hänelle. Mörkö on luonteeltaan luottavainen, iloinen hännänheiluttaja, ystävällinen ihmisille ja muille eläimille. Tyypillinen wc-flatti, eli ei tarvitse yksin käydä vessassa! Mörkö on sitkeä työskentelijä ja kova uimari.

Olemme voineet ottaa Mörkön minne vain on ollut tarvetta: hoteleihin, laivamatkoille ja töihin. Hän viihtyy ja nauttii metsäkävelyistä päivittäin ja pysyy pihalla kotona ja mökillä, eli on luotettava ja ennakoitavissa. Dummyt ovat tärkeitä ja Mörkö tykkää pelata niiden kanssa – yhteispeli sujuu Timo isännän kanssa, mutta minun, Leenan kanssa Mörkö on usein itsepäinen ja luoksetulossakin pelleilee.

Leena sai Mörkön taipparit aikanaan läpi (5/2015), mutta nime ei sujunut palautuksien ollessa liian vaihtelevia. Leena teki aikanaan virheen, kun Mörkö puolen vuoden ikäisenä löysi autokatoksesta mökillämme rusakon poikasen. Leena luuli sitä rotaksi ja nosti ison metelin ja yritti saada sen pois koiralta kaikin keinoin, ja kun Mörkö laittoi nätisti maahan vahingoittumattoman rusakon poikasen, niin oli vaikea saada myöhemmin Mörköä ottamaan millään jänöä taippareissa tai harjoituksissa. Rusakkoemo on jatkanut poikasten jättöä mökkimme pihalle ja ne ovat saaneet rauhassa loikkia, kun noutaja ei saa eläviin koskea. Meillä tulee vastaan myös kauriita, hirviä ja poroja Lapin mummolassa ja ne saavat liikkua ilman, että Mörkö niihin reagoi. Samoin kuikat ja joutsenet saavat uida yhtä aikaa ja elämä onnistuu rauhanomaisesti molemmin puolin. Nykyisin harrasteaan pieniä harjoituksia dummiensa kanssa viikoittain, koska niillä saa koiran hyväntuuliseksi. Erityisesti höyheniä sisältävät dummyt ovat mieluisia.

Leikkisyys on koirallemme tyypillistä. Kävelyillä Mörkö haistelee, mutta kepin löytäessään haluaa kantaa ja tarjoaa sitä vähän väliä meillekin. Myös tv:n katseluun liittyy musta koira ja jokin pehmolelu, jota tuodaan ja jolla haetaan huomiota.

Mörkö on oppinut tärkeät käskyt ja ei hötkyile. Autosta, kotoa ja pihasta poistuminen on aina otettu tarkkaan, jotta ei tule karkaamisia ja siitä on ollut hyötyä koko pitkän elämän ajan. Voi aukaista auton takaluukun ja koira odottaa käskyä ennen kuin tulee ulos, jolloin voi vaikka käydä hakemassa autosta muutakin ja laittaa hihnan kaulaan ja poistua rauhallisesti eteenpäin. Tämä on herättänyt ihailua kauppojen parkkialueilla. Myös laitaan-käskyä käytämme paljon, koska asumme Siikajärven kylässä Espoon Nuuksiossa, jossa tiet ovat tosi kapeita ja on tärkeää, ettei koira pyöri ajotiellä ja kääntyy tien yli vain luvalla, kun on turvallista. Olemme matkustaneet autolla Euroopassa ja ensimmäisillä kerroilla jännitti, miten koira osaa hoitaa pissat ja

kakot niille varatuille alueille laivalla tai kaupungeissa. Hyvin sujui, koska olemme aina kehuneet niistä ja makupalalla palkittu pentuna. Nykyisin riittää kehu ja luottamus säilyy minne lupa tehdä ja minne ei pissailta.

Espanjan matkalla on oltu kerran ja Ranskassa pari kertaa. Kuumuudet on hoidettu aikatauluttamalla lenkit aamuun tai iltamyöhään ja turkin kasteluakin on käytetty. Ranskassa eri puolilla on huomattu, ettei paikallisia koiria ulkoiluteta, vaan ovat enemmänkin pihalla ja metsästyskoiria suurin osa näyttää olevan. Ranskassa saimme pienen kylän hereille, kun aluksi kävimme iltakävelyllä kylän raitilla. Siirryimme peltoteille, jotta aamuisin ennen kukonlaulua pelloille töihin menevät saivat rauhan omien koiriensa haukunulta iltapäivän. Mörkö on ihanan hiljainen ja haukkuu harvoin – mitä nyt vähän, kun Leena

on hänen kanssaan kaksin kotona ja joku tulee ulko-ovelle, jolloin tulee isot haukut. Kala-auton kuskit ovat jo tottuneet ja tulevat käymään säännöllisesti ilman pelkoa.

Mökkeily Kanta-Hämeessä on meille kaikille rentoa oleilua. Mörkö ui paljon ja aiemmin odotti aina, että sai luvan siihen. Nyt veteraania Mörkö on ottanut omia oikeuksia ja livahtaa uimaan jo ennen lupaa – kuumien kesien ja valikoivan kuulon myötä luvattomat pikauinnit ovat yleistyneet.

Itseoppinut sienikoiramme on ollut mökillä todella hyödyksi. Ensin Mörkö alkoi näyttää kanttarellit, sitten tulivat vaaleat orakkaat, mustatorvisienet ja viimeisimpänä suppilovahverot. Ilmeisesti hän on seurannut lähimökkien sienestäjien jälkiä ja haistanut heidän kiinnostuksien kohteet. Leena on nykyään innostunut sienestyksestä, kun ei aiemmin tunnistanut muuta kuin kanttarellit värin vuoksi. Myös vadelmat ja mustikat ovat löytyneet ja valitettavasti ne myös maistuvat ja niitä Mörkö syö toisin kuin sieniä.

Soutuveneessä on oltu kesäisin mökkijärvellä ja Mörkö nauttii kokossa istumisesta. Tuttavien mökillä olemme päässeet myös moottoriveneen vauhtiin ja kuono kohti tuulta ilmeen kertoessa, että vauhdista nauttii koirakin.

Tärkeä toimenpide on pennusta asti ollut Hesarin nouto postilaatikoilta aamulenkkin yhteydessä ja jos ei ole postia, niin kantaa hihnansa ja ylpeys näkyy noutajan tärkeimmästä – saa suussa kantaa tärkeänä.

Näyttelyissä käytiin ja aluksi Leena oli itse mukana kehässä. Onneksi saimme tyttäreemme koulukaverista Neasta innokkaan handlerin, joka sai koiramme loistamaan ja näyttämään itsensä mallikelpoisesti. Näyttelyissä on käyty usein Suomessa ja kerran Alankomaissakin heinäkuussa 2017, kun matkustimme Ranskaan lomalle. Suomen muotovalioksi Mörkö pääsi Kouvolan näyttelyssä. Leena oli silloin hinnan päässä ja tuomarin sanat jäivät mieleen: vaikka koirasi oli paras, en voi päästää sitä isoon kehään, kun et saa sitä käyttäytymään – Mörkö hyppi kuin pentu, vaikka olisi osannut oikean handlerin kanssa (1. sert 4/2014, 2. sert 8/2015 ja 3. sert 8/2016 Kouvola). Olisimme jatkaneet näyttelyissä pidempäänkin, mutta 10-vuotisorokotuksen yhteydessä löytyi sydämen sivuääni, jolloin siihen saatu lääkitys estää näyttelyt. Sydämen seuranta on säännöllisesti puolen vuoden välein ja lääkitys on toiminut eikä vaiva vielä ole pahentunut. Elämme nyt päivä kerrallaan ja iloitsimme siitä, että Mörkö on edelleen oma itsensä ja jaksaa hyvin kolmesta neljään lenkkiä päivässä pari-kolme kilometriä kerrallaan.

Uuden vuoden raketit eivät Mörköä hetkauta. Ensimmäiseen rakettiin tutustuttiin jo alle vuoden ikäisenä mökillä, jolloin äännet tulivat tutuksi ja näin olemme voineet olla ulkona myös uutena vuonna. Uimaankin pentu vietiin heti kotiutumisen jälkeen mökillä 8 viikkoisena ja uiminen on ollut mielekästä siitä lähtien. Koirakaverina ovat olleet naapurien Englannin springerit ja borderit, tuttavien Walesin springeri ja serkkukoira flatti Buffo samasta Flatts-kennelistä. Naapurin kultainnoutajauros reilun vuoden vanhempana ei alkanut leikkiä koskaan ja käytännössä on vain moikkailtu. Nyt uutena tuttavuutena naapurin labbistytöset ovat hurmanneet Mörkön. Niiden juoksuihin Mörkö on reagoanut nyt viimeisen vuoden aikana syömättömyytenä pari kertaa. Hevoset tulivat tutuksi, kun nuorempi tyttäreemme ratsasti. Mörkö sai olla tallilla ja kisoissa seuraamassa hevosia. Myös kotikylällemme on hevoshaka, jossa on neljä hevosta läpi vuoden pihatossa ja näemme ohi menessämme ne useamman kerran päivässä.

Mörköllä on turkkia vaikka muillekin jakaa eikä harmaata ole ilmaantunut muutamaa karvaa leuassa lukuun ottamatta. Näyttelyuran aikana kävimme säännöllisesti Nada Sandbergin luona trimmissä melkein kuukausittain ja aina siistiytyi ja nuortui koira silmissä. Kynsihuolto ollut enemmän ongelmallista noin kolme vuotiaasta lähtien ja käytämme nykyisin kuonokoppaa, koska vastustaa leikkausta aluksi rimpuilemalla ja murisemalla. Kunhan Mörkö saadaan kyljelleen, hän luovuttaa ja jopa nukahtaa rentoutuessaan ja kynsihuolto on kaikille mukavampaa silloin. Eläinlääkärillä olemme

käyneet rokotusten lisäksi viime vuosina useammin: 2018 pattiin poistossa (olivat karvatupen liikakasvuja), viime vuonna kesäkuussa takajalkaan tuli iso mätäpaise. Epäiltiin käärmeenpuremaa, mutta ei selvinnyt syytä ja melkein menetimme koiran, kun tulehdus pääsi niin isoksi, että verenmyrkytys oli lähellä. Tiputuksen myötä onneksi alkoi näyttää paremmalta, vaikka meni yli viikko syömättä ja lisäksi oli vaarana 10-vuotiaana ilmaantuneet sydänvaivat. Onneksi tunsimme koiramme ja veimme aina takaisin Viikin eläinsairaalaan tutkittavaksi kotiutuksista huolimatta ja tiputus ja vahva lääkitys auttoivat ja lopulta Mörkö parani siitä vaivasta hyvin.

Perheemme koostui aluksi kahdesta teinityöstä ja meistä vanhemmista. Heidän muutettuaan kotoa pois on Mörkö saanut olla meidän vanhempien jakamattoman huomion kohteena. Kolme ja puolivuotta sitten syntyi ensimmäinen lapsenlapsemme ja siitä asti ollut rinnakkaisleikkiä koiran ja lapsen välillä. Molemmilla ovat olleet omat lelut ja kunnioitus molemmin puolin antaa tilaa. Ulkona Mörköä ovat houkuttaneet frisbeet ja siitä on tullut sanomista, kun on ottanut niitä lennosta tai saanut niitä päähänsä. Myös tennispallot ovat niitä, joista keskustellaan ja yleensä niitä ei käytetäkään liiallisen innostuksen vuoksi. Jalkapallot ja pehmopallot saa kumpikin pitää omansa rauhassa. Koiralle voi lassyttää, mutta lapsenlapselle ei. Mörkö osaa silti liian monta sanaa ja joudumme käyttämään jo salasanonoja ja vieraita kieliä, jos suunnittelemme treenejä tai kynsihuoltoa.

Olemme tutustuneet koiraihmiisiin ja saaneet uusia ystäviä flattemme kautta näiden yli kolmenkymmen vuoden aikana. Rakas Mörkömme nauttii eläkepäivistä ja vieraillee säännöllisesti Timon työpaikalla vanhusten parissa rapsuteltavana ja on tätä myöten päässyt myös julkkikseksi Kotiliesi-lehden juttuunkin 12/2021. Leenan kanssa töissä on tylsempää, koska ei ole mitään muuta viihdykettä, kuin lähimetsässä käynnit ruokatauolla. Toivottavasti saamme nauttia virkeän veteraanin seurasta vielä pitkään. Mörkölle paras palkinto on kuiva leipäpala ja sitä ilman ei voi mennä nukkumaan tai jäädä itseksensä.

Teksti ja kuvat Leena Leivo

KASVATAJAILMOITUKSIA

Blackpepon
www.blackpepon.com

Tarja Kolkka, Valkeala
040 706 6659
blackpepon@gmail.com

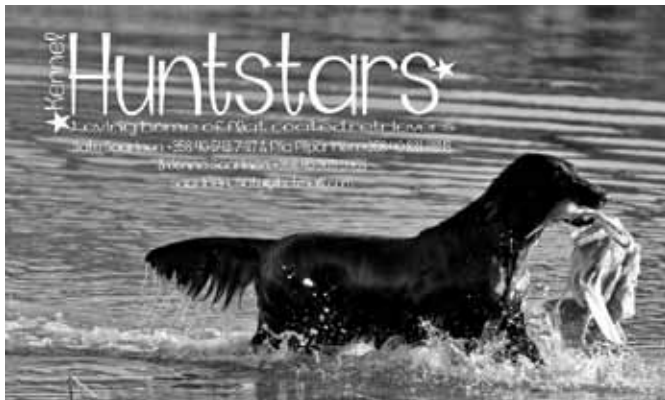

www.dantaran.com

flatcoated retrievers
Dantaran

Laura Rajakallio
Kunnarilantie 55
02740 Espoo
050 535 6926

laura.rajakallio@gmail.com www.dantaran.com

Kennel
Huntstars
Loving homes of Flat, localised breeders
Joulukoivunkatu 1, 05810 PII 7374 Pii Pajonmäki 050 400 1110
Merenkatu 2, 05210 PII 900000
www.huntstars.fi

**Kennel
Kevätniityn**

Ann Leskinen / Pietarsaari / 050-338 3562 / ann.l@luukku.com

#FLATTIMENESTYSTÄ

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry haluaa tuoda esille flattia monipuolisena harrastuskoirana ja nostaa esille eri lajeissa menestyneitä flatteja. Some-työryhmä ottaa vastaan ilmoituksia koe- ja näyttelymenestyksestä ja julkaisee tuloksia Instagramin ja Facebookin story/tarina osiossa.

JULKAISTAVIA TULOKSIA OVAT:

- * NOME ja WT: kaikkien luokkien 1-tulokset
- * Muut lajit: Lajin korkeimmasta luokasta saatu 1-tulos tai muu valiotulos (esim. Rally-Toko MES väh. 95p)
- * Valionarvon saavutukset Suomesta

Julkaisemme Suomessa saavutettuja tuloksia, sekä ulkomailla saavutettuja koetuloksia, kun kyseessä on suomalaisen omistuksessa oleva flatti.

Lisätietoja ja lomake tulosten ilmoittamiseen www.flatti.net etusivulla

KASVATAJAILMOITUKSIA

Kennel Finnflats

Tuula Ehrman
0400 699 197
tuulaehrman@gmail.com

Heidi Vainio
0400 822 110
heidivainio@merityo.fi

www.finnflats.com

FLAT POWER
FLATCOATED RETRIEVERS

Ann ja Kimmo Vorobjev - Marianne Forsell www.flatpower.com

Korven Akan

Riitta Koivisto / 040-544 6697 / Jämsänkoski
koivisto.riitta@gmail.com / www.korvenakan.com

– Siläakarvaisia noutajia kaveriksi
metsälle ja harrastuksiin –

Minna Latva, Noutajantie
20780 Kaarina
puh: 0400 842 998
majakkasaaren@gmail.com
majakkasaaren.wixsite.com/flatit

Morrini Retrievers

Riitta Niemelä
Långvik
Kirkkonummi
040-7091133
riitta@morrini.net

KENNEL NINJATAHDEN
FLATCOATED RETRIEVERS

Satu Marins
Vehkätäpälä
P. 0400 415515
satu.marins@hotmail.com
www.ninjatahden.com

www.facebook.com/ninjatahden
IG: ninjatahden

KASVATAJABOXIT

Kasvattajailmoitukset Flattiviestiin
40€/vuosi (4 nroa). Kasvattajaboxin koko 88x50 mm.
Aineistot osoitteeseen: flattiviesti@gmail.com.

KENNEL NOANARKIN

kaija.leinonen@noanarkin.com
www.noanarkin.com

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY

— JÄSENASIAT, KUVAPANKKI- JA TILITIEDOT

JÄSENASIAT

www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat

Jäsenenä saat yhdistyksen jäsenlehden, Flattiviestin kotiisi neljä kertaa vuodessa sekä etusijan yhdistyksen järjestämiin kokeisiin, koulutuksiin ja tapahtumiin.

JÄSENMAKSUT 2023

- Varsinainen jäsen 28€
- Perhejäsen 6€ (ei omaa lehteä)
- Pentuejäsen 10€
- Liittymismaksu 5€ (ei koske pentuejäseniä)

KASVATTAJA-ALENNUKSET

Kasvattaja saa 10% alennuksen ostaessaan Tarvikemyynnistä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n pentuvälityksessä oleville pennuille tarvikkeet pentupakettiin (pilli, pillinauha, dummy, talutin). Kasvattajan liittäessä uudet pennun omistajat pentuejäseniksi, saa uusi jäsen lahjakortin, jolla saa 10% alennuksen ensimmäisestä Tarvikemyynnin ostosta.

OSOITTEENMUUTOKSET

www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat/osoitteenmuutos

Ilmoita osoitteenmuutos järjestön nettisivulla tai sähköpostitse jäsenihteerille: jasenasiat@flatti.net.

KUVAPANKKI

www.flatti.net/flattiviesti/kuvapankki

Flattiviestin toimituksella on kuvapankki, jonne voi ladata flattikuvia rotujärjestön käyttöön (Flattiviesti, nettisivut, Facebook, Instagram). Julkaistuissa kuvissa mainitaan kuvaajan nimi.

TILITIEDOT

OKOYFIHH

Tarvikemyynti: FI45 5620 0920 4247 35

Jäsenmaksut: FI23 5620 0920 4247 43

Yleistili (näyttely, nome ja muut):

FI28 5620 0920 4247 50

Löydät meidät myös Facebookista ja Instagramista!

FLATTIVIESTI

AIKATAULU 2023

*Seuraava Flattiviesti, nro 3/2023, ilmestyy 28.9.
Lehteen tulevat aineistot pyydämme lähettämään
osoitteeseen flattiviesti@gmail.com 29.8. mennessä.*

Kuvamateriaalia lehden käyttöön voi toimittaa myös kuvapankkien kautta. Tekstitiedostot rtf- tai doc/docx-muodossa. Kuvien resoluutio 300 dpi ja jpg-, pdf- tai tif-muodossa. Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi valitettavasti niitä käyttää. Jos olet epävarma kuvien/aineistojen laadusta, ota yhteyttä Flattiviestin toimittukseen ja katsotaan yhdessä materiaalit kuntoon.

Flattiviesti aikataulu 2023:

Nro 1 – ilmestyy 23.02. – aineistopäivä 24.01.

Nro 2 – ilmestyy 11.05. – aineistopäivä 11.04.

Nro 3 – ilmestyy 28.09. – aineistopäivä 29.08.

Nro 4 – ilmestyy 14.12. – aineistopäivä 14.11.

©Janne Antila

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY:N YHTEYSTIEDOT

HALLITUS 2023

Puheenjohtaja

Mari Mamia
Stor-Rösintie 66, 01150 Söderkulla
p. 050 458 6770
puheenjohtaja@flatti.net

Sihteeri

Tanja Aunela
Iiriskuja 18A, 20320 Turku
sihteeri@flatti.net

Varapuheenjohtaja

Miia Koski, Kausala
p. 050 458 2157

Christina Kiuru, Lahti
p. 044 425 4312, christina@flatkiss.fi

Noora Lavonen, Karkkila
p. 050 339 6132
noora.lavonen@gmail.com

Henna Tuononen, Joensuu
p. 0500 896 444, hennatuononen1@gmail.com

Vesa Turunen, Kempele
p. 040 755 0538, vesaturunen32@gmail.com

Minna Vornanen, Lahti
p. 050 5261540, minnajvornanen@gmail.com

Varajäsenet: Markku Kastepohja, Senni Husso

TOIMIHENKILÖT 2023

Taloudenhoitaja & Jäsensihiteeri

Heidi Vainio, p. 0400 822110
Leikluodontie 130, 23310 Taivassalo
talous@flatti.net, jasenasiat@flatti.net

Sosiaalinen media (SoMe)

Senni Husso
Heidi Siipo
some@flatti.net

Tarvikemyynti

Janina Alankoja-Kanervalo
Merimasku
tarvike@flatti.net

Pentuvälittäjät

Hanna Hujanen, p. 040 5789523
Sanna Lahtinen, p. 040 7310831
pentu@flatti.net

Kiertopalkinnot

Sari Hagström
p. 0400 514215
flatti.kiertopalkinnot@gmail.com

Webmaster

Markku Kastepohja
p. 040 6650566
webmaster@flatti.net

ALUEYHTEYSHENKILÖT

Uusimaa, aluetoiminnan vastuuhenkilö

Nina Onufriew, p. 041 4331959
nina.onufriew@gmail.com

Uusimaa Noora Lavonen
p. 050 3396132, noora.lavonen@gmail.com

Varsinais-Suomi Mia Jaakola-Siimes
p. 050 3764517, mia.lehtinen@gmail.com

Varsinais-Suomi Katja Virtanen
p. 040 356 9046, k_suojanen@hotmail.com

Kanta-Häme Tanja Porttikallio
p. 044 0660664, tanja.porttikallio@gmail.com

Päijät-Häme Minna Vornanen
p. 050 5261540, minnajvornanen@gmail.com

Satakunta Maija Valtonen
p. 040 4120392, maijajokela3@gmail.com

Pirkanmaa Tarja Tuhola
vilpputuhola@yahoo.com

Keski-Suomi Niina Parviainen
p. 040 5473493
parviainen_niina@outlook.com

Mikkeli-Pieksämäki -alue Jonna Häkkinen
p. 050 3057422, hiekkoi@hotmail.com

Savon seutu Tarja Koistinen
p. 040 7586768, tarja.koistinen@luke.fi

Etelä-Savo Anu Karhunen
p. 050 526 3679, anu.karhunen79@gmail.com

Etelä-Karjala Juho Pajari
p. 041 4582812, jpajari@gmail.com

Etelä-Karjala Satu Marins
p. 0400 415515, satu.marins@hotmail.com

Pohjois-Karjala (Lieksa)
Tiina-Maarit Kisonen
p. 040 5477128, tiinakisonen@gmail.com

Pohjanmaan alue Heli Pitkjärvi
p. 040 5621529, pitkajarvi.heli@gmail.com

Kainuun alue Anne Haverinen
p. 044 3601152, kennelregalerazza@gmail.com

Oulun alue Henna Mikkonen
p. 044 5400609, hennamik@gmail.com

FLATTIVIESTI

- flattiviesti@gmail.com
- Päätoimittaja: Mari Mamia
- Toimitussihiteeri: Jaana Kontto
- Taitto: Elisa Pekki

HARRASTUSLAJIEN TOIMIKUNTA

- Pj: Pipa Pärssinen
p. 040 5367167,
pipa.parssinen@gmail.com
- Jäsenet: Miia Mäkijouppila,
Tuija Manninen,
Johanna af Hällström-Kamila

KASVATTAJATOIMIKUNTA

- Pj: Marko Nikkonen
p. 044 019 0703, marko@flatkiss.fi
- Jäsenet: Kirsi Nieminen, Heidi Vainio,
Satu Saarinen, Miia Suppanen,
Piia Piiparinen

JALOSTUSTOIMIKUNTA

- jalostus@flatti.net
- Pj: Kirsi Nieminen, p. 0400 641866,
kirsi@kennelheilurihannan.fi
- Sihteeri: Tuula Niva,
p. 040 5045165
- Jäsenet: Laura Rajakallio, Anne Kolsi,
Jenni Juvén, Riitta Niemelä

MEJÄ-TOIMIKUNTA

- meja@flatti.net
- Pj: Liisa Keränen, p. 040 5921296,
liisam@kolumbus.fi
- Jäsenet: Mari Mamia, Marko Saarni,
Miia Koski, Janina Alankoja-Kanervalo

ULKOMUOTOTUOMARITMK

- Pj: Riitta Niemelä
p. 040 7091133, riitta@morrini.net
- Jäsenet: Kirsi Nieminen, Katja Korhonen

NÄYTTELYTOIMIKUNTA

- nayttely@flatti.net
- Pj: Piia Piiparinen,
p. 040 8314848
flatti87@gmail.com
- Jäsenet: Jenni Juvén, Christina Kiuru,
Anni Vornanen, Katja Korhonen,
Pia Mattsson, Niina Leppä

NOME-TOIMIKUNTA

- nome@flatti.net
- Pj: Anne Kolsi, annehkolsi@gmail.com
- Jäsenet: Nina Onufriew, Niina Parviainen,
Heli Pitkjärvi, Minsu Rauramo,
Noora Lavonen, Salla Sipilä,
Bernadetta Stenström

NOUTAJAJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖTMK

- Vesa Turunen, vesaturunen32@gmail.com
- Anne Kolsi, annehkolsi@gmail.com (varalla)

COOKED WITH NATURAL INGREDIENTS
in
Vårgårda

 BOZITA

ROBUR

SWEDISH FUNCTIONAL QUALITY

Bozita Robur on Ruotsissa valmistettu superfunktionaalinen koiranruoka. Luonnollisista raaka-aineista valmistettu korkealuokkainen ravinto vahvistaa kehon omia toimintoja. Kun haluat antaa koirallesi parhaat mahdolliset edellytykset - täytä sen kuppi aterialla joka on täynnä luonnon omaa voimaa.

www.bozita.fi